Ա Զ Դ Ա Գ Ի Ր

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Նալբանդյան 48, հեռ.՝ (+374 10) 59-20-20, ֆաքս՝ (+374 10) 59 20 64, էլ. փոստ՝ info@armbusinessbank.am, կայք՝ www.armbusinessbank.am

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպաիրավական տեսակը

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Նալբանդյան 48, հեռ.՝ (+374 10) 59-20-20, ֆաքս՝ (+374 10) 59 20 64, էլ. փոստ՝ info@armbusinessbank.am, կայք՝ www.armbusinessbank.am

Տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպաիրավական տեսակը

Իններորդ տրանշ

Արժեթղթերի տեսակը	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը	50,000 հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը	100 ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը	5,000,000.00 ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը	5.8%
Շրջանառության ժամկետը	42 ամիս
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը	եռամսյակային

Տասներորդ տրանշ

Արժեթղթերի տեսակը	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը	25,000 հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը	10,000 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը	250,000,000.00 ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը	10.5%
Շրջանառության ժամկետը	42 ամիս
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը	եռամսյակային

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Բաժին 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 10

Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ 10

Բանկի անվանումը և կապի միջոցները 10

Թողարկողի համառոտ պատմությունը 11

Բանկի ռազմավարությունը 12

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 13

Բանկի բիզնեսի համառոտ նկարագիրը 14

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը 17

Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը 19

Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր 19

Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ 22

Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն 23

Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն 24

Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները 26

Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը 27

Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները 28

Բաժին 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 30

Ռիսկային գործոններ 30

Հիմնական տեղեկատվություն 32

Տեղեկատվություն «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ 32

Արժեթղթերի տեսակը և դասը 32

Երկիրը, որի օրենդրության համաձայն թողարկվում են արժեթղթերը 33

Արժեթղթերի ձևը 33

Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը....33
Թողարկման արժույթը....33
Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը....33
Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն....35
Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները.... 38
Իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը թողարկման մասին....42
Շրջանառության սահմանափակումներ....42
Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը....43
Առաջարկի ժամկետները և պայմանները....45
Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը....45
Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը....45
Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը....46
Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը....47
Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը....48
Ձեռք բերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները....48
Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները....48
Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը....49
Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը....49
Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը.... 50
Առաջարկի գինը.... 50
Տեղաբաշխումը....52
Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը....53
Առևտրին թույլտվությունը....53
Առևտրի շուկաները....54
Շուկա ստեղծողները....54
Լրացուցիչ տեղեկատվություն....54

Բաժին 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....55
Անկախ աուդիտորները.....55
Ռիսկային գործոններ.....55
Տեղեկատվություն Բանկի մասին.....61
Բանկի ֆիրմային անվանումը.....61
Բանկի գրանցման վայրը և պետական գրանցման համարը.....61
Բանկի ստեղծման ամսաթիվը.....61
Բանկի գտնվելու վայրը.....61
Կապի միջոցները.....62
Բանկի հիմնադրման երկիրը, մասնաճյուղային ցանցը.....62
Բանկի տնտեսական նորմատիվները.....65
Բիզնեսի նկարագիրը.....66
Հիմնական գործունեությունը.....66
Հիմնական շուկաներ.....69
Բանկի կառուցվածքը.....74
Զարգացման վերջին միտումները.....74
Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները.....75
Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները.....76
Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ.....82
Հսկող անձինք.....87
Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին.....87
Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն.....87
Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները.....88
Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն.....88
Էական պայմանագրերը.....90

Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը 90
Այլ տեղեկատվություն 90
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ 92
Հավելված 1. «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածքը.....92
Հավելված 2. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր..... 93
Հավելված 3. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /իրավաբանական անձ/..94
Հավելված 4. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/ 96
Հավելված 5. «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ.....98

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Արսեն Միքայելյան (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի նախագահ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Արզուման Հարությունյան (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Վիտալի Գրիգորյանց (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Սերգեյ Արզումանյան (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Ալիկ Չիրկինյան (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Սևակ Պետրոսյան (անուն, ազգանուն)	**Խորհրդի անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Արտավազդ Սարգսյան (անուն, ազգանուն)	**Վարչության նախագահ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)
Մանվել Սահակյան (անուն, ազգանուն)	**Վարչության նախագահի տեղակալ-Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ** (պաշտոնը)	(ստորագրություն)	03.12.2019 (ամսաթիվ)

Նշան Գրիգորյան	**Վարչության նախագահի տեղակալ, (Կորպորատիվ բիզնեսի կառավարման դեպարտամենտի աշխատանքների կորդինացնող) Վարչության անդամ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Մովսես Էլոյան	**Վարչության նախագահի տեղակալ (Գանձապետական դեպարտամենտի և Միջազգային գործառնությունների դեպարտամենտի կորդինացնող), Վարչության անդամ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ալյոնա Ստրատան	**Վարչության նախագահի տեղակալ (Մանրածախ բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի, Տարածքային զարգացման դեպարտամենտի, ՄԲ և ՓԲ վարկային գործարքների անդերրայթինգի վարչության և Հաճախորդների բիզնես պրոցեսների կառավարման բաժնի կորդինացնող), Վարչության անդամ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Նարինե Սարգսյան	**Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Անի Ղամբարյան	**Ռիսկերի կառավարման և հսկողության դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում եմ՝

Արտավազդ Սարգսյան	**Վարչության նախագահ**		03.12.2019
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոնը)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Բաժին 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես Ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում www.armbusinessbank.am:

1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ

1.1. Բանկի անվանումը և կապի միջոցները

1.1.1. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումը

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ Закрытое Акционерное Общество “АРМБИЗНЕСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” Closed Joint Stock Company

1.1.2. Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումը

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “АРМБИЗНЕСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” CJSC

1.1.3. Բանկի գրանցման վայրը

Բանկի գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Նալբանդյան 48, գրանցման համարը՝ 40, տրված 10.12.1991թ.: Բանկի գտնվելու վայրն է ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Նալբանդյան 48:

1.1.4. Կապի միջոցները

Հեռախոսահամար՝ (+374 10) 59-20-20, (+374 60) 37-25-00

Ֆաքս՝ (+374 10) 59 20 64

Էլեկտրոնային փոստ՝ info@armbusinessbank.am

Ինտերնետային կայք-էջ՝ www.armbusinessbank.am

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ աշխատակից Արուսյակ Ռուբենյանի հետ կապի հետևյալ միջոցներով՝ հեռախոս՝ +374 10 592031, էլ. փոստ՝ arusyak.rubenyan@armbusinessbank.am:

1.2. Թողարկողի համառոտ պատմությունը

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իր գործունեությունն սկսել է 1991 թվականի դեկտեմբերից և այդ ժամանակվանից ի վեր անցել է Հայաստանի տնտեսությանը բնորոշ բոլոր անցումային փուլերը:

1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին Բանկը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկում՝ ստանալով բանկային գործունեության թիվ 40 լիցենզիան:

Բանկը մինչև 2006 թվականը գործում էր՝ որպես «ՀԱՅԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ, որը հիմնադրվել էր Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ համաձայն 1994թ-ի դեկտեմբերի 14-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի, որով հանդես էր գալիս՝ որպես «ԱՐՄԻՆՎԵՍՏ» փայատիրական բանկի իրավահաջորդը, որը հիմնադրվել էր 1991թ. սեպտեմբերի 10-ին:

2006 թվականին «Ուկրպրոմբանկը» և «Ալֆա-Գարանտ» ապահովագրական ընկերությունը ձեռք բերեցին Բանկի՝ յուրաքանչյուրը 35%-անոց փաթեթները, իսկ 30% բաժնետոմսերի սեփականատեր դարձավ «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը:

2006 թվականի օգոստոսի 10-ին «ՀԱՅԻՆՎԵՍՏԲԱՆԿ» ՓԲԸ վերոնշյալ բաժնետերերի արտահերթ ժողովում միաձայն որոշվեց Բանկը վերանվանել «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ:

2009 թվականի մայիսին «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը գնեց «Ալֆա-Գարանտ» ապահովագրական ընկերության բաժնեմասը և «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ համալրեց Բանկի կանոնադրական կապիտալը 3,050 մլն դրամով: Այնուհետև, «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը, կանոնադրական կապիտալը համալրելով ևս 5,400 մլն դրամով, դարձավ Բանկի 86.99% բաժնեմասի սեփականատեր:

2011 թվականին «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը, «Ուկրպրոմբանկ»-ից ձեռք բերելով վերջինիս բաժնեմասը, դարձավ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ միակ բաժնետերը և կանոնադրական կապիտալը համալրեց ևս 4,050 մլն դրամով: Այնուհետև, 2014 թվականին Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 5,407.5 մլն դրամով՝ կազմելով 22,907.5 մլն դրամ (35,000 բաժնետոմս), իսկ 2016 թվականին՝ 8,467.0 մլն դրամով՝ կազմելով 31,374.5 մլն դրամ (41,120 բաժնետոմս):

2019 թվականին Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվեց մոտ 8,636 մլն դրամով, որից մոտ 7,569 մլն դրամը լրացուցիչ բաժնետոմսեր տեղաբաշխելու, իսկ 1,067 մլն դրամը՝ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու միջոցով (արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է մոտ 40,010 մլն դրամ՝ 51,040 բաժնետոմս):

1.3. Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի առաքելությունն է բարձրացնել հաճախորդների, բաժնետերերի, աշխատակիցների և, ընդհանրապես, հասարակության բարեկեցության մակարդակը՝

պրոֆեսիոնալ ձևով մատուցելով բարձրակարգ բանկային ծառայություններ: Իր առաքելությունն իրագործելու նպատակով՝ Բանկը քայլելու է ժամանակին համահունչ, ինչը ենթադրում է նոր տեխնոլոգիաների ներդնում՝ աշխատանքի արդյունավետությունը բարձրացնելու և գործառնական ռիսկը զսպելու նպատակով, աշխատակիցների անընդհատ վերապատրաստում, ժամանակակից, բարձրակարգ և որակյալ բանկային ծառայությունների մատուցում, ապահով և հուսալի ձևով հաճախորդների միջոցների կառավարում՝ հաստատելով նրանց հետ երկարաժամկետ կայուն հարաբերություններ:

Բանկի ռազմավարական նպատակներն են՝

- հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների այնպիսի մակարդակի ապահովում, որը կնպաստի բանկային համակարգում առաջատար հնգյակի շարքում մեր դիրքի պահպանմանը և դրա բարելավմանը,
- ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացում՝ դիմակայելու սպասվող արտաքին տնտեսական ճնշումներին և անորոշությանը,
- տեղեկատվական նոր անվտանգ տեխնոլոգիաների ներդնում, որը հնարավորություն կընձեռի ներգրավել նոր հաճախորդներ՝ պահպանելով մրցակցային գերակայություն,
- մասնաճյուղային ցանցի ընդլայնում,
- արդյունավետ գործող արհեստավարժ թիմի անընդհատ կատարելագործում:

1.4.Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.09.19թ. դրությամբ կազմել է 40,010,409,120 ՀՀ դրամ, որը կազմված է 51,040 սովորական բաժնետոմսից, յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը՝ 783,903 ՀՀ դրամ: 31.12.2018թ. դրությամբ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ 100% բաժնետոմսերի սեփականատերն է եղել Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանցը: 19.02.2019թ. բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի որոշման համաձայն՝ Վիտալի Գրիգորյանցը դարձել է «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ 95%

բաժնետոմսերի բաժնետեր, իսկ Արսեն Միքայելյանը՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ 5% բաժնետոմսերի բաժնետեր: 2019 թվականի կանոնադրական կապիտալի համալրումից հետո Վիտալի Գրիգորյանցի և Արսեն Միքայելյանի 95% և 5% բաժնեմասնակցությունը պահպանվել է:

1.5.Բանկի բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն, գործունեությունը ծավալելով ՀՀ-ում ու ԱՀ-ում, առաջարկում է հետևյալ բանկային ծառայությունները.

- վճարահաշվարկային գործառնություններ,
- ավանդների ներգրավում,
- դրամական փոխանցումներ,
- հաճախորդների հաշիվների սպասարկում,
- վարկերի տրամադրում,
- արտարժույթի առք ու վաճառք,
- կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունում,
- ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),
- առևտրային գործարքների (պարտքի) ֆինանսավորում (ֆակտորինգ),
- պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում,
- աշխատավարձային նախագծերի իրականացում,
- գործառնություններ պետական և կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում,
- ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում,
- բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում,
- միջազգային ինկասո գործառնություններ,
- ինտերնետ-բանկինգ,
- մոբայլ-բանկինգ,
- «Բանկ-հաճախորդ» համակարգ,
- ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ,

- անհատական բանկային պահատեղերի տրամադրում,
- պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի մասնակիցների սպասարկում,
- պետական նպաստների, կենսաթոշակների և սոցյալական ծրագրերի շրջանակներում հաճախորդների սպասարկում,
- ոսկու ձուլակտորների վաճառք,
- առարկայազուրկ մետաղական հաշիվների բացում և այլն:

Արդյունավետ համագործակցության և հետևողական աշխատանքի շնորհիվ ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿԻ գործունեությունը մշտապես առանձնանում է դրական արդյունքներով:

Բանկը իրականացնում է վարկավորում սեփական ռեսուրսներով, տարբեր կառույցների հետ կնքված համագործակցության պայմանագրերով և համաձայնագրերով նախատեսված ֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում: Բանկը մշակել է այնպիսի վարկային պրոդուկտներ, որոնք հնարավորություն են տալիս բավարարելու թե՛ ֆիզիկական անձանց, թե՛ տնտեսության տարբեր ոլորտներ սպասարկող տնտեսվարող սուբյեկտներին:

Ճկուն ավանդային քաղաքականության շնորհիվ Բանկն անընդհատ ավելացնում է ժամկետային ավանդների բազան: 30.09.2019թ. դրությամբ ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդների գծով Բանկը զբաղեցնում է առաջին տեղը ՀՀ բանկային համակարգում:

Ազատ դրամական միջոցները հիմնականում տեղաբաշխվում են բարձր իրացվելի ակտիվներում:

Բանկն իրականացնում է ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում, բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում, ինչպես նաև միջազգային ինկասո գործառնություններ:

Բանկն իրականացնում է ինտերնետ-բանկինգ, մոբայլ-բանկինգ, «Բանկ հաճախորդ» համակարգերի սպասարկում, ինչպես նաև ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ:

Միջազգային հարաբերությունների ոլորտում Բանկն ակտիվ բանակցություններ է վարում արտասահմանյան թղթակցային, ներդրումային բանկերի և հիմնադրամների հետ՝ հարաբերությունների հաստատման, զարգացման և միջոցների ներգրավման ուղղությամբ:

Բանկը հանդիսանում է SWIFT s.c.r.l Համաշխարհային Միջբանկային ֆինանսական Հեռահաղորդակցության Միության (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) անդամ 2006 թվականից, իսկ 2012 թվականից գործարքների ծավալների ավելացման հետևանքով՝ նաև բաժնետեր: 2018թ. ընթացքում Բանկը բացել է թղթակցային հաշիվներ АО Телекоммерц Банк, Москва, Россия (նոստրո), АО RAIFFEISENBANK, Москва, Россия (նոստրո), ТРАНСКАПИТАЛБАНК ПАО, Москва, Россия (լորո) բանկերում: 30.09.2019թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հարաբերություններ ունի 30 բանկերի հետ, որից 20-ը ոչ ռեզիդենտ բանկեր են: Բանկը նոստրո թղթակցային հաշիվներ ունի 10 ռեզիդենտ և 19 ոչ ռեզիդենտ բանկերում, իսկ Բանկում լորո թղթակցային հաշիվներ ունեն 5 ռեզիդենտ և 4 ոչ ռեզիդենտ բանկեր:

Բանկը Money Gram, Unistream, Ria, Converse Transfer, և Intelexpress ֆիզիկական անձանց արագ դրամական փոխանցման համակարգերի միջոցով իրականացնում է ՌԴ ռուբլով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով փոխանցումներ: Բանկը հաճախորդների համար իրականացնում է միջազգային երաշխիքների, ինկասոների, ակրեդիտիվների սպասարկում: Հանդիսանում է «ԱրՔա» տեղական, MasterCard և ViSA INTERNATIONAL միջազգային վճարային համակարգերի անդամ:

Բանկը, հանդիսանալով «ԱրՔա», MasterCard Worldwide և VISA International վճարային համակարգերի լիիրավ անդամ, իրականացնում է պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում:

30.09.19թ.-ի դրությամբ Բանկը սպասարկում է 549 POS-տերմինալ, 95 ԱԳՄ, 38 ԱԳՓՄ և 14 ԱՓՍ:

Սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի ներդնումը Բանկին հնարավորություն տվեց կրճատել քարտային գործառնությունների հետ կապված ծախսերը, ինչի շնորհիվ Բանկը կարողացավ առավել գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ շուկայում և ընդլայնել քարտապան հաճախորդների բազան: Քարտային բիզնեսի զարգացմանը մեծապես նպաստեց նաև կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի ոլորտում Բանկի ակտիվությունը: Ինչպես նախորդ տարիներին, ներկայումս ևս ներդրվում են նոր և տարաբնույթ քարտային ծառայություններ, զեղչային նոր համակարգեր, խրախուսման և արագ սպասարկման նոր գործիքներ, ինչպես նաև ավելացվում են քարտերի սպասարկման կետերը Երևանում և ՀՀ մարզերում:

Ծառայությունների մատուցումն իրականացվում է Բանկի գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղային ցանցի, բանկոմատների և POS-տերմինալների միջոցով:

1.6.Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը

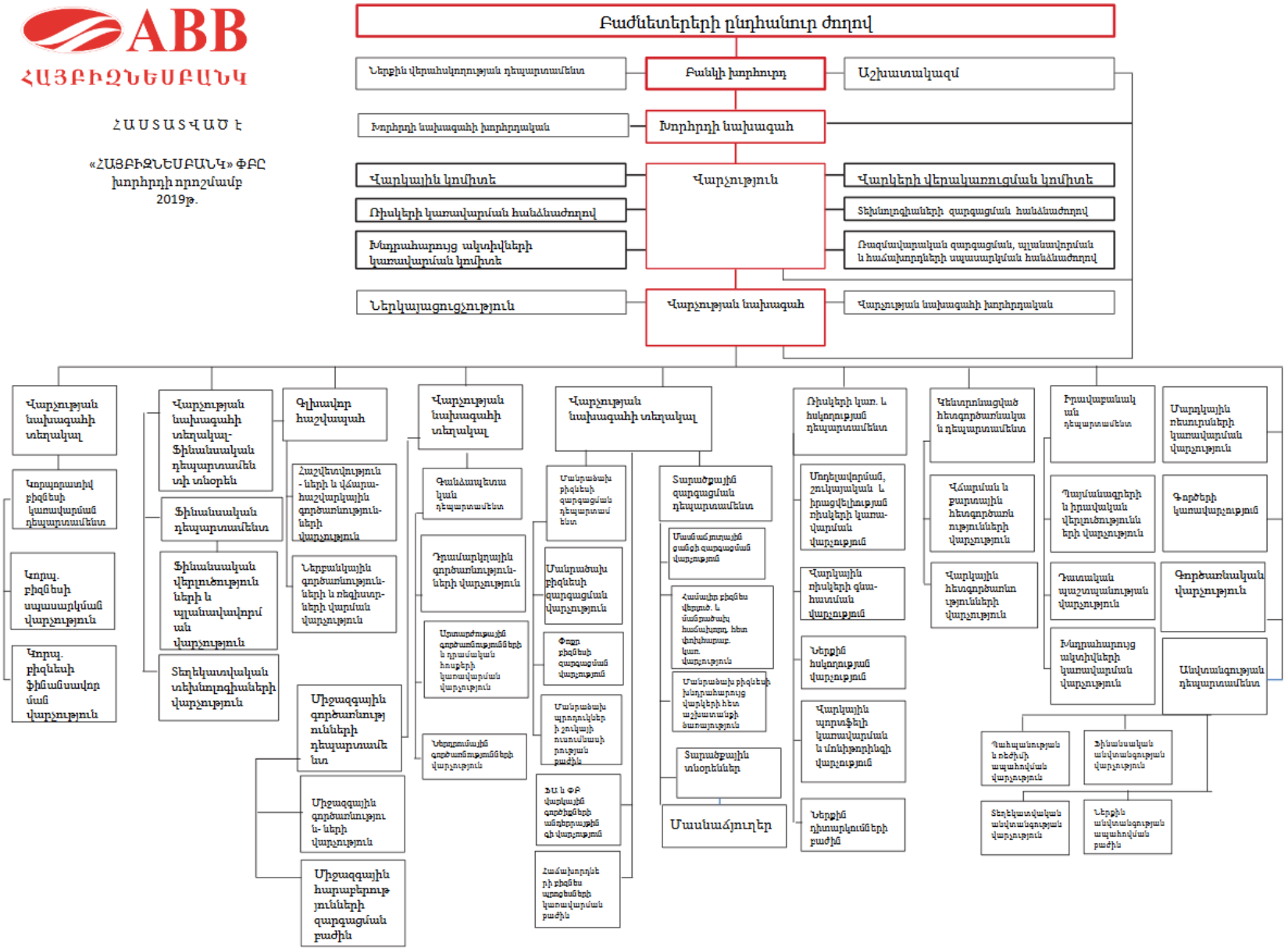
Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է:

ABB
ARMBUSINESSBANK

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
խորհրդի որոշմամբ
2019թ.

1.7. Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը

հազ. ՀՀ դրամ

	30/09/19	31/12/18	31/12/17
Ակտիվներ, այդ թվում՝	**782,969,783**	**611,824,023**	**547,530,373**
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	***570,968,885***	***458,043,744***	***447,862,371***
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	484,024,526	403,129,889	347,407,380
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20,512,412	10,932,244	6,961,010
Բանկի թղթակցային հաշիվներ	23,999,077	7,438,345	1,440,373
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ			50,016,638
Ռեպո համաձայնագրեր	36,627,609	23,556,863	24,972,103
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	5,315,017	12,556,447	16,401,079
Այլ եկամտաբեր ակտիվներ	490,244	429,956	663,788
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	**72,9%**	**74,9%**	**81.8%**

2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր

Ռիսկերի ճիշտ կանխատեսումը, գնահատումն ու կառավարումը ցանկացած ձեռնարկատիրական գործունեության հաջողության գրավականն է:

Բանկին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն ազդագրի Բաժին 3-ի երկրորդ կետում:

Բանկի գործունեության ընթացքում հատկապես կարևորվում է հետևյալ ռիսկերի կառավարումը.

Վարկային ռիսկն այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ բանկի վարկառուն կամ այլ պարտապանը կխախտի բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները կամ չի գործի այդ պայմանագրի պայմաններին համապատասխան, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա: Վարկային ռիսկը ծագում է

բոլոր այն գործարքներից, որոնց արդյունքում առաջանում են փաստացի, պայմանական կամ պոտենցիալ պահանջներ բանկի պարտապանների նկատմամբ:

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կողմից պարտատերերի օրինական պահանջները ժամանակին չկատարելու հետ կապված հնարավոր կորուստների հավանականությունն է:

Գործառնական ռիսկն այն կորստի հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ անբավարար կամ ձախողված ներքին գործարար-գործընթացների, համակարգերի, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների արդյունքում: Գործառնական ռիսկը ներառում է նաև իրավական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հեղինակության ռիսկերը:

Շուկայական ռիսկն առաջանում է փոխարժեքների, շուկայական տոկոսադրույքների և գների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում:

Մրցակցային ռիսկն առաջանում է բանկային համակարգում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում և այն կարող է իր ազդեցությունը թողնել Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն ազդագրի Բաժին 2-ի առաջին կետում:

Ինչպես ցանկացած ներդրում, այնպես էլ պարտատոմսերում իրականացվող ներդրումն իր մեջ պարունակում է որոշակի ռիսկային գործոններ: Ներդրողը, հաշվի առնելով ազդագրում ներկայացված ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ծանոթանալով այլ տեղեկատվություններին, պետք է որոշում կայացնի՝ կատարել ներդրում, թե՝ ոչ:

Իրացվելիության ռիսկ. ի տարբերություն պետական պարտատոմսերի, որոնց համար առկա է համեմատաբար իրացվելի շուկա, կորպորատիվ պարտատոմսերի պարագայում, միշտ առկա է ռիսկ, որ ներդրողն ի վիճակի չի լինի վաճառել իր կորպորատիվ պարտատոմսերը հնարավորինս արագ և շահավետ գնով, քանի որ

ելնելով տնտեսության վիճակից, շուկան կարող է լինել փոքր՝ կազմված միայն մի քանի վաճառողներից և գնորդներից:

Արտարժութային ռիսկ. երբ թողարկվող պարտատոմսերն արտարժութային են, ներդրողը կարող է կորուստներ կրել կապված փոխարժեքների տատանումների հետ: Արտարժութային ռիսկը կարող է նաև առաջանալ, երբ ներդրողը փոխանակում է արտարժույթը ՀՀ դրամով ներդրում անելու համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. շուկայական տնտեսության պայմաններում համարվում է, որ տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գներն իրար հետ ունեն հակադարձ կախվածություն, այն է՝ երբ շուկայում տոկոսադրույքները նվազում են, պարտատոմսերի գները շուկայում աճման միտում ունեն, և հակառակը՝ երբ տոկոսադրույքներն աճում են, պարտատոմսերի գները նվազման միտում ունեն: Տոկոսադրույքի ռիսկը տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր կորուստների ռիսկն է:

Վերաներդրման ռիսկ. մեկ այլ ռիսկ, որին կարող են բախվել ներդրողները վերաներդրման ռիսկն է. կա հավանականություն, որ թողարկողի պարտատոմսերում կատարված սկզբնական ներդրումից ստացվող եկամուտներն այլևս հնարավոր չի լինի առնվազն նույն եկամտաբերությամբ ներդնել:

Ինֆլյացիոն ռիսկ. երբ ներդրողը գնում է պարտատոմս, ի սկզբանե ակնկալում է եկամուտների ստացում որոշակի դրույքաչափով մինչև պարտատոմսի մարման ժամկետը կամ մինչև պարտատոմսի օտարելը, որը կարող է լինել ֆիքսված կամ փոփոխուն: Սակայն գնողունակության անկման կամ էական գնաճի դեպքում, երբ վերջիններիս դրույքը կլինի ավելի բարձր, քան ներդրումներից ստացվող եկամտի դրույքը, ներդրողների մոտ առկա կլինի եկամտաբերության բացասական դրույք:

Սոցիալ քաղաքական իրավական ռիսկ. պարտատոմս թողարկող ընկերության պետականացումը, պետական մարմինների կողմից անբարենպաստ քաղաքականության իրականացման արդյունքում սոցիալ-քաղաքական պայմանների վատթարացումը, որոնք

կհանգեցնեն պարտատոմսի արժեքի նվազմանը, կոչվում են քաղաքական ռիսկեր: ՀՀ կառավարությունը կարող է փոփոխել պարտատոմսերի ոլորտը կարգավորող օրենսրությունը և իրավական ակտերը, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի և դրանց եկամտաբերության վրա, այսպիսով առաջացնելով օրենսդրական ռիսկ:

3. Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի, Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հեռանկարային զարգացման ծրագրի», ինչը հնարավորություն է տալիս օպերատիվ կերպով արձագանքել շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազագույնի հասցնել մի շարք ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

Ներգրավված միջոցների ծավալի ավելացման արդյունքում ավելացել են նաև Բանկի ակտիվները՝ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմելով 782,970 մլն ՀՀ դրամ: 2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 731,233 մլն ՀՀ դրամ: Պարտավորությունների ամենախոշոր տարրը ներգրավված ժամկետային ավանդներն են՝ 47.2%: Վերջիններս տարեվերջի համեմատ աճել են 9.7%-ով և կազմել 345,345 մլն դրամ: Ցպահանջ միջոցները կազմել են ընդհանուր պարտավորությունների 32.9%-ը՝ կազմելով 240,891 մլն դրամ: Տարեվերջի համեմատ ցուցանիշն աճել է 42.4%-ով:

30.09.2019թ. դրությամբ Բանկի շահույթը կազմել է 3,445 մլն ՀՀ դրամ: Տոկոսային եկամուտները նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել են 8.1 %-ով և կազմել 33,610 մլն դրամ, տոկոսային ծախսերը նվազել են 1.5%-ով՝ կազմելով 25,014 մլն դրամ: Ոչ տոկոսային եկամուտները նախորդ տարվա նույն

ժամանակահատվածի համեմատ աճել են 43.4%-ով՝ կազմելով 10,663 մլն դրամ, իսկ ոչ տոկոսային ծախսերն ավելացել են 34.8%-ով՝ կազմելով 8,646 մլն դրամ:

Ընդհանուր ակտիվների 66.8%-ը կամ 523,140 մլն դրամ կազմել են Բանկի՝ հաճախորդներին տրվող ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկային ներդրումները և այլ փոխառությունները: Վարկային պորտֆելի կառուցվածքում հատկապես մեծ տեղ են գտել վարկավորման հետևյալ ոլորտները՝ առևտուր, սպառողական վարկեր, շինարարություն և մշակող արդյունաբերություն՝ համապատասխանաբար 27.4%, 12.8%, 11.1% և 7.3% կշիռներով:

2019թ-ի ընթացքում՝ մինչև ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը, Բանկի հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների և գործունեության էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել, և Բանկը միտված է պահպանել ակտիվների և մնացած հիմնական ցուցանիշների շարունակական աճը:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Բանկի կազմակերպաիրավական փոփոխություն չի սպասվում: Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամիսների ընթացքում Բանկը ներգրավված է եղել դատական վարույթներում, որոնք Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են ունենալ կամ ունեցել են էական ազդեցություն: Նշված դատական գործերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացված է ազդագրի Բաժին 3-ում:

4. Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն

Բանկի 2011թ. անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, 2012թ.՝ «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն, 2013թ., 2014թ., 2015թ., 2016թ., 2017թ. և 2018թ.՝ «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է ՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1, հեռ. (+ 374 10) 260 964, ֆաքս՝ (374 10) 260 961, www.grantthornton.am

Տնօրեն՝ Գագիկ Գյուլբուդաղյան

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Հանրապետության 22, հեռ. (+ 374 10) 58 24 78, (+ 374 10) 54 43 01, ֆաքս՝ +374 10 56 24 04, www.bakertilly.am

Տնօրեն՝ Փառանձեմ Գևորգյան

5. Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ Ժողով/,
- Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ Խորհուրդ/,
- Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահը (այսուհետ՝ Վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Բանկի խորհուրդը կազմված է վեց անդամներից՝

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Արսեն Միքայելյան	Խորհրդի նախագահ	19 տարի
2	Արզուման Հարությունյան	Խորհրդի անդամ	40 տարի
3	Վիտալի Գրիգորյանց	Խորհրդի անդամ	37 տարի
4	Սերգեյ Արզումանյան	Խորհրդի անդամ	34 տարի
5	Ալիկ Չիրկինյան	Խորհրդի անդամ	38 տարի
6	Սևակ Պետրոսյան	Խորհրդի անդամ	26 տարի

Բանկի վարչությունը կազմված է յոթ անդամներից՝

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Արտավազդ Սարգսյան	Վարչության նախագահ	21 տարի
2	Մանվել Սահակյան	Վարչության նախագահի տեղակալ-Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ	31 տարի
3	Նշան Գրիգորյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, (Կորպորատիվ բիզնեսի կառավարման դեպարտամենտի աշխատանքների կորդինացնող) Վարչության անդամ	20 տարի
4	Մովսես Էլոյան	Վարչության նախագահի տեղակալ (Գանձապետական դեպարտամենտի և Միջազգային գործառնությունների դեպարտամենտի կորդինացնող), Վարչության անդամ	30 տարի
5	Ալյոնա Ստրատան	Վարչության նախագահի տեղակալ (Մանրածախ բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի, Տարածքային զարգացման դեպարտամենտի, ՄԲ և ՓԲ վարկային գործարքների անդերրայթինգի վարչության և Հաճախորդների բիզնես պրոցեսների կառավարման բաժնի կորդինացնող), Վարչության անդամ	22 տարի
6	Նարինե Սարգսյան	Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ	31 տարի
7	Անի Ղամբարյան	Ռիսկերի կառավարման և հսկողության դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ	20 տարի

Բանկի աշխատակիցների թիվը 30.09.2019թ. դրությամբ կազմում է 1,152 աշխատակից: Բանկի խոշոր բաժնետերերը ներկայացված են Ամփոփաթերթի 1-ին կետի 1.4. ենթակետում:

6. Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Բանկն այս պահին շրջանառության մեջ ունի պարտատոմսերի 2 թողարկում՝ 17.2մլն ԱՄՆ դոլար և 5.1մլն ԱՄՆ դոլար անվանական ծավալներով: Երկու թողարկումն էլ ցուցակված են Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայում:

Սույն ազդագրով առաջարկվելու են անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային արտարժութային և դրամային պարտատոմսեր:

Արտարժութային պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու և մարվելու են ԱՄՆ դոլարով, իսկ դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվելու են ՀՀ դրամով: Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է 5,000,000.00 (հինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է 100 ԱՄՆ դոլար, թողարկվող պարտատոմսերի քանակը՝ 50,000 հատ: Պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամտաբերությունը սահմանվել է տարեկան 5.8%, պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝ 42 ամիս: Արժեկտրոնները վճարվելու են եռամսյակային պարբերականությամբ՝ տեղաբաշխումը սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 30-րդ, 33-րդ, 36-րդ, 39-րդ և 42-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Եթե վճարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Դրամային պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու և մարվելու են ՀՀ դրամով և դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվելու են ՀՀ դրամով: Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է 250,000,000.00 (երկու հարյուր հիսուն միլիոն) ՀՀ դրամ: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է 10,000 ՀՀ դրամ, թողարկվող պարտատոմսերի քանակը՝ 25,000 հատ: Պարտատոմսերի արժեկտրոնային

եկամտաբերությունը սահմանվել է տարեկան 10.5%, պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝ 42 ամիս: Արժեկտրոնները վճարվելու են եռամսյակային պարբերականությամբ՝ տեղաբաշխումը սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 30-րդ, 33-րդ, 36-րդ, 39-րդ և 42-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Եթե վճարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է սույն ազդագիրը ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից գրանցելուց հետո՝ յոթ աշխատանքային օր հետո: Տեղաբաշխումը նախատեսվում է իրականացնել 01/12/2019թ-ից մինչև 29/02/2020թ ընկած ժամանակահատվածում: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

7. Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը,

պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ավարտից հետո Բանկը նախատեսում է ցուցակել պարտատոմսերը Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայում և պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման նպատակով պարտատոմսերի շուկայի մասնակիցներից մեկի հետ կնքել շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

8. Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 2-ում:

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2019[1]	2018	2017
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	3,444,737	852,520	1,280,194
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	44,657,102	41,228,139	37,936,590
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)%	**7.71%**	**2.07%**	**3.37%**
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	3,444,737	852,520	1,280,194
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	709,063,808	573,319,460	435,243,690
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)%	**0.49%**	**0.15%**	**0.29%**
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	3,444,737	852,520	1,280,194
Գործառնական եկամուտ	18,625,749	17,519,113	10,711,145
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) %	**18,49%**	**4.87%**	**11.95%**
Գործառնական եկամուտ	18,625,749	17,519,113	10,711,145
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	709,063,808	573,319,460	435,243,690
Ակտիվների օգտագործման գործակից % (AU)	**2.63%**	**3.06%**	**2.46%**
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	709,063,808	573,319,460	435,243,690
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	44,657,102	41,228,139	37,936,590
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	**15.88**	**13.91**	**11.47**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	8,596,610	8,587,757	6,887,952
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	554,772,790	426,561,971	402,159,665
Զուտ տոկոսային մարժա %(NIM)	**1.55%**	**2.01%**	**1.71%**
Տոկոսային եկամուտ	33,610,391	41,563,495	35,262,768
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	554,772,790	426,561,971	402,159,665
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	**6.06%**	**9.74%**	**8.77%**
Տոկոսային ծախսեր	25,013,781	32,975,738	28,374,816
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	671,186,961	509,022,966	475,933,055

[1] 30.09.2019թ. ֆինանսական ցուցանիշները հաստատված չեն անկախ աուդիտ իրականացնող անձի կողմից: 2017 և 2018թթ. ֆինանսական ցուցանիշները հաստատված են անկախ աուդիտ իրականացնող անձի կողմից՝ բացառությամբ ընդհանուր ակտիվների և սեփական կապիտալի միջին մեծությունների, եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծության և պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր մեծության:

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են ծախսեր, %	**3.73%**	**6.48%**	**5.96%**
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	3,444,737	852,520	1,280,194
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	51,040	41,120	41,120
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	**67.49**	**20.73**	**31.13**
ՍՊՐԵԴ, %	**2.33%**	**3.27%**	**2.81%**

Բաժին 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ռիսկային գործոններ

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ որոշակի ռիսկային գործոններ, որոնք բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների, համբավի, մրցակցային դիրքի վրա, կարող են ուղղակիորեն անդրադառնալ նաև պարտատոմսերի գրավչության, գնի և իրացվելիության վրա՝ արդյունքում ներդրողը ստիպված կլինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան վճարել էր դրանք ձեռք բերելիս: Ներդրողը ներդրումային որոշում կատարելիս պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրի և վերլուծի դրա հետ կապված և սույն փաստաթղթում ներկայացված ռիսկային բոլոր գործոնները և այլ տեղեկատվությունը: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ սույն փաստաթղթում ներկայացված ռիսկային գործոնների ցանկը սպառիչ չէ, և հնարավոր է անկանխատեսելի բնույթի ռիսկերի ի հայտ գալը:

Իրացվելիության ռիսկ. ի տարբերություն պետական պարտատոմսերի, որոնց համար առկա է համեմատաբար իրացվելի շուկա, կորպորատիվ պարտատոմսերի պարագայում, միշտ առկա է ռիսկ, որ ներդրողն ի վիճակի չի լինի վաճառել իր կորպորատիվ պարտատոմսերը հնարավորինս արագ և շահավետ գնով, քանի որ ելնելով տնտեսության վիճակից՝ շուկան կարող է լինել փոքր՝ կազմված միայն մի քանի վաճառողներից և գնորդներից: Թեև Բանկը իր պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար դրանց տալիս է որոշակի մրցակցային և ներդրումային որակներ,

սակայն, վերջինս, կախված տնտեսության ընդհանուր վիճակից և տատանումներից՝ ներդրողներին չի կարող երաշխավորել, որ դրանք կլինեն խիստ իրացվելի:

Արտարժութային ռիսկ. երբ թողարկվող պարտատոմսերն արտարժութային են, ներդրողը կարող է կորուստներ կրել կապված փոխարժեքների տատանումների հետ: Սույն ռիսկը հատկապես առնչվում է այն ներդրողներին, որոնք պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացված գումարները փոխարկելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի: Արտարժութային ռիսկ կարող է առաջանալ արժեկտրոնների վճարման առնչությամբ, երբ արժեկտրոնները հաշվարկվում է արժեկտրոնների հաշվարկման օրվա նախորդ օրը ՀՀ ԿԲ հրապարակած փոխարժեքի հիման վրա, իսկ վճարումը տեղի է ունենում տվյալ օրը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. շուկայական տնտեսության պայմաններում համարվում է, որ տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գները իրար հետ ունեն հակադարձ կախվածություն, այն է՝ երբ շուկայում տոկոսադրույքները նվազում են, պարտատոմսերի գները շուկայում աճման միտում ունեն, և հակառակը՝ երբ տոկոսադրույքներն աճում են, պարտատոմսերի գները նվազման միտում ունեն: Այդ իսկ պատճառով տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են հանգեցնել թե՛ թողարկողների, թե՛ ներդրողների կողմից պարտատոմսերի համապատասխանաբար թողարկման և ներդրումների իրականացման մասով քաղաքականության վերանայման և փոփոխման:

Վերաներդրման ռիսկ. մեկ այլ ռիսկ, որին կարող են բախվել ներդրողները վերաներդրման ռիսկն է, այն է՝ հավանականությունը, որ թողարկողի պարտատոմսերում կատարված սկզբնական ներդրումից ստացվող եկամուտներն այլևս հնարավոր չի լինի առնվազն նույն եկամտաբերությամբ ներդնել: Նշյալ վերաներդրման ռիսկը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողների երկարաժամկետ ներդրումների վրա, սակայն էական գործոն չի կարող հանդիսանալ կարճաժամկետ ներդրումների համար:

Ինֆլյացիոն ռիսկ. երբ ներդրողը գնում է պարտատոմս, ի սկզբանե ակնկալում է եկամուտների ստացում որոշակի դրույքաչափով մինչև պարտատոմսի մարման ժամկետը կամ մինչև պարտատոմսի օտարելը, որը կարող է լինել ֆիքսված կամ փոփոխուն: Սակայն գնողունակության անկման կամ էական գնաճի դեպքում, երբ վերջիններիս դրույքը կլինի ավելի բարձր, քան ներդրումներից ստացվող եկամտի դրույքը, ներդրողների մոտ առկա կլինի եկամտաբերության բացասական դրույք:

Սոցիալ քաղաքական իրավական ռիսկ. պարտատոմս թողարկող ընկերության պետականացումը, պետական մարմինների կողմից անբարենպաստ քաղաքականության իրականացման արդյունքում սոցիալ-քաղաքական պայմանների վատթարացումը, որոնք կհանգեցնեն պարտատոմսի արժեքի նվազմանը, կոչվում են քաղաքական ռիսկեր: ՀՀ կառավարությունը կարող է ցանկացած պահի փոփոխել պարտատոմսերի ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը և իրավական ակտերը, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի և դրանց եկամտաբերության վրա, այսպիսով առաջացնելով օրենսդրական ռիսկ:

2. Հիմնական տեղեկատվություն

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում ՀՀ արժեթղթերի շուկայում միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

3. Տեղեկատվություն «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ

3.1. Արժեթղթերի տեսակը և դասը

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկվող պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, առանց հետգնման հնարավորության, ոչ փաստաթղթային և ոչ

փոխարկելի պարտատոմսեր են: Արտարժութային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրն է AMARBBB29ER9, իսկ դրամային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը՝ AMARBBB2AER9:

3.2. Երկիրը, որի օրենդրության համաձայն թողարկվում են արժեթղթերը

Թողարկումն իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրա շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3.3. Արժեթղթերի ձևը

Թողարկվող պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից՝ ըստ համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

3.4. Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը

Թողարկվող արտարժութային պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմում է 5,000,000.00 (հինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է 100 ԱՄՆ դոլար, իսկ քանակը՝ 50,000 հատ: Թողարկվող դրամային պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմում է 250,000,000.00 (երկու հարյուր հիսուն միլիոն) ՀՀ դրամ: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է 10,000 ՀՀ դրամ, իսկ քանակը՝ 25,000 հատ:

3.5. Թողարկման արժույթը

Պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով՝ համաձայն սույն ազդագրով սահմանված ծավալների:

3.6. Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը

Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները.

- ստանալ վճարվող արժեկտրոնները՝ համաձայն սույն ազդագրի 2-րդ բաժնի 3-րդ կետի 3.8 ենթակետով սահմանված ժամանակացույցի և մարման գումարը՝ ըստ ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին Թողարկողի կողմից,
- Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետում վճարելն ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,
- գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով, իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում՝ ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր. բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները: Դրանք ՀՀ ԿԲ և ֆինանսական շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են և թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Համաձայն սույն ազդագրի 2-րդ բաժնի 3-րդ կետի 3.9 ենթակետի՝ Բանկի թողարկած պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով անկանխիկ ձևով՝

պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:

3.7. Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

- **առաջին՝** ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ-ի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,
- **երկրորդ՝** այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,
- **երրորդ՝** ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժութային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ մինչև 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 10 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում տվյալ անձի՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով)

պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով,

- **չորրորդ՝** բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ»-ի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,
- **հինգերորդ՝** պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,
- **վեցերորդ՝** ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,
- **յոթերորդ՝** բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են 4-րդ հերթին, բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասը միլիոն հայկական դրամ է,

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժութային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը հինգ միլիոն հայկական դրամ է,

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և դրամային բանկային ավանդի գումարը հինգ միլիոն հայկական դրամից ավել է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասը միլիոն հայկական դրամով,

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է հինգ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ հինգ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ հաշվի օպերատորներից որևէ մեկի մոտ ունենալ

սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռք բերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման հետ:

Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումը և հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը՝ հաշվի օպերատորի միջոցով:

3.8. Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Արտարժութային պարտատոմսերի արժեկտրոնի տոկոսադրույքն է տարեկան 5.8%: Արժեկտրոնը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օր է հանդիսանում տեղաբաշխման առաջին օրը: Արժեկտրոնների վճարման օր է հանդիսանում պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 30-րդ, 33-րդ, 36-րդ, 39-րդ և 42-րդ ամիսների համապատասխան օրը: Եթե վճարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում հաշվարկվելու է ԱՄՆ դոլարով, սակայն ներդրողներին վճարվելու է ՀՀ դրամով՝ հաշվարկված վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված ԱՄՆ դոլարի միջին փոխարժեքով:

Դրամային պարտատոմսերի արժեկտրոնի տոկոսադրույքն է տարեկան 10.5%: Արժեկտրոնը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օր է հանդիսանում տեղաբաշխման առաջին օրը: Արժեկտրոնների վճարման օր է հանդիսանում պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ, 27-րդ, 30-րդ, 33-րդ, 36-րդ, 39-րդ և 42-րդ ամիսների համապատասխան օրը: Եթե վճարման օրը ոչ

աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Դրամային պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամտի գումարը վճարվելու է հաշվարկման նախորդ աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր)՝ վերջիններիս հաշվեհամարներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Վճարվելիք արժեկտրոնները հաշվարկվելու են տասնորդական ճշտությամբ՝ կլորացված ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ՝ ըստ կլորացման թվաբանական կանոնների: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Պարտատոմսերի ոչ ռեզիդենտ սեփականատերերի առկայության դեպքում, Բանկն արժեկտրոնի վճարումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերում կիրականացնի այնպես, ինչպես ռեզիդենտ սեփականատերերին, իսկ ՀՀ տարածքից դուրս գործող բանկերում՝ սեփականատիրոջ հանձնարարագրով և Բանկի կողմից մատուցվող լրացուցիչ ծառայությունների համար Բանկում գործող սակագներով կփոխանցի սեփականատերերի կողմից նշված համապատասխան հաշվեհամարներին:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.armbusinessbank.am, կհրապարակվի նաև տեղաբաշխված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Յուրաքանչյուր պարտատոմսի գծով արժեկտրոնային եկամտի հաշվարկը կկատարվի հետևյալ բանաձևով՝

ԱԳ = (FV * C)/k

որտեղ՝

ԱԳ - արժեկտրոնի գումարն է,

FV - մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը,

C - տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k - մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է:

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

AI = FV * C/k * DCS/DCC

որտեղ՝

AI - կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV - մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C - տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k - մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (հաճախականությունը),

DCS – հաշվարկին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև հաշվարկի կատարման օրն օրերի քանակն է՝ համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում,

DCC - հաշվարկին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև հաշվարկին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրն ընկած օրերի քանակն է՝ համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում:

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/ Actual-ը:

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$ПՏԵ = (1 + S/Հ)^{Հ} - 1$$

որտեղ՝

ՊՏԵ - տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է,

S - տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքն է,

Հ - մեկ տարվա ընթացքում արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունն է:

3.9. Պարտատոմսերի մարման ժամկետը և արժեքը

Արտարժութային պարտատոմսերի մարումը կկատարվի անվանական արժեքով՝ տեղաբաշխման օրվան հաջորդող 42-րդ ամսվա համապատասխան օրը:

Դրամային պարտատոմսերի մարումը կկատարվի անվանական արժեքով՝ տեղաբաշխման օրվան հաջորդող 42-րդ ամսվա համապատասխան օրը:

Պարտատոմսերի մարման և վճարման ամսաթվերը նույնն են: Եթե արժեկտրոնի մարման և պարտատոմսերի մարման օրերը ոչ աշխատանքային են, ապա վճարումը կկատարվի տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի մարման գումարների վճարումները կատարվում է մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց՝ վերջիններիս բանկային հաշիվներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

3.10. Իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը թողարկման մասին

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ պարտատոմսերը թողարկվում են համաձայն Բանկի Խորհրդի 2019թ. հոկտեմբերի 22-ի թիվ 1258-Ա և 2019թ. նոյեմբերի 12-ի թիվ 1348-Ա որոշումների: Որոշումներով սահմանվել են պարտատոմսերի թողարկման պայմանները: Միաժամանակ, սահմանվել է, որ Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու: Սահմանվել է նաև, որ մինչև տեղաբաշխման ավարտը պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը լրանալու դեպքում, Բանկը դադարեցնում է տեղաբաշխման գործընթացը:

3.11. Շրջանառության սահմանափակումներ

ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի Խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և, համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության, պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում՝ ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, դրանք ՀՀ ԿԲ և ֆինանսական շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են,
- թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

3.12. Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Բանկի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ենթակա են հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների՝

- շահութահարկ,
- եկամտային հարկ:

Շահութահարկ

Շահութահարկ վճարողներ են համարվում՝

- ռեզիդենտ կազմակերպությունները,
- Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված՝

  ա. անհատ ձեռնարկատերերը,

  բ. նոտարները,
- Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված, կանոնները գրանցած պայմանագրային ներդրումային ֆոնդերը (բացառությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի և երաշխիքային ֆոնդերի),
- ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները, ինչպես նաև մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք:

Ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողի և մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող ոչ ռեզիդենտ

շահութահարկ վճարողի (մշտական հաստատությանը վերագրվող եկամուտների գծով ձևավորվող հարկման բազայի մասով) հարկման բազայի նկատմամբ շահութահարկը հաշվարկվում է 20 տոկոս դրույքաչափով, բացառությամբ ՀՀ Հարկային օրենսգրքի 125-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված դեպքերի:

Բանկը որպես հարկային գործակալ ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողներին վճարված տոկոսների մասով շահութահարկը հաշվարկում և պահում է 10 տոկոս դրույքաչափով, եթե՝

- եկամուտները վճարում են առանց մշտական հաստատության Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողին,
- եկամուտները վճարվում են մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողին, սակայն այդ եկամուտները չեն վերագրվում մշտական հաստատությանը:

Եկամտային հարկ

Եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները՝ որպես ֆիզիկական անձինք եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում միայն անձնական եկամուտների մասով:

Եկամտային հարկով հարկման օբյեկտ է համարվում՝

- ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից և (կամ) Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս գտնվող աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը, բացառությամբ՝ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների ձեռնարկատիրական եկամուտների,

- ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը, բացառությամբ՝ մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց մշտական հաստատությանը վերագրվող եկամուտների, ինչպես նաև արտաքին տնտեսական գործունեությունից ստացվող եկամուտների:

Բանկը որպես հարկային գործակալ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց վճարված տոկոսների մասով եկամտային հարկը հաշվարկում և պահում է 10 տոկոս դրույքաչափով:

4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

4.1. Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը

Սույն ազդագրով առաջարկվող արտարժութային պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական ծավալը կազմում է 5,000,000 (հինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար: Տեղաբաշխվող արտարժութային պարտատոմսերի քանակն է 50,000 հատ, մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝ 100 ԱՄՆ դոլար, շրջանառության ժամկետը՝ 42 ամիս:

Սույն ազդագրով առաջարկվող դրամային պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական ծավալը կազմում է 250,000,000 (երկու հարյուր հիսուն միլիոն) ՀՀ դրամ: Տեղաբաշխվող դրամային պարտատոմսերի քանակն է 25,000 հատ, մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝ 10,000 ՀՀ դրամ, շրջանառության ժամկետը՝ 42 ամիս:

4.2. Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է սույն Ազդագիրը ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից գրանցելուց հետո՝ յոթ աշխատանքային օր հետո: Տեղաբաշխումը

նախատեսվում է իրականացնել 01/12/2019թ-ից մինչև 29/02/2020թ ընկած ժամանակահատվածում:

Կենտրոնական բանկն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն Կենտրոնական բանկի համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 աշխատանքային օրով: Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա տեղաբաշխողը պարտավոր է դադարեցնել տեղաբաշխումը և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

4.3. Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը

Պարտատոմսերի ձեռք բերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական/ները, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Թողարկման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Բանկը Դեպոզիտարիային ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված համապատասխան

տարանցիկ հաշեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին ստացված գումարները ենթակա են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է ազդագրի Հավելված 3-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է ազդագրի Հավելված 4-ում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

4.4. Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում Բանկը չի նախատեսում պարտատոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման ծավալների փոփոխության կամ չեղյալ հայտարարելու հնարավորություն:

Տեղաբաշխման ընթացքում հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի մերժում կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում, եթե հայտում նշված ծավալը գերազանցում է հայտ-հանձնարարականի ներկայացման պահին չտեղաբաշխված ծավալը: Այս դեպքում հայտ-հանձնարարականը բավարարվում է չտեղաբաշխված ծավալի չափով: Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման կամ մերժման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն

իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

4.5. Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող հետ կանչել:

4.6. Ձեռք բերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն մեծությունների վերաբերյալ սահմանափակումներ չկան, որի հետևանքով Գնման հայտ-հանձնարարականներում նշվող գումարների վերաբերյալ նվազագույն կամ առավելագույն մեծությունների սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

4.7. Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները

Հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացումից հետո պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք պետք է թողարկման նպատակով Բանկում բացված 11500236924369 (ԱՄՆ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում) տարանցիկ հաշվեհամարին կամ 11500579062790 (ՀՀ դրամային պարտատոմսերի դեպքում) տարանցիկ հաշվեհամարին կատարեն վճարում՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար միջոցները հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են

համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:30-ը ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է՝ պարտատոմսի ձեռքբերման տվյալ օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը տվյալ օրվա ժամը 16:30-ից հետո ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է՝ պարտատոմսի ձեռքբերման հաջորդ աշխատանքային օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Թողարկողի կողմից բացված և սույն ազդագրում նշված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից: Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

4.8. Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային՝ www.armbusinessbank.am կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

4.9. Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն՝ առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը թողարկման նպատակով «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին ավելի վաղ է ստացվել:

4.10. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը

4.10.1.Ներդրողների թիրախային խմբերը

Պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

4.10.2. Հայտի բավարարման մասին ծանուցման եղանակները

Ներդրողները Թողարկողի կողմից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Բանկ է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/ները: Բանկի որևէ մասնաճյուղ ներկայացած և մասնաճյուղերի աշխատակիցների միջոցով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը լրացրած ներդրողը իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և իր հայտ-հանձնարարականը լրացրած աշխատակցի միջոցով տեղեկանալ իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին:

4.11. Առաջարկի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^{N} \left(\frac{1}{(1+\frac{y}{100*f})^{i-1+t}} \right) + \left(\frac{100}{(1+\frac{y}{100*f})^{N-1+t}} \right)$$

$$t = \frac{DSN}{DCC}$$

DP – պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է՝ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC – գործարքին կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է՝ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4 եռամսյակային վճարումների դեպքում),

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է,

Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է,

C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կհրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռք բերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

4.11.1. Այլ ծախսեր

Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գծով «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից մատուցվող ծառայությունների կամ խորհրդատվության դիմաց ներդրողը որևիցե ծախս չի կատարում:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ համապատասխան հաշվի օպերատորի ինտերնետային կայք էջի միջոցով:

4.12. Տեղաբաշխումը

Երաշխավորված տեղաբաշխում. երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողներ առկա չեն:

Երաշխավորված և չերաշխավորված տեղաբաշխողների հետ կնքված պայմանագրերի էական պայմանները. Թողարկողը և տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ: Թողարկող/տեղաբաշխողն այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

Երաշխավորված պայմանագրի կնքում. երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

Վճարումներն ընդունող բանկերի ցանկը. պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում (գլխամասային գրասենյակի՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48 հասցեում, և մասնաճյուղերում, որոնց անվանումները և հասցեները բերված են սույն ազդագրի 3-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.6. ենթակետում) թողարկման նպատակով բացված 11500236924369 (ԱՄՆ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում) և 11500579062790 (ՀՀ դրամային պարտատոմսերի դեպքում) տարանցիկ հաշվեհամարներին: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է

Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ՝ +374 60 61 55 55 լրաց. 111 կամ 126): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման դեպո հաշիվ:

5. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

5.1. Առևտրին թույլտվությունը

Սույն ազդագիրը ՀՀ ԿԲ-ում գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը դիմելու է «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ, իսկ վերադարձման ենթակա գումարները տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշումն ընդունելու օրվանից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողի կողմից ենթակա են վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ: Տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշման կայացման դեպքում տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակահատվածի համար:

5.2. Առևտրի շուկաները

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի որևէ շուկայում:

Բանկի կողմից նախկինում տեղաբաշխված պարտատոմսերը թույլատրվել են առևտրի «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ կարգավորվող շուկայի կորպորատիվ պարտատոմսերի հարթակում:

5.3. Շուկա ստեղծողները

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է շուկա ստեղծողի պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորությունների հիմնական պայմանները սահմանվելու են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրով և «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Ներգրավված խորհրդատուներ. սույն ազդագրի պատրաստման ընթացքում Բանկը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

Աուդիտորական եզրակացություն. բացի սույն ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից:

Երրորդ անձանցից ստացված տեղեկատվություն. որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

Շնորհված վարկանիշներ. թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

Բաժին 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Անկախ աուդիտորները

Բանկի 2011թ. անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, 2012թ.՝ «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն, 2013թ., 2014թ., 2015թ., 2016թ., 2017թ. և 2018թ.՝ «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է ՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1, հեռ. + 374 10 260 964, ֆաքս՝ 374 10 260 961, www.grantthornton.am

Տնօրեն՝ Գագիկ Գյուլբուդաղյան

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Հանրապետության 22, հեռ. + 374 10 58 24 78, + 374 10 54 43 01, ֆաքս՝ +374 10 56 24 04, www.bakertilly.am

Տնօրեն՝ Փառանձեմ Գևորգյան

2. Ռիսկային գործոններ

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, ռազմավարական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական կայունության ապահովմանն ու հեղինակության ամրապնդմանը:

Բանկը հատկապես կարևորում է ներքոնշյալ ռիսկերի կառավարումը, սակայն ներդրողը պետք է գիտակցի, որ նշված ռիսկերից բացի հնարավոր են նաև այլ ոչ բարենպաստ դեպքերի զարգացումներ, որոնք հետագայում կարող են անցանկանալի հետևանք ունենալ Բանկի ֆինանսական վիճակի, արդյունքների, հեղինակության վրա, ինչպես նաև պարտատոմսերի ներդրումային որակների վրա:

Վարկային ռիսկն այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ բանկի վարկառուն կամ այլ պարտապանը կխախտի բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները կամ չի գործի այդ պայմանագրի պայմաններին համապատասխան, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա: Վարկային ռիսկը ծագում է բոլոր այն գործարքներից, որոնց արդյունքում առաջանում են փաստացի, պայմանական կամ պոտենցիալ պահանջներ բանկի պարտապանների նկատմամբ: Վարկային ռիսկը Բանկում տարանջատվում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ: Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով:

Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների, պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակն ապահովելու նպատակով: Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված համապատասխան ներքին իրավական ակտով սահմանված են վարկային ռիսկը զսպող ներբանկային նորմատիվներ (տնտեսության մեկ ճյուղի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային ընդհանուր ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի

ռիսկի առավելագույն չափի՝ ըստ առանձին վարկատեսակների, մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափի և այլն):

Ստորև ներկայացված է 30.09.2019թ. դրությամբ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների պորտֆելի որակն՝ ըստ առանձին վարկավորման ոլորտների:

հազ. ՀՀ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ
Վարկեր և փոխատվություններ այդ թվում՝	510,999,032	12,140,843
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	10,185,534	234,117
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	20,296,135	77,041
3. Մշակող արդյունաբերություն	37,552,424	684,890
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	19,031,238	243,460
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	9,437	1,115
6. Շինարարություն	57,153,426	726,136
7. Առևտուր	139,117,630	4,295,643
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	14,123,092	91,192
9. Կեցության և հանրային		

սննդի կազմակերպում	35,936,928	1,298,473
10. Տեղեկատվություն և կապ	9,368,210	239
11.Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	37,054	2,131
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	19,715,803	197,253
13.Կրթություն	5,660,613	919
14. Առողջապահություն	895,669	
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	357,086	
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	66,336,236	9,631
17. Հիպոթեքային վարկեր	12,310,848	376,034
18. Սպառողական և այլ վարկեր	62,911,669	3,866,529

Իրացվելիության ռիսկը բանկի կողմից պարտատերերի օրինական պահանջները ժամանակին չկատարելու հետ կապված հնարավոր կորուստների հավանականությունն է: Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես

նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Գործառնական ռիսկն այն կորստի հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ անբավարար կամ ձախողված ներքին գործարար-գործընթացների, համակարգերի, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների արդյունքում: Գործառնական ռիսկը ներառում է նաև իրավական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հեղինակության ռիսկերը:

- ***Իրավական ռիսկը*** Բանկի գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային և օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում Բանկի գործունեության որոշ ուղղությունների վերանայման կամ դրանցից հրաժարվելու հետևանքով Բանկի շահութաբերության վրա բացասաբար ազդելու հավանականությունն է:
- ***Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկը*** տեղեկատվական համակարգերի ամբողջականության խախտման, այդ համակարգերի խափանման կամ դրանցում չարտոնված առնչության արդյունքում տվյալների կորստի, սխալների առաջացման կամ գործունեության ընդհատման հավանականությունն է:
- ***Հեղինակության ռիսկը*** հասարակական բացասական կարծիքի հետևանքով Բանկի կողմից իր գործընկերներին, հաճախորդներին կորցնելու, ինչպես նաև նոր գործարար կապեր հաստատելուց զրկվելու հավանականությունն է, որը կարող է հանգեցնել Բանկի համար զգալի ֆինանսական կորուստների:

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման նպատակով աշխատանքային գործընթացներում, գործառնություններում և գործառույթներում ներդրված են ներքին հսկողության համապատասխան մեխանիզմներ:

Շուկայական ռիսկն առաջանում է փոխարժեքների, շուկայական տոկոսադրույքների և գների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում:

Բանկում ***արտարժութային ռիսկը*** գնահատվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VaR (Value at Risk) մոդելով, որը որոշակի հավանականությամբ կանխատեսում է արտարժույթի՝ ապագայում սպասվող առավելագույն տատանման մակարդակը՝ հաշվարկելով Բանկի հավանական կորստի առավելագույն մեծությունը: Արտարժութային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում իրականացվում է արտարժութային դիրքերի ամենօրյա մոնիթորինգ: Իսկ արտարժութային բաց դիրքերի առկայության դեպքում՝ հնարավոր կորուստներից խուսափելու նպատակով կիրառվում են հեջավորման գործիքներ:

Բանկում ***տոկոսադրույքի ռիսկի*** կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի սահմանում:

Մրցակցային ռիսկն առաջանում է բանկային համակարգում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում և այն կարող է իր ազդեցությունը թողնել Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և Մարքետինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից՝ պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Այլ ռիսկեր. վերը նշված ռիկերից բացի այլ ռիսկեր, ինչպես օրինակ՝ քաղաքական, սոցիալական, ռազմավարական և այլն:

3. Տեղեկատվություն Բանկի մասին

3.1. Բանկի ֆիրմային անվանումը

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ Закрытое Акционерное Общество “АРМБИЗНЕСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” Closed Joint Stock Company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “АРМБИЗНЕСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” CJSC

Բանկը հիմնադրվել է որպես «Արմինվեստբանկ» փայատիրական բանկ, 1994թ. վերակազմավորվել է որպես «Հայինվեստբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն, իսկ 2006թ.՝ վերանվանվել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի ապրանքանիշը ներկայացված է ստորև:

3.2. Բանկի գրանցման վայրը և պետական գրանցման համարը

Բանկի գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 48, գրանցման համարը՝ 40:

3.3. Բանկի ստեղծման ամսաթիվը

Բանկը փաստացի գործունեությունը սկսել է իրականացնել 1991 թվականի դեկտեմբերից, մինչ օրս՝ շուրջ 28 տարի:

3.4. Բանկի գտնվելու վայրը. ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

3.5. Կապի միջոցները

Հեռախոսահամարներ՝ (+374 10) 59-20-20, (+374 60) 37-25-00

Ֆաքս՝ (+37410) 59 20 64

Էլեկտրոնային փոստ՝ info@armbusinessbank.am

Ինտերնետային կայք-էջ՝ www.armbusinessbank.am

3.6. Բանկի հիմնադրման երկիրը, մասնաճյուղային ցանցը

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Գործող 61 մասնաճյուղերից 29-ը գտնվում են Երևանում, 25-ը՝ ՀՀ մարզերում և 7 մասնաճյուղ՝ Արցախի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 48 հասցեում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում են մասնաճյուղերի գործունեության հասցեները:

	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Կենտրոն	ՀՀ, ք. Երևան, Մաշտոցի 20
2.	Երևան	ՀՀ, ք. Երևան, Աբովյան 43
3.	Շենգավիթ	ՀՀ, ք. Երևան, Գ. Նժդեհի 31/36
4.	Կիևյան	ՀՀ, ք. Երևան, Կիևյան 11 Ա շենք թիվ 64
5.	Խորենացի	ՀՀ, ք. Երևան, Եր. Քոչար 24/1
6.	Արցախ	ՀՀ, ք. Երևան, Էրեբունի 18
7.	Էրեբունի	ՀՀ, ք. Երևան, Ավանեսովի 8/3 շենք, թիվ 47
8.	Հայրենիք	ՀՀ, ք. Երևան, Սողոմոն Տարոնցի փող., 26/4

9.	Մալաթիա	ՀՀ, ք. Երևան, Արա Սարգսյան 19
10.	Նոր Նորք	ՀՀ, ք. Երևան, Թոթովենցի 4 նրբանցք
11.	Սեբաստիա	ՀՀ, ք. Երևան, Րաֆֆու փող., 77 շենք, շինություն 60
12.	Քանաքեռ	ՀՀ, ք. Երևան, Զ. Սարկավագի փող., թիվ 72/9
13.	Թալին	ՀՀ, ք. Թալին, Գայի 1
14.	Վանաձոր	ՀՀ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ 44
15.	Քաջարան	ՀՀ, ք. Քաջարան, Լեռնագործների 15
16.	Ստեփանակերտ	ԱՀ, ք. Ստեփանակերտ, Վ. Սարգսյան փող., թիվ 25/4
17.	Խաչեն	ԱՀ, ք. Ստեփանակերտ, Ս. Դավթի փող. 15
18.	Մարտունի	ԱՀ, ք. Մարտունի, Ազատամարտիկների փող.
19.	Մարտակերտ	ԱՀ, ք. Մարտակերտ, Ազատամարտիկների 124/2
20.	Ասկերան	ԱՀ, ք. Ասկերան, Շահումյան 3
21.	Հադրութ	ԱՀ, ք. Հադրութ, Գ. Նժդեհի 3 Բ
22.	Շուշի	ԱՀ, ք. Շուշի, Ն. Դուման 2 շենք 1 հարկ N 72
23.	Արմավիր	ՀՀ, ք. Արմավիր, Հանրապետության 6
24.	Արարատ	ՀՀ, ք. Արարատ, Շահումյան 30/1
25.	Անի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Պ. Սևակի 13
26.	Գյումրի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Անկախության հրապարակ 8
27.	Վարդենիս	ՀՀ, ք. Վարդենիս, Վ. Համբարձումյան փող., թիվ 21/2

28.	Նոր-Հաճըն	ՀՀ, ք. Նոր-Հաճըն, Գայի 2
29.	Ագարակ	ՀՀ, ք. Ագարակ, Գ. Նժդեհի 76
30.	Աբովյան	ՀՀ, ք. Աբովյան, Ռոսիայի փող. թիվ 1/20
31.	Դիլիջան	ՀՀ, ք. Դիլիջան, Գետափնյա փողոց, թիվ 2/15
32.	Աշտարակ	ՀՀ, ք. Աշտարակ, Վ. Պետրոսյան 16
33.	Գավառ	ՀՀ, ք. Գավառ, Բունիաթյան 18/1
34.	Մասիս	ՀՀ, ք. Մասիս, Կենտրոնական հրապարակ 55
35.	Արարատյան	ՀՀ, ք. Երևան, Ծովակալ Իսակովի պողոտա, թիվ 10 շենք
36.	Արշակունի	ՀՀ, ք. Երևան, Արշակունյաց 127/21
37.	Արթիկ	ՀՀ, ք. Արթիկ, Բաղրամյան փողոց, թիվ 14/10
38.	Սևան	ՀՀ, ք. Սևան, Սայաթ-Նովա փողոց 13/14
39.	Կոմիտաս	ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 61 շենք, 60-61 շին.
40.	Ալաշկերտ	ՀՀ, ք. Մարտունի, Պռոշյան փողոց 2 շենք, թիվ 17-18
41.	Արտաշատ	ՀՀ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փողոց 107
42.	Արաբկիր	ՀՀ, ք. Երևան, Ն. Զարյան 27
43.	Ավան	ՀՀ, ք. Երևան, Խուդյակով 165/4
44.	Ապարան	ՀՀ, ք. Ապարան, Բաղրամյան 24
45.	Չարբախ	ՀՀ, ք. Երևան, Արարատյան փողոց 62/23
46.	Հրազդան	ՀՀ, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան թաղ., 4-րդ փողոց, թիվ 8

47.	Տերյան	ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 69
48.	Տաշիր	ՀՀ, ք. Երևան, Մ. Խորենացի 33
49.	Ձորագետ	ՀՀ, ք. Տաշիր, Երևանյան փողոց, 6-րդ թաղամաս, 208/1
50.	Մերգելյան	ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտաս 1
51.	Քաջազնունի	ՀՀ, ք. Երևան, Քաջազնունու փողոց 5 շենք, 26 շինություն
52.	Նոր-Արեշ	ՀՀ, ք. Երևան, Արցախի փողոց թիվ 17/9
53.	Նոր-Ավան	ՀՀ, ք. Երևան, Բաբաջանյան փողոց, թիվ 44/1
54.	Դավթաշեն	ՀՀ, ք. Երևան, Դավթաշեն, Տ. Պետրոսյան փողոց, թիվ 1/11
55.	Նորագավիթ	ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ, Նորագավիթ փողոց, թիվ 93/1
56.	Կապան	ՀՀ, ք. Կապան, Մ. Ստեփանյան փողոց, 3/12
57.	Աջափնյակ	ՀՀ, ք. Երևան, Աջափնյակ, Բաշինջաղյան փողոց, 165/2
58.	Մասիվ	ՀՀ, ք. Երևան,Նոր-Նորք, Միկոյան 2/13
59.	Զվարթնոց	ՀՀ, ք. Երևան, Զվարթնոց օդանավակայան
60.	Լոռի	ՀՀ, ք. Լոռի, Լուսավորչի 38/1
61.	Կումայրի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Թբիլիսյան խճուղի 2/14

Բանկն ունի մեկ ներկայացուցչություն Լիբանանում:

3.7. Բանկի տնտեսական նորմատիվները

Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով՝ սահմանված են տնտեսական նորմատիվներ, որոնցով կարևորվում է նաև բանկերի իրացվելիությունը: Ստորև ներկայացվում են իրացվելիության նորմատիվները 2016-2018 թվականների համար՝

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2018թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2017թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2016թ.
$Ն_1$ (Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	նվազագույնը՝ 12%	13.5	13.5	12.98
$Ն_2^1$ (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	նվազագույնը՝ 15%	22.21	25.27	17.1
$Ն_2^2$ (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	նվազագույնը՝ 60%	82.07	132.18	120.47
$Ն_3^1$ (մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	առավելագույնը՝ 20%	19.39	19.76	19.93
$Ն_3^2$ (խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	առավելագույնը՝ 500%	498.77	497.25	485.47
$Ն_4^1$ (բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	առավելագույնը՝ 5%	4.6	4.47	3.86
$Ն_4^2$ (բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	առավելագույնը՝ 20%	19.04	19.33	12.4

Բանկի այլ տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներդրողները կարող են գտնել Բանկի ինտերնետային կայք էջի Հաշվետվություններ ենթաբաժնում:

4. Բիզնեսի նկարագիրը

4.1. Հիմնական գործունեությունը

Բանկն իրականացնում է օրենքով և այլ իրավական ակտերով բանկերին թույլատրված ֆինանսական գործառնություններ, որոնք իրականացնելիս ղեկավարվում է հետևյալ սկզբունքներով՝ ֆինանսների ճիշտ ժամանակին բաշխում, լիակատար տնտեսական ինքնուրույնություն և իր գործունեության արդյունքների համար տնտեսական պատասխանատվություն, ծախսերի կրճատում կամ հիմնավորված անխուսափելի ավելացում, ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում, բանկային ռիսկերի նվազեցում, կառավարում և զսպման նպատակով հաստատված տնտեսական և իրավական նորմատիվ ակտերի դրույթների պահպանում: Բանկն իր հիմնական գործունեությունը ծավալելով ՀՀ-ում ու ԱՀ-ում՝ առաջարկում է հետևյալ բանկային ծառայությունները.

- վճարահաշվարկային գործառնություններ,
- ավանդների ներգրավում,
- դրամական փոխանցումներ,
- հաճախորդների հաշիվների սպասարկում,
- վարկերի տրամադրում,
- արտարժույթի առք ու վաճառք,
- կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունում,
- ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),
- առևտրային գործարքների (պարտքի) ֆինանսավորում (ֆակտորինգ),
- պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում,
- աշխատավարձային նախագծերի իրականացում,
- գործառնություններ պետական և կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում,
- ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում,
- բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում,
- միջազգային ինկասո գործառնություններ,

- ինտերնետ-բանկինգ,
- մոբայլ-բանկինգ,
- «Բանկ-հաճախորդ» համակարգ,
- ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ,
- անհատական բանկային պահատեղերի տրամադրում,
- առարկայազուրկ մետաղական հաշիվների բացում և այլն:

30.09.2019թ. դրությամբ Բանկը սպասարկում է 147,863 հաճախորդ, որից 139,353-ը ֆիզիկական անձինք են, իսկ 8,510-ը՝ իրավաբանական անձինք: Թղթակցային հարաբերություններ ունի 30 բանկերի հետ, որից 20-ը ոչ ռեզիդենտ բանկեր են: Բանկը նոստրո թղթակցային հաշիվներ ունի 10 ռեզիդենտ և 19 ոչ ռեզիդենտ բանկերում, իսկ Բանկում լորո թղթակցային հաշիվներ ունեն 5 ռեզիդենտ և 4 ոչ ռեզիդենտ բանկեր:

Բանկի հիմնական նպատակներից է նոր բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ինչպես նաև հաճախորդներին բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթի առաջարկումը:

Կատարվում են աշխատանքներ Բանկում իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին մատուցվող ծառայությունների կատարելագործման գծով, ինչպես նաև մշակվել և ներդրվել են նոր բանկային ապրանքատեսակներ, որոնցից են «Կաթիլային ոռոգման համակարգերի ներդրման համար տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորում» ծրագրի շրջանակներում, «ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտում հակակարկտային ցանցերի ներդրման համար տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորում» ծրագրի շրջանակներում և «ՀՀ-ում ժամանակակից տեխնոլոգիաներով մշակվող ինտենսիվ պտղատու այգիների հիմնման համար վարկային տոկոսադրույքների սուբսիդավորում» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկերը :

Կատարելագործվել և արդիականացվել են հետևյալ բանկային ապրանքատեսակները.

- «ABB-ԽՈՇՈՐ ԲԻԶՆԵՍ» Գերմանահայկական Հիմնադրամի «Տնտեսության կայունացման վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող խոշոր բիզնեսի վարկեր
- «ABB-ԷՆԵՐԳՈ» Գերմանահայկական Հիմնադրամի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր, չվերականգնվող վարկային գծեր
- «ABB-ՓՄՁ ԲԻԶՆԵՍ» Գերմանահայկական Հիմնադրամի «ՓՄՁ ֆինանսական միջոցների հասանելիություն» վարկային ծրագրի (Համաշխարհային Բանկ) շրջանակներում տրամադրվող վարկեր, վարկային գծեր,
- «ABB–ՄԱՔՍԱՅԻՆ» Իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին մաքսային քարտով տրամադրվող օվերդրաֆտներ
- «ABB-ՓՄՁ ԲԻԶՆԵՍ» Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի «Թրփանջյան գյուղական համայնքների զարգացման» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր
- «ABB-ԷՆԵՐԳՈ» Գերմանահայկական Հիմնադրամի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր, չվերականգնվող վարկային գծեր
- Աշխատավարձային նախագծեր:

4.2. Հիմնական շուկաներ

4.2.1. Բանկի ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաները

Բանկը շարունակում է իր ակտիվ գործունեությունը սեփական ռեսուրսներով և միջազգային ծրագրերով վարկավորման բնագավառում: Շուկայում նոր և մրցունակ առաջարկություններով հանդես գալու համար՝ շարունակում ենք համագործակցությունը միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ:

2018-2019թթ. ընթացքում պարբերաբար շուկային համընթաց կատարվել են ավանդատեսակների գծով պայմանների վերանայում և օպտիմալացում: Ավանդների ձևակերպման բիզնեսպրոցեսի օպտիմալացում՝ վերանայում /կարգի փոփոխություն/: Աշխատավարձային նախագծերի շրջանակներում տրամադրվող քարտերի գծով կատարվել է սակագնային փաթեթների օպտիմալացում: Ուսանողական քարտերի շրջանակներում ընդլայնվել են համագործակցող ուսումնական հաստատությունների ցանկը՝ պայմանագրեր են կնքվել քոլեջների, ուսումնարանների հետ: Ներդրվել են առանց հպման քարտատեսակներ: ՃՈ հետ համագործակցության շրջանակներում իրականացվել է նոր պրոեկտ՝ աշխատավարձային նախագծերի գծով և Ճանապարհային ոստիկանների կողմից հավաքագրված գումարների ընդունման և բյուջե փոխանցման գծով:

Պարբերաբար վերանայվել են գործող համակարգերի գծով սակագները: Հաճախորդների հեռահար սպասարկման ոլորտում մշակվել և ներդրվել է Մոբայլ Բանկինգ ծառայությունը:

Ընդլայնվել են բանկոմատների ցանկը և աշխարհագրությունը (ավելացվել է թվով 10 ինքնասպասարկման մեքենա): Պարբերաբար ուսումնասիրվել են բանկոմատների տեղակայման արդյունավետությունը և կատարվել են հասցեափոխություններ՝ բանոկմատների աշխատանքների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով:

2018թ-ի ընթացքում, Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հիմնական ուղենիշներին համաձայն, մշակվել և ներդրվել են մի շարք նորամուծություններ, այդ թվում՝

- առանց հպման և լոկալ քարտեր,
- ապահովագրական համակարգերի տեղադրում,
- դրամային փոխարժեքների թարմացումների ավտոմատ փոփոխման համակարգի ստեղծում,

- Swift վճարահաշվարկային համակարգի անցում Windows2016 ավելի արդիական և հզոր օպերացիոն համակարգով սերվերների,
- անցում Windows 7 օպերացիոն համակարգից Windows 10-ի,
- անցում էլ.ցանցի վճարումների Online համակարգի:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել միջազգային համագործակցությունը և սկիզբ դնել նոր հարաբերությունների հաստատմանը՝

- EBRD, IFC, ADB և այլ միջազգային ֆինանսական և ներդրումային բանկերի հետ համագործակցում (արտաքին առևտրի ֆինանսավորում, ծրագրերի համաֆինանսավորում և այլն),
- թղթակից բանկերում կրեդիտորական գծերի օվերդրաֆտ ստացում,
- թղթակից բանկերում փաստաթղթային գործառնությունների իրականացման համար լրացուցիչ լիմիտների ստացում,
- ԱՐՈՒՍ դրամական փոխանցումների միասնական համակարգին միացում:

4.2.2. Բանկի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնելիս ղեկավարվում է հետևյալ սկզբունքներով, որոնք Բանկին հնարավորություն են տալիս պահպանել և ամրապնդել մրցակցային առաջատար դիրքերը ՀՀ բանկային համակարգում՝

ա) ֆինանսների ճիշտ ժամանակին բաշխում,

բ) լիակատար տնտեսական ինքնուրույնություն և իր գործունեության արդյունքների համար տնտեսական պատասխանատվություն,

գ) ծախսերի կրճատում կամ հիմնավորված անխուսափելի ավելացում,

դ) ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում,

ե) բանկային ռիսկերի նվազեցում,

զ) կառավարում և զսպման նպատակով հաստատված տնտեսական և իրավական նորմատիվ ակտերի դրույթների պահպանում:

Բանկի համար առաջնային է հաճախորդների և գործընկերների հետ փոխհարաբերություններում անհատական մոտեցման ապահովումը: Հարաբերությունները բացառապես կառուցվում են փոխշահավետության, փոխվստահության և բիզնես էթիկայի նորմերի հիման վրա: Նման մոդելում փոխհարաբերությունները դրված են շուկայական հիմքի վրա, կրում են պայմանագրային բնույթ, ինչպես նաև ենթադրում են հաճախորդի ժամանակի խնայում, սպասարկման չափանիշների և որակի բարձրացում, բանկ-հաճախորդ բիզնեսի զարգացում: Բանկի գործունեության կարևորագույն սկզբունքներից է Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ ղեկավարների կողմից արդարացի և հետևողական վերաբերմունքի ապահովումը: Կարևորելով համախմբված թիմային աշխատանքը՝ որպես առաջընթացի և զարգացման հիմնական գործոն, Բանկը միշտ գնահատում է իր յուրաքանչյուր աշխատակցի պոտենցիալը և կարողությունները, ստեղծում է խթանող և խաղաղ աշխատանքային պայմաններ, օգտվելով մրցութային ընտրությունից՝ ներգրավում նոր, հեռանկարային կադրեր: Աշխատանքի արդյունավետ կազմակերպման գործում Բանկը առաջնորդվում է նաև դինամիկ զարգացող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականության իրականացման սկզբունքով: Վերջինս ենթադրում է առաջավոր համակարգչային տեխնիկայի, ժամանակակից տեխնոլոգիաների, ներբանկային և միջբանկային ավտոմատացված համակարգերի, միջազգային վճարային ու ֆինանսական համակարգերի արդյունավետ և նպատակային կիրառում, գործընթացների աշխատատարության, ծախսատարության և գործառնական ռիսկերի նվազեցում: Սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի ներդնումը Բանկին հնարավորություն տվեց կրճատել քարտային գործառնությունների հետ կապված ծախսերը, ինչի շնորհիվ Բանկը կարողացավ առավել գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ շուկայում և ընդլայնել քարտապան հաճախորդների բազան:

Իր կողմից առաջարկվող ծառայությունները բնակչության լայն զանգվածներին հասանելի դարձնելու նպատակով՝ Բանկը կարևորում է մասնաճյուղային լայն ցանցի

առկայությունը և 30.09.2019թ. դրությամբ ունի գործող հիսունինը մասնաճյուղ՝ քսանինը՝ Կենտրոն (7 մասնաճյուղ), Շենգավիթ (5 մասնաճյուղ), Էրեբունի (3 մասնաճյուղ), Մալաթիա-Սեբաստիա (3 մասնաճյուղ), Արաբկիր (4 մասնաճյուղ), Ավան (2 մասնաճյուղ), Նոր Նորք (2 մասնաճյուղ), Քանաքեռ-Զեյթուն, Դավթաշեն և Աջափնյակ վարչական շրջաններում, երկուսը՝ Գյումրի քաղաքում, մեկական՝ Վանաձոր, Թալին, Կապան, Քաջարան, Արմավիր, Արարատ, Մասիս, Արտաշատ, Աշտարակ, Վարդենիս, Նոր Հաճըն, Դիլիջան, Ագարակ, Աբովյան, Գավառ, Ալաշկերտ, Սևան, Արթիկ, Ապարան, Տաշիր և Հրազդան քաղաքներում և յոթը՝ ԱՀ-ում՝ Ստեփանակերտ (2 մասնաճյուղ), Մարտունի, Հադրութ, Մարտակերտ, Ասկերան և Շուշի քաղաքներում:

Տնտեսության գլոբալացման և տեխնոլոգիական առաջընթացի հետ կապված՝ առավել կարևորվում է գործուն ներքին վերահսկողության համակարգի ներդնումը՝ զեղծարարություններից և անփութություններից խուսափելու համար: Հուսալի ներքին հսկողության համակարգը հանդիսանում է Բանկի առողջ և ապահով գործունեության երաշխիքը: Ներքին վերահսկողության համակարգը կոչված է վերահսկել հետևյալ գործառույթները՝ արդյոք ֆինանսական և գործառնական տեղեկատվությունը ճշգրիտ է և հուսալի, արդյոք հնարավոր ռիսկերը բացահայտված և հասցված են նվազագույնի, արդյոք Բանկը հետևողական է ՀՀ կենտրոնական բանկի, բանկային գործունեությունը կանոնակարգող ընթացակարգերի, այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջներին, արդյոք ապահովված է Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող աշխատանքների բավարար մակարդակ, արդյոք ռեսուրսներն օգտագործվում են արդյունավետ և արդյոք Բանկի կողմից սահմանված խնդիրները ստանում են արդյունավետ լուծումներ: Ներքին վերահսկողության համակարգը գործում է անկախ և օբյեկտիվության սկզբունքի հիման վրա:

Բանկի ղեկավարությունը մշտապես մեծ ուշադրություն է դարձնում առկա խնդիրների լուծման որոշումների կայացման կոլեգիալության սկզբունքին, որի իրագործման համար Բանկում գործում են հատուկ մասնագիտացված կոմիտեներ և

հանձնաժողովներ, որոնցից են «Վարկային կոմիտեն», «Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը», «Ռազմավարական զարգացման, պլանավորման և հաճախորդների սպասարկման հանձնաժողովը»: Վերջիններիս գործունեությունը նպատակաուղղված է Բանկի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրագործման ապահովմանն ու Բանկի գործունեության հետ առնչվող ռիսկերի արդյունավետ կառավարմանը: Բանկի հեռանկարային զարգացման առաջանցիկ տեմպերի ապահովման, ներդրումային ծրագրերի գնահատման առումով իր ուրույն տեղն ունի Ռիսկերի արդյունավետ կառավարման համակարգը, որը պարբերաբար վերանայվում է՝ ելնելով արտաքին և ներքին միջավայրում տեղի ունեցող փոփոխություններից, շուկայում առկա միտումներից և մրցակցության մակարդակից: Ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով Բանկում իրականացվում է հնարավոր ռիսկերի բացահայտում, քանակական գնահատում, մշակվում են համապատասխան միջոցառումներ՝ կանխելու կամ նվազագույնի հասցնելու հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի ընթացիկ գործունեության վրա՝ ապահովելով Բանկի բնականոն գործունեությունն ու ֆինանսական կայունությունը:

5. Բանկի կառուցվածքը

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն ազդագրի Հավելված 1-ում:

6. Զարգացման վերջին միտումները

Բանկը, մշտապես կարևորելով հաճախորդների սպասարկման բարձր որակն ու նրանց հետ երկարաժամկետ կայուն հարաբերություններ հաստատելը, 2018թ. ընթացքում ևս վերանայել է առաջարկվող ծառայությունների սակագներն ու ծավալները, որոնք իրենց հերթին ազդել են Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Վերջին հաշվետու տարվա ավարտից մինչև ազդագրի ներկայացման օրն ընկած

ժամանակահատվածի համար մատուցվող ծառայությունների սակագների էական աճ չի գրանցվել: Այսպիսով, ստորև աղյուսակներում ներկայացված են 31.12.2018թ. դրությամբ Բանկի հաշվեկշռային հիմնական հոդվածների փոփոխությունները նախորդ համադրելի ժամանակահատվածի նկատմամբ՝ տարվա կտրվածքով վերջիններիս դինամիկան արտացոլելու նպատակով:

հազ. ՀՀ դրամ

	31.12.2018թ.	*31.12.2017թ.*	*Աճ/նվազում*
Ընդամենը ակտիվներ, այդ թվում՝	**611,824,023**	**547,530,373**	**64,293,650**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,342,452	115,576,209	11,766,243
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,898,845	14,036,722	-137,877
Հաճախորդներին տրված վարկեր	435,625,901	382,547,013	53,078,888

	31.12.2018թ.	*31.12.2017թ.*	*Աճ/նվազում*
Ընդամենը պարտավորություններ, այդ թվում՝	**575,856,380**	**510,693,374**	**65,163,006**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	473,205,797	398,967,148	74,238,649

	31.12.2018թ.	*31.12.2017թ.*	*Աճ/նվազում*
Ընդամենը կապիտալ	**35,967,643**	**36,836,999**	**-869,356**

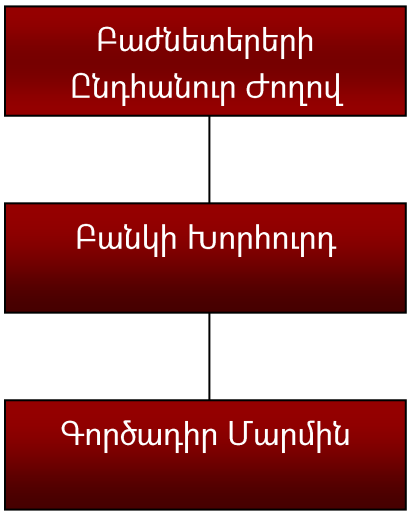
Հարկ ենք համարում նշել, որ 30.09.2019թ. դրությամբ ֆիզիկական անձանցից ներգրաված ժամկետային ավանդների գծով Բանկը շարունակում է զբաղեցնել առաջին հորիզոնականը ՀՀ բանկային համակարգում:

7. Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ Ժողով/,
- Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ Խորհուրդ/,
- Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահը (այսուհետ՝ Վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

7.1. Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները

Բանկի Ժողովը

Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է:

Ժողովի իրավասություններն են՝

- Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- Բանկի վերակազմակերպումը,
- Բանկի լուծարումը,
- ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,

- Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,
- հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,
- Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,
- Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,
- ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը,
- հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,
- բաժնետոմսերի համախմբումն ու բաժանումը,
- հաստատված օրակարգի շրջանակում օրենքով նախատեսված այլ հարցեր:

Վերը նշված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Բանկի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի Խորհրդին, Բանկի գործադիր մարմնի անդամներին կամ ալ անձի:

Բանկի Խորհուրդը

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի իրավասություններն են՝

- Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Բանկի հեռանկարային ծրագրի հաստատումը,
- Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը,
- Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
- Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
- Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը,
- Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի և աշխատատեղերի հաստատումը,
- Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը,
- շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ,

- Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և Ժողովին ներկայացումը,
- Ժողովի հաստատմանը բանկի արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի ներկայացումը՝
    - Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը,
    - Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում անհրաժեշտության դեպքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,
    - Բանկի կողմից Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը,
    - Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառութային պարտականությունների բաշխումը,
    - Բանկի վերակազմակերպման հարցի ներկայացումը Ժողովի քննարկմանը,
    - Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը,
    - Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,
    - Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը,
    - Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական

հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը,

- դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը,
  - դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը,
  - առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը,
  - առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը,
  - խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,
  - օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

Գործադիր մարմինը

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է վարչության նախագահը և վարչությունը:

Վարչության նախագահը (վարչության անդամները) նշանակվում է (են) Խորհրդի կողմից, իսկ վարչության նախագահի տեղակալները՝ Խորհրդի կողմից՝ վարչության նախագահի ներկայացմամբ: Վարչության կառուցվածքում պարտադիր ընդգրկվում են Բանկի վարչության նախագահը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը:

Բանկի վարչությունը՝

- կազմակերպում և իրականացնում է Բանկի օպերատիվ գործունեության ղեկավարումը և ապահովում է Ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը,
- սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավճարների չափերը, ներգրավվող ավանդների և տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները,

- քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները,
- լուծում է Բանկի վարչության նախագահի իրավասությանը չպատկանող այլ հարցեր, որոնք սահմանվում են Ժողովի և Խորհրդի կողմից հաստատված ներքին իրավական ակտերով:

Վարչության նախագահը՝

- տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,
- ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում,
- գործում է Բանկի անունից առանց լիազորագրի,
- տալիս է լիազորագրեր,
- Բանկի անունից կնքում է գործարքներ,
- Բանկի անունից աշխատակիցների հետ աշխատանքային հարաբերություններում հանդես է գալիս որպես գործատուի ներկայացուցիչ, բացառությամբ Բանկի այն ղեկավարների հետ աշխատանքային հարաբերություններում, ովքեր նշանակվում/ ընտրվում են Խորհրդի կողմից,
- բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,
- աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Բանկի աշխատակիցներին, բացառությամբ օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերի,
- խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի խորհրդի կողմից հաստատվող ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված

ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

- իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև խորհրդի կողմից սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ Բանկի կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես Ժողովի, Խորհրդի, Վարչության կամ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են Վարչության նախագահի իրավասությանը:

Վարչության նախագահը (վարչությունը) եռամսյակը մեկ Խորհրդին խորհրդի սահմանած ձևով ներկայացնում են իրենց գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ Բանկի կանոնադրությամբ և վարչության կանոնակարգով սահմանված կարգով:

Վարչության նախագահի (վարչության) իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների, Բանկի ներքին աուդիտին, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի, բացառությամբ, եթե բանկի վարչության նախագահի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին: Վարչության նախագահի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական Բանկի սահմանած որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

7.2. Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ

Բանկի Խորհրդի նախագահ՝ Արսեն Միքայելյան

Բնակության վայրը	ԱՀ, ք. Ստեփանակերտ, Մարտունի փ, 25 տուն
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԱՐՑԱԽ ԳԱԶ» ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ
	«Ջի Էմ Հոլդինգ» ՍՊԸ տնօրեն
	«Վիտալի Գրիգորյանց» բարեգործական հիմնադրամի տնօրեն
	«ԲԼԵՍՍ» ՍՊԸ Խորհրդի նախագահ

Խորհրդի անդամ՝ Վիտալի Գրիգորյանց

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Չերտանովի փ. 45շ., մասնաշենք 1, բն. 43
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Վիտալի Գրիգորյանց» բարեգործական հիմնադրամի հիմնադիր
	«ԱՐՉ Լիմիթեդ» Բաժնետիրական Ընկերության ներկայացուցչության տնօրեն

Խորհրդի անդամ՝ Սերգեյ Արզումանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փող., 63շ., բն. 24
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Խորհրդի անդամ՝ Ալիկ Չիրկինյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Վավիլովի փող., 6 տուն, բն. 161

Իրավասությունները Պարտականությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արչ Լիմիթեդ» ՓԲԸ ներկայացուցչության փոխնախագահ

Խորհրդի անդամ՝ Արզուման Հարությունյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան Եզնիկ Կողբացու փ. 30շ. բն. 3
Իրավասությունները Պարտականությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Խորհրդի անդամ՝ Սևակ Պետրոսյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Սերպուխովսկի վալ փող., 3 տուն, բն. 7
Իրավասությունները Պարտականությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԱՐՉ Լիմիթեդ» բաժնետիրական ընկերության ներկայացուցչության Մարքեթինգի բաժնի պետ

Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ եթե՝

ա) նա դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար),

գ) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ՝ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից (իրական ժամանակի ռեժիմով և Բանկի

կանոնադրությամբ սահմանված հեռակա մասնակցությունը համարվում է լիարժեք մասնակցություն),

դ) օրենքով սահմանված կարգով որակազրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

Բանկի Վարչության նախագահ՝ Արտավազդ Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան Հ. Քոչար 44փ. բն. 48
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Վարչության նախագահի տեղակալ-Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ՝ Մանվել Սահակյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Նոր-Արեշ 14փ. տուն 5
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Վարչության նախագահի տեղակալ (Կորպորատիվ բիզնեսի կառավարման դեպարտամենտի աշխատանքների կորդինացնող) Վարչության անդամ՝ Նշան Գրիգորյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Զաքյան 3, բն. 79
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Վարչության նախագահի տեղակալ (Գանձապետական դեպարտամենտի և Միջազգային գործառնությունների դեպարտամենտի կորդինացնող), Վարչության անդամ՝ Մովսես Էլոյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Մոլդովական 2/1, բն. 16
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Վարչության նախագահի տեղակալ (Մանրածախ բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի, Տարածքային զարգացման դեպարտամենտի, ՄԲ և ՓԲ վարկային գործարքների անդերրայթինգի վարչության և Հաճախորդների բիզնես պրոցեսների կառավարման բաժնի կորդինացնող), Վարչության անդամ՝ Ալյոնա Ստրատան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Վահագնի թաղ. Շանթի 20 տուն
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	IMON international (Տաջիկստան) Դիտորդական մարմնի նախագահ
	MAIB Moldova Agroindbank (Մոլդովա) Խորհրդի անդամ

Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ ՝ Նարինե Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Գյուլբենկյան փ. 38ա, բն. 4
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Ռիսկերի կառավարման և հսկողության դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ՝ Անի Ղամբարյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Նոր Նորք 8-րդ զանգված, շենք 2, բն. 23
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

Ազդագրի ներկայացման պահին Բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը որևիցե մասնաճյուղում կենտրոնացված չէ:

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

8. Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ գտնվում է ՌԴ քաղաքացի Վիտալի Գրիգորյանցի (անձ. AK0688592, հասցե՝ ՌԴ, ք. Մոսկվա, Չերտանովի փ. 45շ., մասնաշենք 1, բն. 43) ուղղակի հսկողության ներքո, քանի որ վերջինս հանդիսանում է «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 95% սեփականատեր:

9. Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

9.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2017-2018թթ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2019 թվականի առաջինից երրորդ եռամսյակների միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված են ազդագրում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Բանկի գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Բանկի ինտերնետային կայք-էջում:

9.2. Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ից մինչև ազդագիրը ՀՀ ԿԲ գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

9.3. Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամիսների ընթացքում Բանկը ներգրավված է եղել դատական վարույթներում, որոնք Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են ունենալ կամ ունեցել են էական ազդեցություն: Ստորև համառոտ ներկայացվում են նշված դատական գործերը և դրանցով կայացված դատական ակտերը.

Թիվ ԵԿԴ/5584/02/14 քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Բանկի ընդդեմ «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի (իրավանախորդ՝ «Առէքսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի), երրորդ անձ «Մաքս Նիկել Դիվելըփմենթ» ՍՊԸ-ի՝ բանկային երաշխիքն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին և ըստ «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի հակընդդեմ հայցի ընդդեմ Բանկի, երրորդ անձ «Մաքս Նիկել Դիվելըփմենթ» ՍՊԸ-ի՝ գումարի բռնագանձման պահանջի մասին, ինչպես նաև «Մաքս Նիկել Դիվելըփմենթ» ՍՊԸ-ի սնանկության գործով կառավարիչ Հովհաննես Սողոմոնյանի ինքնուրույն պահանջի՝ սնանկության գործով պահանջատեր «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի ապահովված պահանջը բավարարելու համար Բանկից հօգուտ կառավարիչ Հովհաննես Սողոմոնյանի գումար բռնագանձելու պահանջի մասին

Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից 02.10.2019թ. կայացվել է Բանկից գումար բռնագանձելու պահանջի մասին վճիռ, որով «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի հակընդդեմ հայցն ամբողջությամբ բավարարվել է: Դատարանը վճռել է Բանկից հօգուտ

«ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի բռնագանձել 2,063,958.26 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ՝ որպես երաշխիքի և դրա նկատմամբ հաշվեգրված տոկոսների գումար, 19,813,999.2 ՀՀ դրամ՝ որպես պետական տուրքի գումար, ինչպես նաև 1,955,650.31 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ երաշխիքի գումարի նկատմամբ՝ սկսած 20.03.2015թ.-ից մինչև պարտքի մարումը հաշվեգրել և Բանկից բռնագանձել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 411-րդ հոդվածով նախատեսված տոկոսներ, իսկ հաշվեգրվող տոկոսների 2 տոկոսը բռնագանձել հօգուտ ՀՀ պետական բյուջեի՝ որպես պետական տուրքի գումար: Նշված վճիռը դեռ ուժի մեջ չի մտել, Բանկի կողմից նախապատրաստվում է վերաքննիչ բողոք:

Թիվ ԵԿԴ/0954/02/14 քաղաքացիական գործ ըստ «Միլլար» ՍՊԸ-ի հայցի ընդդեմ Բանկի, երրորդ անձ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի, «Միլլար» ՍՊԸ-ի սնանկության գործով կառավարիչ Խաչիկ Նազարյանի՝ գումար բռնագանձելու պահաջի մասին

Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից 16.11.2018թ. կայացվել է Բանկից գումար բռնագանձելու պահանջի մասին վճիռ, որով դատարանը վճռել է Բանկից հօգուտ «Միլլար» ՍՊԸ-ի բռնագանձել 1,625,601,100 ՀՀ դրամ՝ որպես պարտավորության գումար և դրա նկատմամբ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 411-րդ հոդվածով հաշվեգրված տոկոսների գումար, 32,512,022 ՀՀ դրամ՝ որպես պետական տուրքի գումար, ինչպես նաև 1,025,483,000 ՀՀ դրամ գումարի նկատմամբ սկսած 17.11.2018թ.-ից մինչև պարտքի մարումը հաշվեգրել և Բանկից բռնագանձել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 411-րդ հոդվածով նախատեսված տոկոսներ, իսկ հաշվեգրվող տոկոսների 2 տոկոսը բռնագանձել հօգուտ ՀՀ պետական բյուջեի՝ որպես պետական տուրքի գումար: Նշված վճռի դեմ Բանկի կողմից բերվել է վերաքննիչ բողոք, որը ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի 16.05.2019թ. որոշմամբ բավարարվել է՝ 16.11.2018թ. վճիռն ամբողջությամբ բեկանվել է և գործն ուղարկվել է ամբողջ ծավալով նոր քննության: Գործի նոր քննությունը դեռ չի սկսվել:

Թիվ ԵԴ/24965/02/18 քաղաքացիական գործն ըստ հայցի «Նաիրի Բիզնես Տուր» ՍՊԸ-ի ընդդեմ Բանկի՝ պարտավորությունը դադարեցված համարելու պահանջի մասին

Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում քննվում է թիվ ԵԴ/24965/02/18 քաղաքացիական գործն ըստ հայցի «Նաիրի Բիզնես Տուր» ՍՊԸ-ի ընդդեմ Բանկի՝ պարտավորությունը դադարեցված համարելու պահանջի մասին: Ներկայացված

հայցադիմումով հայցվորը պահանջել է դադարեցված համարել Բանկի և «Նաիրի Բիզնես Տուր» ՍՊԸ-ի միջև կնքված ֆինանսավորման գործիքներ տրամադրելու հիմնական պայմանագրով «Նաիրի Բիզնես Տուր» ՍՊԸ-ի բոլոր պարտավորությունները: Ֆինանսավորման գործիքներ տրամադրելու հիմնական պայմանագրի շրջանակներում կողմերի միջև կնքվել է վարկային համաձայնագիր, որի հիման վրա «Նաիրի Բիզնես Տուր» ՍՊԸ-ն ստացել է 5,130,000 ԱՄՆ դոլար գումարի չափով վարկ: Ներկայումս գործը գտնվում է քննության փուլում:

10. Էական պայմանագրերը

Բանկում առկա չեն ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 1 տարվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

11. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Ներկայացվող ազդագրում փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

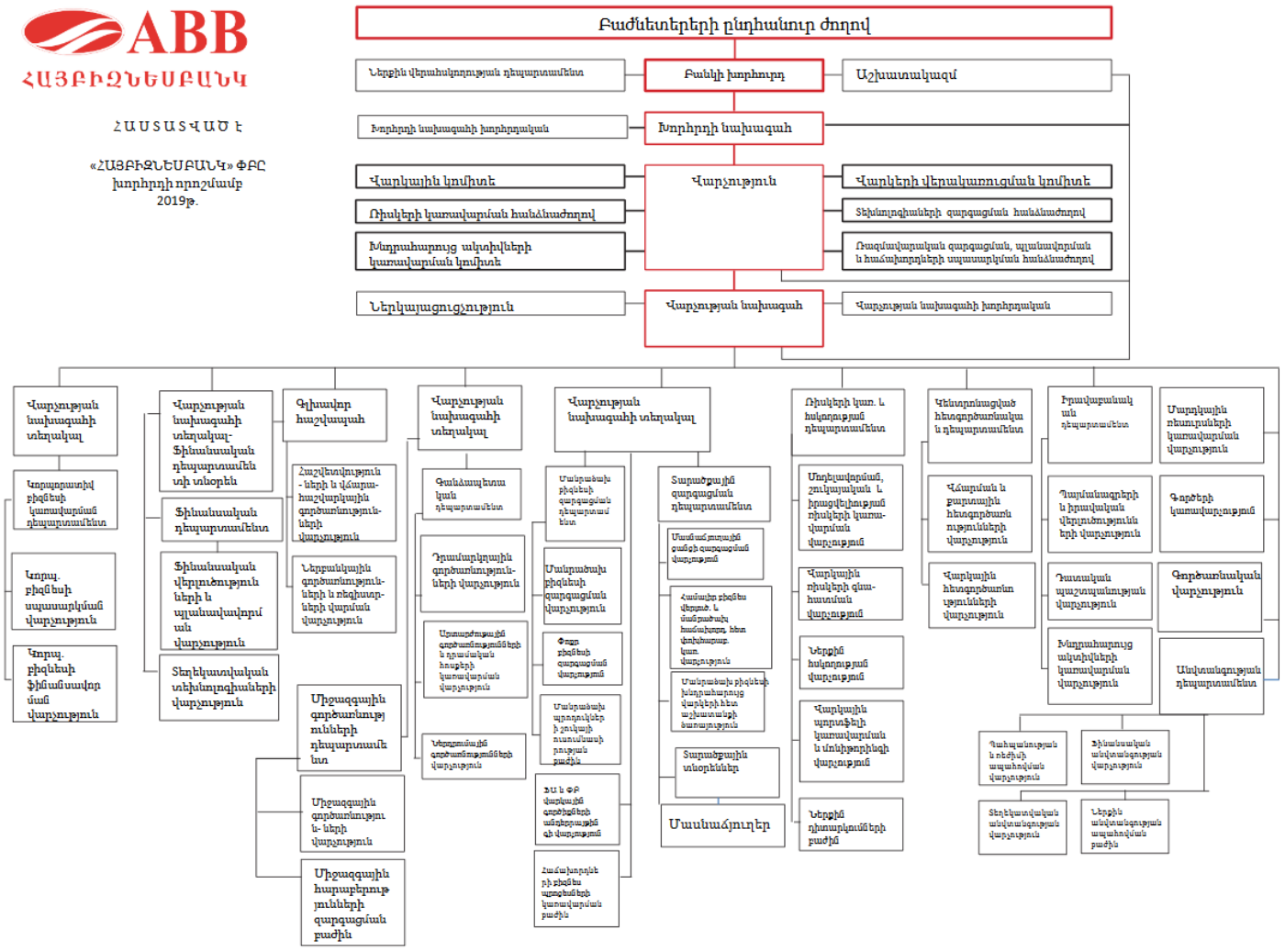
12. Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրումների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն–վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանն ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված

են Բանկի ինտերնետային կայք-էջում, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1. «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածքը

Հավելված 2. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =

Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) =

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) =

Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն =

Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր =

Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ

(Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) - (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 3. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /իրավաբանական անձ/

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական

Հայտի Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը _____

(օր, ամիս, տարի, ժամ)

Իրավաբանական անձի անվանումը _____

(ֆիրմայի անվանում, կազմակերպաիրավական ձև)

Պետական գրանցման տվյալները _____

(գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)

Գրանցման և գտնվելու վայրը _____

(գրանցման և գտնվելու վայրի հասցեները)

ՀՎՀՀ _____

Ռեզիդենտությունը _____

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ ( )

քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը ( )

գինը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը ( )

ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի ԱՄՆ դոլարով

բանկային հաշվի համարը _____
(լրացվում է արտարժութային պարտատոմսերի ձեռք բերման դեպքում)

Անձի ՀՀ դրամով
բանկային հաշվի համարը _____

Բանկի անվանումը _____

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող
անձի անվանումը _____

Արժեթղթերի հաշվի
համարը _____

Սույնով հավաստում ենք, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել ենք վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:
Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ, ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:
Հաստատում ենք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող
պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____

Թողարկված պարտատոմսերի
ընդհանուր քանակ՝ հատ (_____)
քանակը թվերով (գրառերով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/
մուտքագրման ամսաթիվը _____
(օր, ամիս, տարի)

Ստորագրություն _____

Անուն Ազգանուն _____
(իրավաբանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանունը)

Կ.Տ.

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 11500236924369 (ԱՄՆ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում) և 11500579062790 (ՀՀ դրամային պարտատոմսերի դեպքում) հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 4. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական

Հայտի Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը _____

(օր, ամիս, տարի, ժամ)

Հայտ ներկայացնողի անունը _____

(անուն, ազգանուն)

Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները _____

(Անձնագրի համար, տրման ամսաթիվ)

Ռեզիդենտությունը _____

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Գրանցման հասցեն _____

Սոցիալական քարտի համարը _____

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ _____ ( )

քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը _____ ( )

գինը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

( )
ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշվի համարը

(լրացվում է արտարժութային պարտատոմսերի ձեռք բերման դեպքում)

Անձի ՀՀ դրամով բանկային հաշվի համարը

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անվանումը

Արժեթղթերի հաշվի համարը

Սույնով հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:
Տեղյակ ենք, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:
Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ, ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:
Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ:
Տեղեկացված եմ(ենք), որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով (ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից):
Հաստատում եմ, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____

Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակ՝ հատ (_____)
քանակը թվերով (տառերով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/ մուտքագրման ամսաթիվը _____
(օր, ամիս, տարի)

Ստորագրություն _____

Անուն Ազգանուն _____
(ֆիզիկական անձի տվյալները)

Կ.Տ.

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 11500236924369 (ԱՄՆ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում) և 11500579062790 (ՀՀ դրամային պարտատոմսերի դեպքում) հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 5. «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2018թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	13
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	15
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	17

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք.Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1
Հ. + 374 10 260 964
Ֆ.+ 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի»* (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական

հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

– *ՖՀՄՍ 9-ի առաջին անգամ որդեգրումը*

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների 4.4 ծանոթագրությունում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ 36.1 ծանոթագրությունում:

Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ը *«Ֆինանսական գործիքներ»*, որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ *«Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը»*: ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման արդյունքում առաջացող հիմնական փոփոխություններն են. Բանկի արժեզրկումից կորուստները ներկայում հիմնված են ակնկալվող կորուստների, այլ ոչ թե փաստացի կորուստների մոդելի վրա, Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգման և չափման փոփոխությունները, որոնք մանրամասն նկարագրված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից 4.4 ծանոթագրությունում:

Ինչպես նկարագրված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվել են, իսկ արժեզրկումից կորուստները հաշվառվել են համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի *«Ֆինանսական գործիքներ»*: Սա համարվում է աուդիտի առանցքային հարց, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը նոր և բարդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտ է, որը պահանջում է էական դատողություններ ֆինանսական ակտիվների դասակարգման, ինչպես նաև արժեզրկման պահուստների որոշման համար:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են բիզնես մոդելի գնահատումը, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները հիմնավորված են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներով, ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Բանկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք, ինչպես հարկն է, չեն արտացոլվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման և դասակարգման հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

– ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգման և չափման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ,

– դիտարկվել և ստուգվել են Բանկի՝ բիզնես մոդելի գնահատումը և պայմանագրային այն դրամական միջոցների հոսքերի թեստավորումը, որոնք առաջացնում են «միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ» հանդիսացող դրամական հոսքեր (SPPI թեստ)

– ստուգվել են սկզբնական մնացորդների ճշգրտումների համապատասխանությունը:

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՄ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՄ 9-ի պահանջների հետ,
- գնահատվել է արժեզրկման պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը, ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, պարտքային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը,
- գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը, ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը,
- ստուգվել է Բանկի՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմքերի համապատասխանությունը,
- որպես ռիսկերի օրինակ՝ ստուգվել է Բանկի փուլավորման ճշտությունը,
- գնահատվել և թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Բանկի կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրությունների վրա և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ,
- Բանկի ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրության համար մատչելի տեղեկատվություն,
- ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացրել ընթացակարգեր՝ վարկի որակի էական վատթարացման ռիսկերը գնահատելու և անհատական գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկների ժամանակին բացահայտելու նպատակով:
- ստուգվել են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում ընդգրկված վարկերի և փոխատվությունների, արտահաշվեկշռային հոդվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Տեսական հիմնավորումները ընդունվել են, իսկ մոդելների մաթեմատիկական ճշտությունը թեստավորվել,
- արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով ընդունվել են նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Բանկի համար դրա համապատասխանությունը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողությունն ու կառավարումը,
- մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ թեստավորում պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել),
- ստուգվել է սկզբնական մնացորդների ճշգրտումների համապատասխանությունը:

Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի տարեկան հաշվետվությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա

համար՝ բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ այլ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Մեր կողմից իրականացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռքբերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք

աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք մեր բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց ներկայացված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հանրային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցերը չպետք է ներկայացվեն աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրանց ներկայացման հետ կապված բացասական

Grant Thornton

հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրանց ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Անկախ աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն հանդիսանում է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

29 ապրիլի 2019թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2018	2017
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7	41,563,495	35,262,768
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7	(32,975,738)	(28,374,816)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		8,587,757	6,887,952
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	4,749,493	3,282,273
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(1,361,796)	(883,875)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		3,387,697	2,398,398
Զուտ առևտրային եկամուտ	9	2,108,344	1,429,550
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ/(վնաս)		113,608	(4,755)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		-	16,987
Այլ եկամուտներ	10	3,321,707	2,525,494
Արժեզրկման ծախս	11	(7,453,083)	(3,105,599)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(3,950,625)	(3,626,877)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(679,115)	(819,859)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(372,258)	(161,098)
Այլ ծախսեր	13	(3,877,988)	(3,871,793)
Գործառնական շահույթ		1,186,044	1,668,400
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(333,524)	(388,206)
Տարվա շահույթ		852,520	1,280,194

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2018	2017
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում			
Իրական արժեքի պահուստի շարժ (պարտքային գործիքներ)			
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում		225,428	-
Շահութահարկ		(45,087)	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ		180,341	-
Իրական արժեքի պահուստի շարժ (վաճառքի համար մատչելի)			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ		-	562,783
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ գումար		-	69,375
Շահութահարկ		-	(126,432)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ		-	505,726
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,032,861	1,785,920

17-ից 104 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	127,342,452	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	13,898,845	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18	435,625,901	382,547,013
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	19	-	1,649,612
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	3,460,892	-
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19	9,145,216	15,258,125
Հիմնական միջոցներ	20	12,316,130	9,138,396
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	2,502,505	2,702,599
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	996,100	-
Բռնագանձված ակտիվներ	22	3,566,477	3,716,481
Այլ ակտիվներ	23	2,969,505	2,905,216
Ընդամենը՝ ակտիվներ		611,824,023	547,530,373
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	8,940	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	64,996,179	76,004,421
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	25	23,230,915	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	26	637,591	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27	473,205,797	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	28	11,462,171	8,967,294
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		419,282	296,211
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	-	7,716
Այլ պարտավորություններ	29	1,895,505	1,201,476
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		575,856,380	510,693,374

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	31,374,560	31,374,560
Գլխավոր պահուստ		755,177	691,167
Այլ պահուստներ		2,672,235	2,480,668
Չբաշխված շահույթ		1,165,671	2,290,604
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		35,967,643	36,836,999
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		611,824,023	547,530,373

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 9-ից 104 էջերում, հաստատվել են Բանկի խորհրդի կողմից 2019թ. ապրիլի 29-ին, և ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արտավազդ Սարգսյան — Նարինե Սարգսյան

Վարչության նախագահ — Գլխավոր հաշվապահ

17-ից 104 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա-հատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	691,167	2,009,246	471,422	2,290,604	36,836,999
ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 6)	-	-	11,226	-	(1,913,443)	(1,902,217)
Վերահաշվարկված հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,374,560	691,167	2,020,472	471,422	377,161	34,934,782
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	852,520	852,520
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն (ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում զուտ փոփոխությունները)	-	-	225,428	-	-	225,428
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(45,087)	-	-	(45,087)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	180,341	-	852,520	1,032,861
Հատկացում պահուստին	-	64,010	-	-	(64,010)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	64,010	-	-	(64,010)	-
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	755,177	2,200,813	471,422	1,165,671	35,967,643

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին ամփոփ հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա-հատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,374,560	638,508	1,503,520	471,422	1,063,069	35,051,079
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,280,194	1,280,194
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	562,783	-	-	562,783
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցած զուտ գումար	-	-	69,375	-	-	69,375
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(126,432)	-	-	(126,432)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	505,726	-	1,280,194	1,785,920
Հատկացում պահուստին	-	52,659	-	-	(52,659)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	52,659	-	-	(52,659)	-
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	691,167	2,009,246	471,422	2,290,604	36,836,999

17-ից 104 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2018	2017
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,186,044	1,668,400
Ճշգրտումներ		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	1,051,373	980,957
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	(37)	(13,129)
Արժեզրկման ծախս	7,453,083	3,105,599
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	45,119	(19,880)
Ստացվելիք տոկոսներ	(11,557,887)	(5,078,406)
Վճարվելիք տոկոսներ	1,277,722	996,153
Արտարժույթի փոխարկումից (օգուտ)/վնաս	(113,608)	4,755
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	(658,191)	1,644,449
(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում		
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	(45,119)	42,728
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(604,214)	(5,204,585)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(51,473,010)	(102,663,389)
Բռնագանձված ակտիվներ	150,004	805,866
Այլ ակտիվներ	(418,898)	(521,036)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,940	(42,456)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(6,423,565)	(18,023,948)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	(1,325,241)	3,067,084
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	(53,920)	(467,713)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	76,269,316	135,379,207
Այլ պարտավորություններ	831,409	177,865
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված մինչև շահութահարկը	16,257,511	14,194,072
Վճարված շահութահարկ	(783,800)	(114,014)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	15,473,711	14,080,058

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2018	2017
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք	4,368,743	19,678,998
Հիմնական միջոցների առք	(4,758,756)	(925,867)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(172,164)	(440,770)
Հիմնական միջոցների վաճառք	901,944	237,737
Ներդրումային գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	339,767	18,550,098
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ֆինանսական կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	(3,801,812)	9,770,445
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	2,457,166	8,912,120
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	(1,344,646)	18,682,565
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	14,468,832	51,312,721
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	115,576,209	63,215,155
Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների ազդեցությունը	(6,085)	-
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,696,504)	1,048,333
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ. 15)	127,342,452	115,576,209
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	30,005,608	30,184,362
Վճարված տոկոսներ	(32,975,738)	(27,378,663)

17-ից 104 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերությունը (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1991թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N40 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումն է և ավանդների ընդունումը, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 27 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 23 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում, և 7 մասնաճյուղերը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար (նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը՝ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար): Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

ՖՀՄՍ 9 *«Ֆինանսական գործիքներ»*

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է *ՀՀՄՍ 39-ին* 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը 2017թ-ի համար չի վերաներկայացրել ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակում ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվությունը: Հետևաբար, 2017թ. համեմատական տեղեկատվությունը ներկայացվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն և համադրելի չէ 2018թ. ներկայացված տեղեկատվության հետ: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով առաջացած տարբերությունները ճանաչվել են անմիջապես չբաշխված շահույթում և բացահայտվել 6 ծանոթագրությունում:

Դասակարգման և չափման փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 9-ի պահանջով դասակարգման և չափման կատեգորիան որոշելու համար բոլոր ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ բաժնային գործիքների և ածանցյալների, պետք է գնահատվեն կազմակերպության ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելի և գործիքների պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերի համադրությամբ:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների (իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, վաճառքի համար մատչելի, մինչև մարման ժամկետը պահվող և ամորտիզացված արժեքով) չափման դասակարգումները փոխարինվել են հետևյալով՝

- պարտքային գործիքներ ամորտիզացված արժեքով,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, որոնց ապաճանաչումից օգուտը կամ վնասը փոխանցվում է շահույթին կամ վնասին,

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, որոնց ապաճանաչումից օգուտը կամ վնասը չի փոխանցվում շահույթին կամ վնասին,
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառումը հիմնականում շարունակում է մնալ այնպիսին, ինչպիսին եղել է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, բացառությամբ կազմակերպության իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտավորությունների գծով սեփական պարտքային ռիսկի մասով առաջացող օգուտի կամ վնասի հաշվառմանը: Այս փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և հետագա ապադասակարգման դեպքում չեն տեղափոխվում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություն:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը բացատրվում է 4.4.2 ծանոթագրությունում: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը բացահայտվում է ծանոթագրություն 6-ում:

Արժեզրկման հաշվարկի փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 9-ի ներդրումը հիմնավոր կերպով փոխել է Բանկի՝ վարկերի գծով արժեզրկման հաշվառումը փոխարինելով ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը՝ ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է Բանկից ճանաչել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չհաշվառվող բոլոր վարկերի և այլ պարտքային ֆինանսական ակտիվների, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ բաժնային գործիքների համար արժեզրկումից կորուստ չի հաշվարկվում: Պահուստը որոշվում է ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, որը կապված է հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Եթե ֆինանսական ակտիվը համապատասխանում է գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվի սահմանմանը, ապա պահուստը հաշվարկվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխության հիման վրա:

Բանկի արժեզրկման գնահատման մանրամասները բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը բացահայտվում է ծանոթագրության 6-ում:

ՖՀՄՍ 7

ՖՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 39-ի միջև տարբերություններն արտացոլելու համար ՖՀՄՍ 7 *Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներն* արդիականացվել են, և Բանկն այն ընդունել է ՖՀՄՍ 9-ի հետ միասին՝ 2018թ. հունվարի 1-ից սկսվող տարվա համար: Փոփոխությունները ներառում են անցումային բացահայտումներ, ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 6-ում, ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների վերաբերյալ որակական և քանակական տեղեկատվություն, ինչպիսիք են օգտագործված ենթադրություններն ու ելակետային տվյալները՝ նշված 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2018թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 15 *«Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» և «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ». պարզաբանումներ (*ՖՀՄՍ 15 *փոփոխություններ)*

- *«Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման» գործարքների դասակարգում և չափում (*ՖՀՄՍ 2 *փոփոխություններ)*
- 2014-2017թթ. ՖՀՄՍ տարեկան բարեփոխումներ. ՖՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 28 փոփոխություններ
- ՀՀՄՍ 40 (Փոփոխություններ) «Ներդրումային գույք»՝ Ներդրումային գույքի վերադասակարգումներ
- ՖՀՄՄԿ 22 *«Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ»:*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 16, «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 17-ին՝ *«Վարձակալություն»* և նրա 3 մեկնաբանություններին: Այն ամբողջացնում է ՀՀՄՄԽ-ի՝ վարձակալության հաշվառման վերանայման երկարաժամկետ ծրագիրը: Վարձակալությունը կարտացոլվի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ճանաչելով օգտագործման իրավունքը որպես ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորությունը: ՖՀՄՍ 16-ը նախատեսում է 2 կարևոր պարզեցում ցածրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ՝ 12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալությունների համար:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառում, այնուամենայնիվ, Բանկը որոշել է այն վաղաժամ չկիրառել:

Ղեկավարությունը ներկայում գնահատում է ստանդարտի լիարժեք ազդեցությունը: Մինչ այժմ Բանկը՝

- որոշել է օգտվել գործնական նպատակահարմարությունից՝չկատարելու առկա վարձակալությունների ամբողջական վերանայում և կիրառելու ՖՀՄՍ 16-ը միայն նոր կամ փոփոխված պայմանագրերի դեպքում: Քանի որ որոշ վարձակալություններ կփոխվեն կամ կնորացվեն 2019թ., Բանկը վերագնահատել է այդ վարձակալությունները և սահմանել, որ դրանք պետք է հաշվառվեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ճանաչելով օգտագործման իրավունքը որպես ակտիվ,
- գնահատել է, որ ամենաէկական ազդեցությունը կլինի Բանկի կողմից ակտիվի՝ որպես օգտագործման իրավունքի և գրասենյակային ու արտադրական շենքերի վարձակալության գծով պարտավորությունը ճանաչելու անհրաժեշտությունը, որոնք ներկայում հաշվարկվում են որպես գործառնական վարձակալություն: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապագա վարձավճարների նվազագույն չափը կազմել է 44,715 հազար դրամ: Սա կնշանակի, որ վերը նշված արժեքի բնույթը գործառնական վարձակալության ծախսից կփոխվի մաշվածության և տոկոսային ծախսի:
- կանխորոշել է, որ ընթացիկ ֆինանսական վարձակալությունը էական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա,

- ներդնում է նոր SS համակարգ, որը կօժանդակի վարձակալական պայմանագրերի գրանցմանը:

Բանկը նախատեսում է ներդնել ՖՀՄՄ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից սկսած՝ կիրառելով ստանդարտի նորացված հետադարձ մոտեցումը: Ըստ այս մոտեցման՝ ՖՀՄՄ 16-ի սկզբնական կիրառման համապարփակ ազդեցությունը ճանաչվում է որպես սեփական կապիտալի ճշգրտում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Համեմատական տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Այս անցումային մոտեցման ընտրությունը հանգեցնում է քաղաքականության վերաբերյալ Բանկի կողմից հետագա որոշումների կայացմանը, քանզի կան մի քանի այլ անցումային մեղմացումներ, որոնք կարող են կիրառվել: Դրանք վերաբերում են այն վարձակալություններին, որոնք նախկինում գործել են և կարող են կիրառվել վարձակալություն առ վարձակալություն հիմքով: Բանկը ներկայում գնահատում է անցումային այս մյուս մեղմացումների կիրառման ազդեցությունը:

ՖՀՄՄ 16-ը էական փոփոխություններ չի կատարել վարձատուների հաշվառման գծով, և, հետևաբար, Բանկը չի ակնկալում որևէ փոփոխություն այն վարձակալությունների դեպքում, երբ ինքը հանդես է գալիս որպես վարձատու:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄԿ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից),
- ՖՀՄՄ 9 (փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» - Կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից),
- ՀՀՄՄ 19 (փոփոխություններ) «Աշխատակիցների հատուցումներե - Պլանի փոփոխություն, կրճատում կամ մարում (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից)
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ, և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Ե՛վ ՖՀՄՄ 9-ի, և՛ ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն՝ տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ

ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի դասակարգվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ զեղչում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետեւաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած զեղչ կամ հավելավճար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատույցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատույցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող (մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ որպես վաճառքի համար մատչելի)) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը (մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ որպես վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքներ), որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2018թ. դեկտեմբերի 31	2017թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	484.10
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	553.65	580.10

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխատվությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ՝ 2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին,

որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,

- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական ակտիվներ՝ մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական ակտիվները հետևյալ դասերից մեկում.

- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող,
- վաճառքի համար մատչելի և
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և այս դասի շրջանակում՝ որպես
  - առևտրային նպատակներով պահվող կամ
  - նախորոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i)ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

2018 թվականի հունվարի 1-ից իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն

ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան պասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվել են փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով և ակտիվը չի ապաճանաչվել, ապա ակտիվի արժեզրկումը չափվում է՝ օգտագործելով մինչև փոփոխությունը կիրառվող տոկոսադրույքը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1՝ երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2՝ երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3՝ արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ՝ ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահավածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված

ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեգրված տոկոսները:

Վնասը դիֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանասական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանասկան ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,

- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաարժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
  - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
  - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:

– Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություններ») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի

(բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում պարտքային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական միջոցների հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են

և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, սեփական կապիտալից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի մասին մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

4.8 Վարկեր

Վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.9 Ներդրումային արժեթղթեր

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մմիջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ

վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Ներդրումային արժեթղթերը սկզբնապես չափվել են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով ուղղակի ծախսերը և հետագայում հաշվարկվել են որպես վաճառքի համար մատչելի:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքների, փոխարժեքների կամ բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով, ընդ որում օգուտներն ու վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներառված կուտակված շահույթը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռքբերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Կարգավորվող ֆինանսական շուկաներում ակտիվորեն վաճառվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը որոշվում է հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գների միջոցով: Ակտիվ շուկա չունեցող գործիքների իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելների միջոցով: Նման մոդելները ներառում են վերջին շուկայական անկախ գործառնությունները, էականորեն չտարբերվող ակտիվների շուկայական գներին հղում կատարելը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը: Հակառակ դեպքում՝ ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտե հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ/վնաս հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.14 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը.

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33.3
Բանկոմատներ	10	10
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների

միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.17 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.18 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.19 Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ.

- 2018թ. հունվարի 1-ից՝ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով,
- մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ ամորտիզացված գումարի և պայմանագրերից բխող հնարավոր վճարների ներկա արժեքի առավելագույնով:

Ֆինանսական երաշխիքների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում՝ «Այլ պարտավորություններում»: Վարկային պարտավորությունների գծով ակնկալվող կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ձևավորված պահուստներում (տես ծանոթագրություն 18):

4.20 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխիքների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.19 ծանոթագրությունում:

4.21 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման

դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի փոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես

մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 33):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես 32 ծանոթագրություն):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 36.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների (տես՝ 31 ծանոթագրությունը):

6 Անցման բացահայտում

Ստորև նկարագրվում է ՖՀՄՄ 9-ի ներդրման ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և չբաշխված շահույթի վրա՝ ներառյալ ՀՀՄՄ 39-ի կրած պարտքային կորուստների հաշվարկների՝ ՖՀՄՄ 9-ի ակնկալվող պարտքային կորուստներով փոխարինման ազդեցությունը:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացվում են Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն չափման դասերը և ՖՀՄՄ 9-ի ներքո նոր չափման դասերը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

	Սկզբնական դասակարգում ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն	Նոր դասակարգում ՖՀՄ 9-ի համաձայն	Սկզբնական հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն	Նոր հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն
Ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	115,576,209	115,566,795
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	14,036,722	13,957,218
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	382,547,013	381,309,320
Ներդրումային արժեթղթեր՝ պարտքային	Վաճառքի համար մատչելի	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող	16,883,709	16,883,709
Ներդրումային արժեթղթեր՝ բաժնային	Վաճառքի համար մատչելի	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող	24,028	24,028
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	1,031,725	941,971
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ			530,099,406	528,683,041

Հազար ՀՀ դրամ

	Սկզբնական դասակարգում ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն	Նոր դասակարգում ՖՀՄ 9-ի համաձայն	Սկզբնական հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն	Նոր հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	76,004,421	76,004,421
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	24,556,156	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	692,952	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	398,967,148	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	8,967,294	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	740,658	740,658
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ			509,928,629	509,928,629

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքների համադրումը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հաշվարկված մնացորդների միջև ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ				
Ամորտիզացված արժեք				
Դրանմական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Տարեսկզբի մնացորդ	115,576,209			
Վերաչափում		-	(9,414)	
Տարեվերջի մնացորդ				115,566,795
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Տարեսկզբի մնացորդ	14,036,722			
Վերաչափում		-	(79,504)	
Տարեվերջի մնացորդ				13,957,218
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին				
Տարեսկզբի մնացորդ	382,547,013			
Վերաչափում		-	(1,237,693)	
Տարեվերջի մնացորդ				381,309,320

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա-կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Տարեսկզբի մնացորդ	1,031,725			
Վերաչափում		-	(89,754)	
Տարեվերջի մնացորդ				941,971
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	513,191,669	-	(1,416,365)	511,775,304
Վաճառքի համար մատչելի				
Ներդրումային արժեթղթեր				
Տարեսկզբի մնացորդ	16,907,737			
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ		(24,028)	-	
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ		(16,883,709)	-	
Տարեվերջի մնացորդ				-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ				
Տարեսկզբի մնացորդ	-			
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		16,883,709	-	
Տարեվերջի մնացորդ				16,883,709
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ				
Ներդրումային արժեթղթեր				
Տարեսկզբի մնացորդ	-			
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		24,028	-	
Տարեվերջի մնացորդ				24,028
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ	-	16,907,737	-	16,907,737

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա-կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ամորտիզացված արժեք				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	76,004,421	-	-	76,004,421
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	692,952	-	-	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	398,967,148	-	-	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,967,294	-	-	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	-	740,658
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	485,372,473	-	-	485,372,473
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	-	24,556,156
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	-	24,556,156

ՖՀՄՍ 9-ի անցման ազդեցությունը պահուստների և չբաշխված շահույթի վրա ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Պահուստներ և չբաշխված շահույթ
Իրական արժեքի պահուստ	
Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	2,009,246
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն	11,226
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	2,020,472
Չբաշխված շահույթ	
Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	2,290,604
ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում՝ ներառյալ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվողները (տես՝ ստորև)	(2,388,999)
Հետաձգված հարկ	475,556
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	377,161
Ընդամենը սեփական կապիտալի փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով	(1,902,217)

Հետևյալ աղյուսակը համադրում է.

- ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից վերջնական պահուստը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ,
- ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների սկզբնական պահուստը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն վարկերի գծով կորուստների պահուստ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերաչափում	ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
Արժեզրկումից պահուստ			
ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն վարկեր և դեբիտորական պարտքեր/ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ	(10,029,568)	(1,416,365)	(11,445,933)
ՀՀՄՄ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի ներդրումային պարտքային արժեթղթեր/ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվներ	-	(11,226)	(11,226)
	(10,029,568)	(1,427,591)	(11,457,159)
Ֆինանսական երաշխիքներ	-	(961,408)	(961,408)
	-	(961,408)	(961,408)
Ընդամենը արժեզրկումից պահուստ	(10,029,568)	(2,388,999)	(12,418,567)

7 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Վարկեր հաճախորդներին	37,998,732	31,533,456
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)	1,376,707	1,666,094
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	735,382	576,362
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	1,452,674	1,445,773
Արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	-	40,219
Այլ տոկոսային եկամուտներ	-	864
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	41,563,495	35,262,768

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,435,186	4,534,419
Ռեպո գործառնություններ	1,045,022	173,078
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	17,502	32,602
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,617,926	23,537,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	860,102	97,593
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	32,975,738	28,374,816

8 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Դրամարկղային գործառնություններ	996,392	295,641
Կոմունալ վճարումների ընդունում	20,747	28,975
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	1,487,794	904,142
Վարկերի սպասարկում	790,553	901,042
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,073,462	867,359
Երաշխիքներ	356,346	268,675
Արժեթղթերով գործառնություններ	20,670	16,439
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	3,529	-
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4,749,493	3,282,273
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	316,851	282,840
Դրամարկղային գործառնություններ	156,122	3,284
Վճարային քարտերով գործառնություններ	825,747	565,024
Արժեթղթերով գործառնություններ	-	7,981
Ակրեդիտիվով գործառնություններ	34,807	18,260
Այլ ծախսեր	28,269	6,486
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	1,361,796	883,875

9 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Արտարժութային գործարքներից զուտ եկամուտ	2,050,726	1,450,704
Արտարժութային սվոպից զուտ եկամուտ/(վնաս)	57,618	(21,154)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	2,108,344	1,429,550

10 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	2,744,679	2,171,120
Ապահովագրության գծով փոխհատուցում	-	50
Շնորհներից եկամուտ	1,709	82
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	37	13,129
Բռնագանձված գույքի վաճառքից եկամուտ	74,863	14,762
Հաշիվների փակումից եկամուտ	8,610	7,618
Տեղեկանքների տրամադրումից եկամուտ	8,467	8,115
Վարկային և երաշխիքային հայտերի ընդունումից եկամուտ	14,405	34,145
Դրամային փոխանցումներից եկամուտ	85,226	68,992
Ինտերնետ բանկային ծառայություններից եկամուտ	160,611	78,782
Ավտոմեքենաների տեխզննման կտրոնների տրամադրումից	51,544	50,154
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտ	30,946	35,989
Այլ եկամուտ	140,610	42,556
Ընդամենը այլ եկամուտներ	3,321,707	2,525,494

11 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում չարժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում արժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը 2018թ.	Ընդամենը 2017թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	(3,329)	-	-	(3,329)	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	(21,226)	-	-	(21,226)	-
Վարկեր հաճախորդներին	18	215,353	232,840	7,234,624	7,682,817	3,105,599
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	(9)	-	-	(9)	-
Այլ ակտիվներ	23	(97,749)	-	-	(97,749)	-
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային պարտավորվածություններ	31	(107,421)	-	-	(107,421)	-
Ընդամենը պարտքային կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)		(14,381)	232,840	7,234,624	7,453,083	3,105,599

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Աշխատավարձ և այլ փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	3,949,275	3,619,093
Այլ ծախսեր	1,350	7,784
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,950,625	3,626,877

13 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	17,390	111,355
Վարձակալության գծով ծախսեր	271,711	184,310
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	369,929	310,128
Գովազդի ծախսեր	248,580	198,421
Ապահովագրության գծով ծախսեր	33,693	65,336
Ներկայացուցչական ծախսեր	52,578	46,760
Պլաստիկ քարտերի ձեռք բերման և թողարկման ծախսեր	58,703	51,045
Իրավաբանական ծառայությունների ստացման ծախսեր	30,292	-
Ինկասացիոն ծախսեր	70,591	63,615
Ադմինիստրատիվ ծախսեր	697,300	456,506
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից վնաս	28,941	197,685
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	360,691	383,108
Համակարգչային ծրագրերի օգտագործման և սպասարկման ծախսեր	192,889	171,640
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	114,723	110,025
Անվտանգության գծով ծախսեր	196,288	179,943
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	748,918	997,683
Գրասենյակային ծախսեր	93,739	91,996
Գործուղման ծախսեր	161,246	130,185
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	44,999	70,098
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին վճարներ	57,534	40,441
Վճարված տուգանքներ	13,116	677
Այլ ծախսեր	14,137	10,836
Ընդամենը այլ ծախսեր	3,877,988	3,871,793

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	906,871	573,866
Հետաձգված հարկ	(573,347)	(185,660)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	333,524	388,206

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2017թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,186,044		1,668,400	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	237,209	20	333,680	20
Չհարկվող եկամուտներ	(94,921)	(8)	(5,737)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	210,133	18	90,303	5
Արտարժույթի (դրական)/ բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(12,867)	(1)	(7,091)	-
Հարկվող եկամուտներ	68,376	6	(2,427)	-
Հարկվող ծախսեր	-	-	(5,164)	-
Հաշմանդամներին վճարումներից առաջացած նվազեցումներ	(74,406)	(6)	(15,358)	(1)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	333,524	29	388,206	24

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2017				31 դեկտեմբերի 2018		
	Զուտ մնացորդ	ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,883	(666)	-	1,217	1,217	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	15,901	(4,245)	-	11,656	11,656	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	650,199	247,539	875,748	-	1,773,486	1,773,486	-
Ներդրումներ արժեթղթերում	(502,313)	-	-	(45,087)	(547,400)	-	(547,400)
Հիմնական միջոցներ	(200,726)	-	(87,327)	-	(288,053)	-	(288,053)
Այլ ակտիվներ	(25,354)	17,951	(11,786)	-	(19,189)	-	(19,189)
Այլ պարտավորություններ	70,478	192,282	(198,377)	-	64,383	64,383	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(7,716)	475,556	573,347	(45,087)	996,100	1,850,742	(854,642)

Հազար ՀՀ դրամ	2016	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017
Այլ պարտավորություններ	79,697	(9,219)	-	70,478
Հաճախորդներին տրված վարկեր	431,214	218,985	-	650,199
Համախառն հետաձգված հարկային ակտիվ	510,911	209,766	-	720,677
Այլ ակտիվներ	(19,267)	(6,087)	-	(25,354)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(375,881)	-	(126,432)	(502,313)
Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	(82,530)	(340)	-	(82,870)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(100,177)	(17,679)	-	(117,856)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(577,855)	(24,106)	(126,432)	(728,393)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(66,944)	185,660	(126,432)	(7,716)

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,076,916	7,036,940
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	109,194,765	54,978,114
Թղթակցային հաշիվներ այլ բանկերում	11,076,856	3,544,517
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	50,016,638
	127,348,537	115,576,209
Արժեզրկումից պահուստներ	(6,085)	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,342,452	115,576,209

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2017թ.՝ 4%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ միջոցները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 57,405,804 հազար դրամ (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12% 49,315,192 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 8,380,723 հազար դրամ գումարով (76%) թղթակցային հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, ինչն իրենից ներկայացնում է էական կենտրոնացում (2017թ.՝ 3,048,341 հազար դրամ (86%)):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ		
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	9,414	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(3,329)	-
Մնացորդը տարվա վերջի դրությամբ	6,085	-

2018թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկի մարում գրավների բռնագանձման միջոցով 651,231 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 730,475 հազար դրամ):

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Արտարժույթով պայմանագրեր			
Արտաժութային սվոփ պայմանագրեր	1,660,950	-	8,940
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	1,660,950	-	8,940

17 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	210,000	120,000
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	10,388,946	6,357,818
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	910,329	4,124,618
Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	1,892,712	2,356,848
Այլ հաշիվներ	555,136	1,077,438
	13,957,123	14,036,722
Արժեզրկումից պահուստներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	(58,278)	-
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,898,845	14,036,722

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Վարկերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր» հոդվածում ներառված հաշիվները կենտրոնացված են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունում և կազմում են 5,635,924 հազար դրամ (54%) (2017թ.՝ 3,670,154 հազար դրամ (58%)՝ կենտրոնացված երկու ֆինանսական կազմակերպությունում):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ» հոդվածում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են Բանկի գործառնությունների համար տեղաբաշխված երաշխիքային միջոցներ և ներառում են Մաստեր Քարդ վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված միջոց 317,093 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 387,066 հազար դրամ), ինչպես նաև Visa վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված միջոց 226,235 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 218,140 հազար դրամ) և ստացված երաշխիքի դիմաց սառեցված գումար 1,271,794 հազար դրամ (2017թ.՝ 1,669,330 հազար դրամ):

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	79,504	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(21,226)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	58,278	-

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			31 դեկտեմբերի 2017թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկման պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր						
Հիփոթեքային վարկեր	11,768,956	(369,872)	11,399,084	12,823,767	(208,379)	12,615,388
Սպառողական վարկեր	58,741,737	(4,936,274)	53,805,463	48,252,183	(3,489,053)	44,763,130
Առևտրային վարկեր						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	22,646,535	(49,988)	22,596,547	20,847,485	-	20,847,485
Արդյունաբերություն	53,554,417	(2,847,470)	50,706,947	36,553,879	(365,539)	36,188,340
Շինարարություն	46,958,509	(1,382,548)	45,575,961	47,574,623	(1,971,627)	45,602,996
Առևտուր	118,802,871	(4,551,308)	114,251,563	107,048,226	(2,447,372)	104,600,854
Այլ	140,844,232	(3,553,896)	137,290,336	119,476,418	(1,547,598)	117,928,820
Ընդամենը	453,317,257	(17,691,356)	435,625,901	392,576,581	(10,029,568)	382,547,013

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 3,566,477 հազար դրամ (2017թ.՝ 3,716,481 հազար դրամ) (տես՝ ծանոթագրություն 22): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 12.04% (2017թ.՝ 12.74%) և ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով վարկերի համար՝ 10.41% (2017թ.՝ 7.25%):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 148,789,266 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 33%-ը) ընդհանուր գումարով՝ տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2017թ.՝ 61,617,444 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 16%-ը): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 2,858,161 հազար դրամ (2017թ.՝ 1,717,236 հազար դրամ):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2018			
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,293,321	423,277	1,316,656	3,033,254
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	15,691	(15,691)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(8,505)	23,815	(15,310)	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(45,506)	(146,527)	192,033	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	194,328	264,134	2,674,625	3,133,087
Վերականգնում	-	-	878,619	878,619
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,738,814)	(1,738,814)
Մնացորդ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,449,329	549,008	3,307,809	5,306,146

Հազար ՀՀ դրամ	2018			
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,096,902	731,345	4,405,760	8,234,007
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	20,012	(20,012)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(976)	976	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(8,161)	(9,327)	17,488	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	21,025	(31,294)	4,559,999	4,549,730
Վերականգնում	-	-	101,711	101,711
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(500,238)	(500,238)
Մնացորդ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,128,802	671,688	8,584,720	12,385,210

Վարկային պորտֆելի ակնկալվող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի եւ տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վարկերի արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		
	Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր	Առևտրային վարկեր	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,293,063	6,234,766	7,527,829
Տարվա ծախս	1,132,795	1,972,804	3,105,599
Վերականգնում	153,775	1,076,607	1,230,382
Դուրսգրում	(132,261)	(1,701,981)	(1,834,242)
2017թ. դեկտմբերի 31-ի դրությամբ	2,447,372	7,582,196	10,029,568
Անհատական արժեզրկում	216,655	147,787	364,442
Խմբային արժեզրկում	2,230,717	7,434,409	9,665,126
	2,447,372	7,582,196	10,029,568
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	342,745	216,655	559,400

Ինչպես նշված է 33 ծանոթագրությունում, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկեր պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 36 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում:

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (պարտքային գործիքներ)	3,411,231	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (բաժնային գործիքներ)	49,661	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	-	1,649,612
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)	3,460,892	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) պարտքային գործիքներ	9,145,216	15,258,125

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,226	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(9)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,217	-

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	8.25-16.90	2019-2032	-	-
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-	7.5-10.59	2018-2022

20 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Սարքա-վորումներ	Փոխադրա-միջոցներ	Համակարգ-չային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալ. հիմնական միջ. գծով կապ.ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք							
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,357,430	570,005	231,570	3,482,535	1,264,857	204,175	14,110,572
Ավելացում	31,783	42,783	73,398	361,485	319,557	96,861	925,867
Օտարում	(221,941)	(130)	(87,949)	-	(632)	-	(310,652)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,167,272	612,658	217,019	3,844,020	1,583,782	301,036	14,725,787
Ավելացում	4,100,700	29,984	73,791	299,172	224,202	30,907	4,758,756
Օտարում	(859,078)	(11,483)	(47,224)	(118,922)	(36,509)	-	(1,073,216)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,408,894	631,159	243,586	4,024,270	1,771,475	331,943	18,411,327
Կուտակված մաշվածություն							
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	872,427	472,148	186,344	2,417,005	876,590	29,062	4,853,576
Տարվա ծախս	301,400	30,751	22,608	322,137	136,185	6,778	819,859
Օտարում	(3,402)	(111)	(82,531)	-	-	-	(86,044)
Ճշգրտում	-	-	-	422	(422)	-	-
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,170,425	502,788	126,421	2,739,564	1,012,353	35,840	5,587,391
Տարվա ծախս	313,681	24,405	20,909	238,775	71,816	9,529	679,115
Օտարում	-	(11,039)	(23,792)	(103,240)	(33,238)	-	(171,309)
Վերադասակարգում	-	-	-	309	(309)	-	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,484,106	516,154	123,538	2,875,408	1,050,622	45,369	6,095,197
Հաշվեկշռային արժեք							
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,996,847	109,870	90,598	1,104,456	571,429	265,196	9,138,396
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,924,788	115,005	120,048	1,148,862	720,853	286,574	12,316,130

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատման աճ 589,278 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 33.3-ը:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Սկզբնական արժեք	7,194,583	7,194,583
Կուտակված մաշվածություն	(1,357,501)	(1,081,817)
Հաշվեկշռային արժեք	5,837,082	6,112,766

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկբնական արժեքը կազմում է 246,362 հազար դրամ (2017թ.՝ 128,232 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 742,996 հազար դրամ (2017թ.՝ 751,911 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների ձեռք բերման գծով (2017թ.՝ 2,600,583 հազար դրամ Բանկի նոր գլխամասային շենքի գնման գծով):

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,338,577	264,024	4,847	135,806	2,743,254
Ավելացում	435,770	5,000	-	-	440,770
Օտարում	(4,174)	-	-	-	(4,174)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,770,173	269,024	4,847	135,806	3,179,850
Ավելացում	172,164	-	-	-	172,164
Օտարում	(95,444)	-	-	-	(95,444)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,846,893	269,024	4,847	135,806	3,256,570
Կուտակված ամորտիզացիա					
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	288,898	27,935	-	3,494	320,327
Մասհանումներ	141,565	13,897	-	5,636	161,098
Օտարում	(4,174)	-	-	-	(4,174)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	426,289	41,832	-	9,130	477,251
Մասհանումներ	298,492	57,189	-	16,577	372,258
Օտարում	(95,444)	-	-	-	(95,444)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	629,337	99,021	-	25,707	754,065
Հաշվեկշռային արժեք					
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,343,884	227,192	4,847	126,676	2,702,599
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,217,556	170,003	4,847	110,099	2,502,505

Պայմանագրային պարտավորություններ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ 206,199 հազար դրամ գումարի չափով (2017թ.՝ 309,299 հազար դրամ) արտոնագրերի գնման գծով:

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում տարվա ընթացքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Անշարժ գույք	3,563,062	3,594,959
Այլ	3,415	121,522
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	3,566,477	3,716,481

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	1,440,094	1,031,725
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(139,001)	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,301,093	1,031,725
Կանխավճարներ	1,024,660	1,209,767
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	-	30
Նկարներ	47,050	47,050
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	17,583	22,648
Թանկարժեք մետաղներ	154,475	115,135
Պահեստ	318,529	389,360
Այլ	106,115	89,501
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,668,412	1,873,491
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,969,505	2,905,216

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	89,754	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(97,749)	-
Զուտ վերականգնում	146,996	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	139,001	-

24 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	34,783,231	38,585,043
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	17,116,894	21,924,589
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	3,728,161	938,152
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	1,577,823	708,760
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	7,790,070	13,847,877
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	64,996,179	76,004,421

Ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդները և վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը 19,078,298 հազար դրամ գումարով (55%) ստացված են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունից (2017թ.՝ 21,620,085 հազար դրամ գումարով (56%) ստացված են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունից):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները կազմել են 8.63% (2017թ.՝ 8.82%), ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար՝ 6.35% (2017թ.՝ 3.03%):

25 Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Ռեպո համաձայնագրերով վերագրավադրված արժեթղթեր	23,230,915	24,556,156
Ընդամենը առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	23,230,915	24,556,156

26 Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	208,880	89,421
Ստացված վարկեր	428,711	603,531
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	637,591	692,952

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորություններում ներառված է Համաշխարհային բանկի «Գյուղացիական բարեփոխումների» ծրագրի շրջանակներում և Գյուղացիական ֆինանսավորման կառույց ԾԻԳ-ից ներգրավված 352,643 հազար դրամ վարկը (2017թ.՝ 462,856 հազար դրամ), «Հազարամյակի Մարտահրավեր Հիմնադրամ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ից ներգրավված 10,614 հազար դրամ վարկը (2017թ.՝ 21,184 հազար դրամ), ինչպես նաև Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման» ծրագրի շրջանակում ստացված վարկերը 11,617 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 69,241 հազար դրամ):

27 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	131,905,739	66,460,012
Ժամկետային ավանդներ	33,434,612	50,957,236
	165,340,351	117,417,248
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	38,577,398	22,614,470
Ժամկետային ավանդներ	269,288,048	258,935,430
	307,865,446	281,549,900
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	473,205,797	398,967,148

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ավանդներում ներառված են ժամկետային ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված ակրեդետիվների և երաշխիքների գծով 29,974,151 հազար դրամ գումարով

(2017թ.՝ 22,671,881 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 32) կազմում է 110,292,567 հազար դրամ (2017թ.՝ 118,316,969 հազար դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրաված միջոցների ընդհանուր գումարի 23.3% (2017թ.՝ 29.7%):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են 3.00-14.70% (2017թ.՝ 0.08-16.04%), ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով պարտավորությունների համար 0.10-10.00% (2017թ.՝ 0.08-15.47%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ նույնպես):

28 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Պարտատոմսեր	11,462,171	8,967,294
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,462,171	8,967,294

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր հետևյալ պայմաններով.

Թողարկման ամսաթիվ	Արժույթ	Արժեքը մեկ պարտատոմսի դիմաց	Քանակ	%	Պարտատոմսի մարման ժամկետ	Ընդամենը անվանական արժեք
23.01.2017	AMD	10,000	10,000	14.0	23.01.2019	100,000,000
23.01.2017	USD	100	10,000	8.5	23.01.2019	1,000,000
05.12.2017	USD	100	172,000	7.5	07.12.2020	17,200,000
06.02.2018	USD	100	51,000	8.0	07.12.2022	5,100,000

Բանկի պարտատոմսերը ցուցակված են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիաե ֆոնդային բորսայում:

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ արժեթուղթ (2017թ.՝ նույնպես):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ նույնպես):

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վճարվելիք գումարներ	317,667	456,041
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	339,932	284,617
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	657,599	740,658
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	383,069	328,598
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	848	587
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	-	1,709
Գործառնական այլ պարտավորություններ	-	43
Պահուստներ*	853,987	-
Այլ	2	129,881
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,237,906	460,818
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,895,505	1,201,476

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,709	1,791
Եկամտի ճանաչում	(1,709)	(82)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	1,709

*Պահուստները ստեղծվել են ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստներից: Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերաբերյալ վերլուծությունը տես 31 ծանոթագրությունում:

30 Սեփական կապիտալ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 31,374,560 հազար դրամ (2017թ.՝ նույնպես):

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 41,120 սովորական բաժնետոմսերից յուրաքանչյուրը 763 հազար դրամ անվանական արժեքներով:

Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Վիտալի Գրիգորյանց	29,805,832	95	31,374,560	100
Արսեն Միքայելյան	1,568,728	5	-	-
	31,374,560	100	31,374,560	100

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2018թ. և 2017թ. ընթացքում Բանկը չի ավելացրել բաժնետիրական կապիտալը:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	31,687,504	20,719,108
Ակրեդիտիվներ	-	1,279,062
Տրամադրված երաշխիքներ	54,825,209	35,968,014
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	495,672	330,148
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	87,008,385	58,296,332

Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև: Վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստներում (տես՝ ծանոթագրություն 18-ում):

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխիքներ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	961,408	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(107,421)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	853,987	-

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Մինչև 1 տարի	44,715	41,412
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	44,715	41,412

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20, 21 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն իրականացրել է աշխատակիցների ազնվության, շինությունների, փոխադրումների, կեղծված չեկերի, կեղծ արժեթղթերի և արժույթի, գրասենյակային պարունակության, համակարգչային հանցագործությունների, տնօրենի և պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության և մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրություն:

Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ քաղաքացի գործարար Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանցը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2018		2017	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	3,876,021	-	2,936,745
Տարվա ընթացքում տրամադրված	909,459	-	-	12,555,692
Տարվա ընթացքում մարված	-	(3,876,021)	-	(11,616,416)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	909,459	-	-	3,876,021
Արժեզրկումից պահուստ	(2,407)	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	907,052	-	-	3,876,021
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	755,630	3,871,486	-	456,661
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	14,264,377	660,456	2,099,780	8,357,320
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(7,476,325)	(4,203,174)	(1,344,150)	(4,942,495)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	7,543,682	328,768	755,630	3,871,486
Արժեզրկումից պահուստ	(294,204)	(12,822)	(12,090)	(61,944)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,249,478	315,946	743,540	3,809,542
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված	20,998,054	-	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(15,668,526)	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,329,528	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	5,837,319	3,464,117	801,556	771,411
Տարվա ընթացքում ստացված	59,943,407	1,646,156	31,215,913	26,730,782
Տարվա ընթացքում վճարված	(57,289,449)	(5,034,326)	(26,180,150)	(24,038,076)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,491,277	75,947	5,837,319	3,464,117
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	281,130	29,501	25,131	298,647
Տոկոսային ծախսեր	994,699	4,253	247,209	596,047
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	284,521	(49,122)	12,090	54,637

Տնօրեններին և ղեկավար անձնակազմի այլ անդամներին (և ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերն ունեն 6 ամսից 10 տարի մարման ժամկետ և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 5.5-24% (2017թ.՝ 7-24%, 1-ից 15 տարի): Տնօրեններին տրամադրված վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ գույքով:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	339,764	313,601
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	339,764	313,601

33 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի, գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

33.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին

հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	127,342,452	-	127,342,452	127,342,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակեպությունների նկատմամբ	-	13,898,845	-	13,898,845	13,898,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	435,135,448	-	435,135,448	435,625,901
Այլ ակտիվներ	-	1,301,093	-	1,301,093	1,301,093
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	64,996,179	-	64,996,179	64,996,179
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	-	637,591	-	637,591	637,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	473,205,797	-	473,205,797	473,205,797
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	11,462,171	-	11,462,171	11,462,171
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	657,599	-	657,599	657,599

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	115,576,209	-	115,576,209	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակեպությունների նկատմամբ	-	14,036,722	-	14,036,722	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	382,547,013	-	382,547,013	382,547,013
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,031,725	-	1,031,725	1,031,725
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	76,004,421	-	76,004,421	76,004,421
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	-	692,952	-	692,952	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	398,967,148	-	398,967,148	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	8,967,294	-	8,967,294	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	740,658	-	740,658	740,658

Պահանջներ և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 5% մինչև 24% տարեկան (2017թ.՝ 5.0% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է՝ օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

33.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական ակտիվներ				
Ցուցակված պարտատոմսեր	99,452	-	-	99,452
Չցուցակված պարտատոմսեր՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը	-	12,456,995	-	12,456,995
Չցուցակված բաժնային գործիքներ	-	49,661	-	49,661
Ընդամենը	99,452	12,506,656	-	12,606,108

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	8,940	-	8,940
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	-	23,230,915	-	23,230,915
Ընդամենը	-	23,239,855	-	23,239,855
Զուտ իրական արժեք	99,452	(10,733,199)	-	(10,633,747)

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,625,584	-	1,625,584
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	15,258,125	-	15,258,125
Ընդամենը	-	16,883,709	-	16,883,709
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	-	24,556,156	-	24,556,156
Ընդամենը	-	24,556,156	-	24,556,156
Զուտ իրական արժեք	-	(7,672,447)	-	(7,672,447)

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է: 2017թ. չգնանշվող բաժնային գործիքները չափվել են սկզբնական արժեքով և, հետևաբար, դուրս են մնացել այս բացահայտումից:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժութային սվոպ պայմանագրերից:

33.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Շենքեր	-	*11,408,894*	-	*11,408,894*
Զուտ իրական արժեք	-	11,408,894	-	11,408,894

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Շենքեր	-	*8,167,272*	-	*8,167,272*
Զուտ իրական արժեք	-	8,167,272	-	8,167,272

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների շարժը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2018
	Հիմնական միջոցներ
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,167,272
Առք	4,100,700
Վաճառք	(859,078)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,408,894
Զուտ իրական արժեք	11,408,894

Հազար ՀՀ դրամ	2017
	Հիմնական միջոցներ
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,357,430
Առք	31,783
Օտարում	(221,941)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,167,272
Զուտ իրական արժեք	8,167,272

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Շենքերը վերագնահատվել են 2013թ.:

Նշանակալի չդիտարկվող ներդրումը՝ վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները նյութապես ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

34 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.					
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների ամախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (Ծանոթ. 17,18)	23,556,864	-	23,556,864	(23,556,864)	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (Ծանոթ. 24)	(7,790,070)	-	(7,790,070)	9,145,216	-	1,355,146

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ. 17, 18)	24,972,103	-	24,972,103	(24,972,103)	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 24)	(13,847,877)	-	(13,847,877)	15,258,125	-	1,410,248

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 36.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	*Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար*	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	*12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար*	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,342,452	-	*127,342,452*	-	-	-	127,342,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,531,878	214,367	*13,746,245*	152,600	-	*152,600*	13,898,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	75,099,920	144,898,352	*219,998,272*	180,580,628	35,047,001	215,627,629	435,625,901
Ներդրումային արժեթղթեր							
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	229,849	*229,849*	-	3,231,043	*3,231,043*	3,460,892
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	99,452	*99,452*	4,080,323	4,965,441	*9,045,764*	9,145,216
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,301,093	-	*1,301,093*	-	-	-	1,301,093
	217,275,343	145,442,020	*362,717,363*	184,813,551	43,243,485	*228,057,036*	590,774,399
Պարտավորություններ							
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,940	-	*8,940*	-	-	-	8,940
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	27,711,867	9,784,737	*37,496,604*	11,179,386	16,320,189	*27,499,575*	64,996,179
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	23,230,915	-	*23,230,915*	-	-	-	23,230,915
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	220,497	71,283	*291,780*	137,969	207,842	*345,811*	637,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	192,535,916	156,213,004	*348,748,920*	118,871,570	5,585,307	*124,456,877*	473,205,797
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	595,560	-	*595,560*	10,866,611	-	10,866,611	11,462,171
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	657,599	-	*657,599*	-	-	-	657,599
	244,961,294	166,069,024	*411,030,318*	141,055,536	22,113,338	*163,168,874*	574,199,192
Զուտ Դիրք	(27,685,951)	(20,627,004)	*(48,312,955)*	43,758,015	21,130,147	*64,888,162*	16,575,207
Կուտակված ճեղքվածք	(27,685,951)	(48,312,955)		(4,554,940)	16,575,207		

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահան-րագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահան-րագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	115,576,209	-	115,576,209	-	-	-	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,462,159	2,058,935	10,521,094	3,515,628	-	3,515,628	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	67,230,983	68,557,836	135,788,819	169,194,795	77,563,399	246,758,194	382,547,013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	527,338	527,338	1,098,246	24,028	1,122,274	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	15,258,125	-	15,258,125	-	-	-	15,258,125
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,031,725	-	1,031,725	-	-	-	1,031,725
	207,559,201	71,144,109	278,703,310	173,808,669	77,587,427	251,396,096	530,099,406
Պարտավորություններ							
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	29,109,967	4,059,734	33,169,701	22,569,720	20,265,000	42,834,720	76,004,421
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	24,556,156	-	-	-	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	692,952	-	692,952	-	-	-	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,531,153	193,355,576	305,886,729	91,305,186	1,775,233	93,080,419	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,828	45,846	56,674	8,910,620	-	8,910,620	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	740,658	-	-	-	740,658
	167,641,714	197,461,156	365,102,870	122,785,526	22,040,233	144,825,759	509,928,629
Զուտ Դիրք	39,917,487	(126,317,047)	(86,399,560)	51,023,143	55,547,194	106,570,337	20,170,777
Կուտակված ճեղքվածք	39,917,487	(86,399,560)		(35,376,417)	20,170,777		

36 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականության հիմնական նպատակներն են բացահայտել, գնահատել և կառավարելի դարձնել բոլոր այն հնարավոր ռիսկերը, որոնք անմիջականորեն առնչվում են Բանկի գործունեության հետ, օժանդակել Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, նպաստել Բանկի գործունեության ռազմավարական և մարտավարական իրատեսական պլանավորմանը, հաշվի առնելով ռիսկ/եկամտաբերություն ընդունելի հարաբերակցության սկզբունքները՝ ստանձնել կառավարելի ռիսկեր, սահմանել ռեսուրսների տեղաբաշխման նախընտրելի ոլորտները,

ապահովել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվների, ինչպես նաև Բանկի կողմից սահմանված ներբանկային նորմատիվների պահպանումը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը բխում է հետևյալ հիմնական սկզբունքներից.

- ✓ Ռիսկերի կառավարումը պետք է լինի կանխարգելող և հիմնավորված.
- ✓ Ռիսկերը պետք է հնարավորինս ամբողջությամբ բացահայտվեն, օբյեկտիվորեն գնահատվեն և արդյունավետորեն կառավարվեն.
- ✓ Բացահայտված ռիսկերին արձագանքելիս ռիսկերի կառավարման/հսկողության ծախսերը և ան¬ցանկալի դեպքերի ի հայտ գալու հետևանքները պետք է կշռվեն ռիսկի նվազեցման արդյունքում ակնկալվող օգուտների հետ.
- ✓ Ռիսկերի կառավարումը կարող է ներառել այնպիսի մոտեցումներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգերը, ռիսկի փոխանցումը երրորդ անձանց, օրինակ՝ ապահովագրության միջոցով, և ռիսկերի ընդունումը, երբ դրանց նվազեցման ծախսերը գերազանցում են գնահատված կորուստները կամ դրանց նվազեցումը գործնականորեն անհնար է: Այս նպատակով սահմանվում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը:

Բանկի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը թույլ է տալիս հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը՝ ապահովելով շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության ընդունելի մակարդակ:

Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը, Բանկի ղեկավարները՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրենց պարտականությունների շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Բանկում ռիսկերի կառավարման քաղաքականության իրականացման համար պատասխանատու են Բանկի Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից շարունակաբար վերահսկվում են Բանկի ստանձնած ռիսկերի մակարդակները և դրանց գծով նախանշված սահմանաչափերի պահպանումը, տարբեր սթրես-թեստերի իրականացման միջոցով գնահատվում են հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման (նաև այլ շահագրգիռ ստորաբաժանումների) կողմից ներկայացվող Բանկի գործունեությանն առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվությունները, վերլուծություններն ու առաջարկությունները քննարկվում են Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի նիստերին և ներկայացվում են Բանկի վարչությանը՝ համապատասխան որոշում ընդունելու նպատակով:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչության անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհուրդ:

Ռիսկերի բնորոշում և գնահատում

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Բանկը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, գնային, մրցակցային և ֆորսմաժորային ռիսկերը:

Ներքին ռիսկերն են՝ վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժութային, գործառնական, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկ

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը կատարում է Բանկի կոնտրագենտ արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների պարբերական մոնիտորինգ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի) սահմանում:

Մրցակցային ռիսկ

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և Մարքեթինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից, պարբերաբար պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Ֆորսմաժորային ռիսկ

ISO 27001-2005-ի պահանջներին համապատասխան Բանկն ունի սերվերային պահուստային կենտրոն: Կենտրոնի տեղակայվածությունը Բանկի գլխավոր գրասենյակից դուրս, հեռու տարածքում, թույլ կտա ապահովել Բանկի գործունեությունը ֆորսմաժորային իրավիճակների ժամանակ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը:

Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից,

վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով: Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների՝ պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով:

Վարկային ռիսկի զսպման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային քաղաքականությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կայացնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սպասարկման հետ կապված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կամ վերջնական որոշում:

Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում սահուն իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.

- ✓ բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
- ✓ ռեսուրսների կայունություն,
- ✓ ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր,
- ✓ արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման ճիշտ որոշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնթարթային (ցպահանջ) և կուտակային տարանջատումներով: Ակնթարթային իրացվելիությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

36.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Բանկի Ռիսկերի

կառավարման վարչության կողմից: Համապատասխան հաշվետվություններն ու վերլուծությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Վարչությանը:

Բանկում վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Բանկի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի օրական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ պրոդուկտների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև որոշ վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում այլ վարկեր ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Բանկի տրամադրվող վարկերը հաստատվում են նաև ռիսկերի վարչության կողմից ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն նվազեցնելով վարկային ռիսկը:

36.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Փուլ 3 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ					
Ստանդարտ	127,348,537	-	-	127,348,537	115,576,209
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	127,348,537	-	-	127,348,537	115,576,209
Արժեզրկումից պահուստ	(6,085)	-	-	(6,085)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	127,342,452	-	-	127,342,452	115,576,209
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ					
Ստանդարտ	13,957,123	-	-	13,957,123	14,036,722
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	13,957,123	-	-	13,957,123	14,036,722
Արժեզրկումից պահուստ	(58,278)	-	-	(58,278)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	13,898,845	-	-	13,898,845	14,036,722

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Փուլ 3 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր					
Բարձր	55,451,030	-	-	55,451,030	51,541,119
Ստանդարտ	5,628,746	1,917,157	-	7,545,903	6,109,090
Ցածր	-	419,064	-	419,064	516,112
Չաշխատող	-	-	7,094,696	7,094,696	2,909,629
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	61,079,776	2,336,221	7,094,696	70,510,693	61,075,950
Արժեզրկումից պահուստ	(1,449,329)	(549,008)	(3,307,809)	(5,306,146)	(3,697,432)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	59,630,447	1,787,213	3,786,887	65,204,547	57,378,518
Առևտրային վարկեր					
Բարձր	330,578,996	-	-	330,578,996	287,165,221
Ստանդարտ	27,577,890	1,349,911	-	28,927,801	26,366,018
Ցածր	-	2,997,591	-	2,997,591	23,312
Չաշխատող	-	-	20,302,176	20,302,176	17,946,080
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	358,156,886	4,347,502	20,302,176	382,806,564	331,500,631
Արժեզրկումից պահուստ	(3,128,802)	(671,688)	(8,584,720)	(12,385,210)	(6,332,136)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	355,028,084	3,675,814	11,717,456	370,421,354	325,168,495
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)					
Ստանդարտ վարկանիշ	12,556,447	-	-	12,556,447	16,883,709
Իրական արժեք	12,556,447	-	-	12,556,447	16,883,709
Արժեզրկումից պահուստ	(11,217)	-	-	(11,217)	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ					
Ստանդարտ	1,440,094	-	-	1,440,094	1,031,725
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,440,094	-	-	1,440,094	1,031,725
Արժեզրկումից պահուստ	(139,001)	-	-	(139,001)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,301,093	-	-	1,301,093	1,031,725

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Փուլ 3 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը	Ընդամենը
Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ					
Ստանդարտ	87,008,385	-	-	87,008,385	58,296,332
	87,008,385	-	-	87,008,385	58,296,332
Արժեզրկումից պահուստ*	(853,987)	-	-	(853,987)	-

*Վերոնշյալ աղյուսակում վարկային պարտավորվածություններ և տրամադրված երաշխիքներում բացահայտված ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը վերաբերում է միայն տրամադրված երաշխիքներին: Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

36.1.2 Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար - Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը

վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's и Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն - 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's и Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցէ մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատիկ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետեւաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների

փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական զեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ,
- Գործազրկության մակարդակ,
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում
- Արտարժույթի պաշտոնական փոխարժեք

Արժեզրկման գնահատման քաղաքականությունը մինչև 2018թ. հունվարի 1

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2017
Հաճախորդներին տրված վարկեր	
Արդյունաբերություն	1.0%
Գյուղատնտեսություն	1.0%
Շինարարություն	4.1%
Առևտուր	2.1%
Սպառողական	7.2%
Հիփոթեքային	1.6%
Այլ	1.0%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2017թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչէ 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Արդյունաբերություն	-	-	-	7,407,299	7,407,299
Գյուղատնտեսություն	14,341	6,974	7,447	18,849	47,611
Շինարարություն	-	34,126	-	1,418,233	1,452,359
Առևտուր	-	2,761	811	163,061	166,633
Սպառողական	747,176	213,831	204,191	2,255,345	3,420,543
Հիփոթեքային	64,157	49,020	49,109	82,218	244,504
Այլ	-	643	97	8,396,677	8,397,417
Ընդամենը	825,674	307,355	261,655	19,741,682	21,136,366

36.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ Երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	116,269,239	6,702,814	4,370,399	127,342,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,263,355	981,232	10,654,258	13,898,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	385,684,603	805,471	49,135,827	435,625,901
Ներդրումային արժեթղթեր				
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,443,219	17,673	-	3,460,892
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	9,145,216	-	-	9,145,216
Այլ ակտիվներ	1,287,003	2,047	12,043	1,301,093
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	518,092,635	8,509,237	64,172,527	590,774,399
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	476,011,641	3,829,466	50,258,299	530,099,406

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսա-կան կազմակերպ ություններ	Արդյու-նաբե-րություն	Շինա-րարություն	Առևտուր	Սպառո-ղական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,342,452	-	-	-	-		-	127,342,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,898,845	-	-	-	-		-	13,898,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	50,706,947	45,575,961	136,848,110	53,805,463	11,399,084	137,290,336	435,625,901
Ներդրումային արժեթղթեր								
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	49,661	-	-	-	-	-	3,411,231	3,460,892
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	99,452	-	-	-	-	-	9,045,764	9,145,216
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	1,301,093	1,301,093
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	141,390,410	50,706,947	45,575,961	136,848,110	53,805,463	11,399,084	151,048,424	590,774,399
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	143,510,005	36,188,340	45,602,996	104,600,854	44,763,130	12,615,388	142,818,693	530,099,406

36.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Բանկը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Անշարժ գույք	128,552,782	118,308,308
Ոսկի	12,067,616	12,044,262
Արժեթղթեր	23,165,276	24,056,087
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	84,022,547	80,739,367
Մեքենաներ	1,219,799	176,238
Դրամական միջոցներ	2,542,377	22,671,881
Պաշարներ	12,728,957	7,093,332
Այլ գրավ	189,017,903	127,487,106
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	453,317,257	392,576,581

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

36.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է նաև դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքեներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժութային ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով ստանդարտ և ՎաՌ մեթոդաբանություններից: Օրական կտրվածքով կատարվում է արտարժութային կուրսերի մոնիթորինգ, որի հիման վրա ամսվա վերջին գալիք ամսվա համար կատարվում է արտարժութային փոխաժեքների կանխատեսում: Վարչությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխման հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			31 դեկտեմբերի 2017թ.		
Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+5	407,116	407,116	+5	(114,650)	(114,650)
ԱՄՆ դոլար	-5	(407,116)	(407,116)	-5	114,650	114,650
Եվրո	+8	2,748,985	2,748,985	+8	(11,281)	(11,281)
Եվրո	-8	(2,748,985)	(2,748,985)	-8	11,281	11,281

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ/ թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	58,258,213	67,777,705	1,306,534	127,342,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,484,183	2,317,448	10,097,214	13,898,845
Հաճախորդներին տրված վարկեր	203,807,859	229,136,097	2,681,945	435,625,901
Ներդրումային արժեթղթեր				
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,460,892	-	-	3,460,892
- հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	8,404,656	740,560	-	9,145,216
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,151,392	147,995	1,706	1,301,093
	276,567,195	300,119,805	14,087,399	590,774,399

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ/ թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	50,957,487	11,167,186	2,871,506	64,996,179
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	23,230,915	-	-	23,230,915
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	524,291	113,300	-	637,591
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	186,061,154	275,922,680	11,221,963	473,205,797
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	102,724	11,359,447	-	11,462,171
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	619,300	38,299	-	657,599
Ընդամենը	261,495,871	298,600,912	14,093,469	574,190,252
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	(8,940)	-	-	(8,940)
Զուտ դիրք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,062,384	1,518,893	(6,070)	16,575,207
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին	23,574,273	63,145,495	288,617	87,008,385
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	275,178,795	247,730,445	7,190,166	530,099,406
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	252,500,539	250,195,585	7,232,505	509,928,629
Զուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,678,256	(2,465,140)	(42,339)	20,170,777
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին	21,390,294	36,203,168	702,870	58,296,332

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

36.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով

Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2018, %	2017, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	22.21	25.27
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	82.07	132.18

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 35-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	27,825,881	10,171,252	13,142,491	20,877,568	72,017,192
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	23,230,915	-	-	-	23,230,915
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	220,497	71,458	152,047	230,181	674,183
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	192,612,059	162,712,688	134,938,506	10,052,460	500,315,713
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	597,907	-	12,688,562	-	13,286,469
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	-	-	740,658
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	245,227,917	172,955,398	160,921,606	31,160,209	610,265,130
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր					
Ներհոսք	1,660,950	-	-	-	1,660,950
Արտահոսք	(1,669,890)	-	-	-	(1,669,890)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	3,943,016	41,234,485	34,279,214	7,551,670	87,008,385

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	43,112,888	8,699,426	15,691,735	30,453,111	97,957,160
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	-	-	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	89,866	16,208	318,091	328,140	752,305
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,052,008	203,184,796	107,309,388	3,714,885	426,261,077
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	598,265	8,480,504	-	-	9,078,769
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	-	-	740,658
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	181,149,841	220,380,934	123,319,214	34,496,136	559,346,125
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,333,544	20,713,006	31,861,591	4,388,191	58,296,332

Բանկը ներգրավել է էական գումարներով միջոցներ բաժնետերերից և կապակցված կողմերից: Նշված գումարների ցանկացած էական վերադարձ կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կպահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի դեպքում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

36.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ռիսկերի կառավարման վարչությունը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

37 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		
	Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	38,585,043	8,967,294	47,552,337
Դրամային հոսքերից	*(3,842,738)*	*2,498,092*	*(1,344,646)*
Վճարումներ	(20,768,663)	(1,687,129)	(22,455,792)
Ստացված գումար	16,925,925	4,185,221	21,111,146
Ոչ դրամային հոսքերից	*40,926*	*(3,215)*	*37,711*
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	40,926	(3,215)	37,711
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	34,783,231	11,462,171	46,245,402

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2017թ.		
	Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,814,598	-	28,814,598
Դրամային հոսքերից	*9,829,539*	*8,853,026*	*18,682,565*
Վճարումներ	(18,289,846)	(137,603)	(18,427,449)
Ստացված գումար	28,119,385	8,990,629	37,110,014
Ոչ դրամային հոսքերից	*(59,094)*	*114,268*	*55,174*
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	(59,094)	114,268	55,174
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,585,043	8,967,294	47,552,337

38 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2018 և 2017թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտ չարված	
Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Հիմնական կապիտալ	32,255,952	30,170,167
Լրացուցիչ կապիտալ	2,235,401	2,620,145
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	34,491,353	32,790,312
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	255,454,765	242,891,200
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	13.50%	13.50%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շոկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2017թ. որոշում է կայացրել 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

39 Սեգմենտային հաշվետվություններ

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեգմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեգմենտներ» ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Բանկը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2017թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	13
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	15

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք.Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ.+ 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի»* (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 38-ի վրա, որտեղ ներկայացված է 2018թ. ապրիլի 13-ից Հայաստանի հանրապետությունում տիրող քաղաքական իրավիճակը և դրա հետ կապված անորոշությունները: Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ այս գործընթացները որևէ նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի գործունեության վրա և հետևաբար ղեկավարության գնահատմամբ չկա որևէ անհրաժեշտություն ճշգրտելու 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հանգամանքի առնչությամբ

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

- *Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի ձևավորում*

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա: Դատողությունները և ենթադրությունները կարող են վերաբերել արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշերի գնահատմանը, վարկառուների ֆինանսական վիճակի, ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի, գրավների արժեքի և իրացման ժամկետների, ինչպես նաև կրած, սակայն դեռևս չբացահայտված վնասների գնահատմանը:

Անհատապես էական վարկերի գծով ձևավորված արժեզրկման պահուստների գնահատման համար մեր կողմից կիրառված ընթացակարգերը ներառել են արժեզրկման բացահայտման և քանակական գնահատման հիմքում ընկած դատողությունների և ենթադրությունների, գրավների շուկայական արժեքների ուսումնասիրությունները, ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները և այլն:

Խմբային արժեզրկման արդյունքում ձևավորված պահուստների ճշգրտության գնահատման համար մենք ուսումնասիրել ենք գործող վերահսկողության մեխանիզմների կառուցվածքը և արդյունավետությունը, դուրսգրումների և ժամկետանց օրերի հաշվառումը, խմբային արժեզրկման հաշվարկի հիմքում ընկած մոդելները և ենթադրությունները:

Մեր կողմից նաև կիրառվել են ընթացակարգեր ուղղված ֆինանսական հաշվետվություններում վարկային ռիսկին, արժեզրկման պահուստի ձևավորման ենթադրություններին և դատողություններին վերաբերող բացահայտումների գնահատմանը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի տարեկան հաշվետվությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական

եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ այլ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Մեր կողմից իրականացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռքբերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկի, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք

աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք մեր բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց ներկայացված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հանրային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցերը չպետք է ներկայացվեն աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրանց ներկայացման հետ կապված բացասական

Grant Thornton

հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրանց ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Անկախ աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն հանդիսանում է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

27 ապրիլի 2018թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	35,262,768	29,843,923
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(28,374,816)	(21,869,138)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		6,887,952	7,974,785
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	3,282,273	2,532,401
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(883,875)	(687,135)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		2,398,398	1,845,266
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	1,429,550	781,807
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժութային փոխարկումներից զուտ օգուտ/(վնաս)		(4,755)	358,657
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		16,987	3,728
Այլ եկամուտներ	9	2,525,494	2,175,814
Արժեզրկման ծախս	10	(3,105,599)	(4,602,720)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,626,877)	(3,297,734)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(819,859)	(808,868)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(161,098)	(179,631)
Այլ ծախսեր	12	(3,871,793)	(2,960,373)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,668,400	1,290,731
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(388,206)	(237,550)
Տարվա շահույթ		1,280,194	1,053,181
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ		562,783	1,948,255
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ (օգուտ)/վնաս		69,375	(234,308)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		(126,432)	(342,789)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		505,726	1,371,158
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,785,920	2,424,339

15-ից 82 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	115,576,209	63,215,155
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	14,036,722	8,532,277
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	-	22,848
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	382,547,013	275,926,637
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	1,649,612	171,309
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր		15,258,125	35,667,112
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		-	163,641
Հիմնական միջոցներ	19	9,138,396	9,256,996
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	2,702,599	2,422,927
Բռնագանձված ակտիվներ	21	3,716,481	4,522,347
Այլ ակտիվներ	22	2,905,216	1,767,496
Ընդամենը՝ ակտիվներ		547,530,373	401,668,745
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	-	42,456
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	76,004,421	82,827,456
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24	24,556,156	21,489,072
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	25	692,952	1,161,395
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	398,967,148	260,121,062
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27	8,967,294	-
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		296,211	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	7,716	66,944
Այլ պարտավորություններ	28	1,201,476	909,281
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		510,693,374	366,617,666

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	31,374,560	31,374,560
Գլխավոր պահուստ		691,167	638,508
Այլ պահուստներ		2,480,668	1,974,942
Չբաշխված շահույթ		2,290,604	1,063,069
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		36,836,999	35,051,079
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		547,530,373	401,668,745

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 8-ից 82 էջերում, 2018թ. ապրիլի 27-ին և ստորագրվել են Բանկի Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արսեն Միքայելյան
Վարչության նախագահ

Գարինե Սարգսյան
Գլխավոր հաշվապահ

15-ից 82 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասերը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2016թ. հունվար 1-ի դրությամբ	22,907,500	576,319	132,362	471,422	4,533,597	28,621,200
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	8,467,060	-	-	-	(4,461,520)	4,005,540
Հատկացում պահուստին	-	62,189	-	-	(62,189)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	8,467,060	62,189	-	-	(4,523,709)	4,005,540
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,053,181	1,053,181
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	1,948,255	-	-	1,948,255
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(234,308)	-	-	(234,308)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(342,789)	-	-	(342,789)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	1,371,158	-	1,053,181	2,424,339
Հաշվեկշիռը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	638,508	1,503,520	471,422	1,063,069	35,051,079

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	638,508	1,503,520	471,422	1,063,069	35,051,079
Հատկացում պահուստին	-	52,659	-	-	(52,659)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	52,659	-	-	(52,659)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,280,194	1,280,194
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	562,783	-	-	562,783
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցած զուտ վնաս	-	-	69,375	-	-	69,375
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(126,432)	-	-	(126,432)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	505,726	-	1,280,194	1,785,920
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,374,560	691,167	2,009,246	471,422	2,290,604	36,836,999

15-ից 82 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,668,400	1,290,731
Ճշգրտումներ		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	980,957	988,499
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	(13,129)	(248)
Արժեզրկման ծախս	3,105,599	4,602,720
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	(19,880)	95,907
Ստացվելիք տոկոսներ	(5,078,406)	(6,729,472)
Վճարվելիք տոկոսներ	996,153	1,146,833
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժութային փոխարկումից զուտ (օգուտ)/վնաս	4,755	(358,657)
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,644,449	1,036,313
(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(5,204,585)	(2,301,558)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	42,728	(112,395)
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	20,483,070	(14,147,208)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(102,663,389)	(55,413,487)
Բռնագանձված ակտիվներ	805,866	632,668
Այլ ակտիվներ	(521,036)	69,018
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	(42,456)	27,784
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(18,023,948)	17,042,192
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	3,067,084	9,021,385
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	(467,713)	(1,975,489)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	135,379,207	78,557,200
Այլ պարտավորություններ	177,865	329,429
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	34,677,142	32,765,852
Վճարված շահութահարկ	(114,014)	(4,379)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	34,563,128	32,761,473

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	(804,072)	3,233,737
Հիմնական միջոցների առք	(925,867)	(1,149,919)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(440,770)	(585,478)
Հիմնական միջոցների վաճառք	237,737	37,220
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	(1,932,972)	1,535,560
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	4,005,540
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում	9,770,445	891,657
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	8,912,120	-
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	18,682,565	4,897,197
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	51,312,721	39,194,230
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	63,215,155	24,110,724
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,048,333	(89,799)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	115,576,209	63,215,155
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	30,184,362	23,114,451
Վճարված տոկոսներ	(27,378,663)	(20,722,305)

15-ից 82 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերությունը (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1991թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N40 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 24 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 7 մասնաճյուղերը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումները: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2017թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2017թ-ին ՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)*
- *Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չիրացված կորուստների համար (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*
- *2014-2016թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով (ՖՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող

տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է *ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»):*

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Բանկը կկիրառի 2014թ. հուլիսին թողարկված ՖՀՄՍ 9-ը սկզբնապես 2018թ. հունվարի 1-ին և նույն ամսաթվին կընդունի նաև 2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ի թողարկած ՖՀՄՍ 9 փոփոխությունները:

Նոր ստանդարտի կիրառումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Բանկի գնահատումը դեռ նախնական է, քանի որ ոչ բոլոր անցումային աշխատանքներն են ավարտված: Մասնավորապես՝ Բանկը դեռ չի ավարտվել ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխան հաշվապահական գործընթացների վերանայման և ներքին վերահսկողության փոփոխությունների աշխատանքները, ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկման մոդելների մշակումը և ամփոփումը, ինչպես նաև կարող են փոփոխվել նոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կիրառված ենթադրությունները, դատողությունները և գնահատման մեթոդները մինչև Բանկը կամփոփի իր առաջին ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք կներառեն սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մոտեցում, որը արտացոլում է այդ ակտիվների կառավարման համար օգտագործվող բիզնես մոդելը և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի առանձնահատկությունները:

ՖՀՄՍ 9-ը ֆինանսական ակտիվների համար ներառում է երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Բանկը, բաժնային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում առևտրային նպատակներով, սկզբնական ճանաչման պահին կարող է կատարել իրականան արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափելու անհակադարձելի ընտրություն: Այս ընտրությունը յուրաքանչյուր ներդրման համար կատարվում է առանձին:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են վերը նշված դասերից մեկում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմամբ դադարեցվում են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանվող՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի և իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումները:

ՖՀՄՍ 9-ը կանդրադառնա 01 հունվարի 2018թ-ի դրությամբ պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա հետևյալ կերպ.

- Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և առևտրային նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքները, որոնք պահվում են ռիսկի կառավարման նպատակով և որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի նույնպես կչափվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- Բանկերին և հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգված են որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և չափվում են ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես կչափվեն ամորտիզացված արժեքով,
- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի դասակարգված պարտքային գործիքները, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի կչափվեն ամորտիզացված արժեքով, իրականան արժեքով՝ այլ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL)՝ կախված կոնկրետ հանգամանքներից:

2017թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դասակարգման և չափման գնահատումը պարտադիր չէ, որ կներկայացնի ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա այնպես, ինչպես կլինի 2018թ-ի հունվարի 1-ին, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է, որ բիզնես մոդելի գնահատումը կատարվի սկզբնական կիրառման օրվա դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որը Բանկի համար հանդիսանալու է 2018թ-ի հունվարի 1-ը:

ՖՀՄՍ 9-ը հիմնականում պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման համար ՀՀՄՍ 39-ի ներկա պահանջները:

Այնուամենայնիվ, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները սահմանված իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL-ով)՝ ճանաչվում են շահույթ և վնասում, մինչդեռ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն իրական արժեքի այդ փոփոխությունները հիմնականում կներկայացվեն հետևյալ կերպ.

- Պարտավորության սեփական վարկային ռիսկին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխության գումարը կներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (OCI), և
- իրական արժեքի փոփոխության մնացած գումարը կներկայացվի շահույթ և վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների, վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: Նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը Բանկից կպահանջի զգալի մասնագիտական դատողություններ, թե ինչպես են տնտեսական գործոնների փոփոխություններն ազդում հավանականությամբ կշռված ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ կճանաչի ստորև նշված այն ֆինանսական գործիքների գծով, որոնք չեն հանդիսանում իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր,
- պայմանագրային ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները բարդ են և կպահանջեն ղեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, հատկապես հետևյալ ոլորտներում.

- գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական է աճել,
- ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մեջ կանխատեսվող մակրոտնտեսական տեղեկատվության ընդգրկում,
- դեֆոլտի սահմանում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հիմնական մուտքային տարրերն են հանդիսանալու հետևյալ փոփոխականները.

- դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- դեֆոլտի դեպքում վնասի գործակից (LGD),
- դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD):

Բանկը այս ցուցանիշները կստանա ներքին վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից, որոնք օգտագործվում են կարգավորող մոդելներում: Կանխատեսվող տեղեկատվությունը արտացոլելու համար՝ դրանք կճշգրտվեն:

ՖՀՄՍ 9-ի ուժի մեջ մտնելու հետ կապված Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ամենաէական ազդեցությունն ակնկալվում է, որ կլինի արժեզրկման նոր պահանջների հետևանքով: ՖՀՄՍ 9-ի նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը կհանգեցնի ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկումից կորուստների ավելացմանը և փոփոխականությանը: Արժեզրկման նոր պահանջները առավել մեծ ազդեցություն կունենան երկարաժամկետ չապահովված վարկային պրոդուկտների, ինչպիսիք են օվերդրաֆտներն ու վարկային քարտերը, կորուստների պահուստի վրա:

Անցումային դրույթներ

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները հիմնականում կկիրառվեն հետադարձ, բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի.

- Բանկը օգտվում է ընտրության առավելությունից, որը թույլ է տալիս չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատական տվյալները ֆինանսական գործիքների դասակարգման և գնահատման (ներառյալ արժեզրկման) փոփոխությունների առումով: ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները հիմնականում ճանաչվելու են չբաշխված շահույթում և պահուստներում 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ:
- Հետևյալ գնահատումները պետք է կատարվեն այն փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որոնք առկա են սկզբնական կիրառման օրվանից.

- այն բիզնես մոդելի որոշումը, որի շրջանակում պահվում է ֆինանսական ակտիվը,
- իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL) ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ որոշման կայացում, թե արդյոք ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ներկայացումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, կարող է ստեղծել կամ ընդլայնել հաշվապահական անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում:

Եթե պարտքային գործիքները 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ունեն ցածր վարկային ռիսկ, ապա Բանկը որոշելու է, որ վարկային ռիսկը էական չի աճել սկզբնական ճանաչումից հետո:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»,* և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն

վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՍ 15-ը *«Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»,* նույնպես կիրառվի: Բանկի ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- 2014-2016թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-ՖՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 28 փոփոխություններ (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ» (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից, և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով

ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2017թ. դեկտեմբերի 31	2016թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	484.10	483.94
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	580.10	512.20

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ

կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են «Այլ ակտիվներ» հոդվածում:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում

են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական

ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ:

Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33.3
Բանկոմատներ	10	10
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները և թողարկված արժեթղթերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.18 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական

ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.19 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.20 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.21 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ պետական (գանձապետական) և ոչ պետական պարտատոմսերը, ինչպես նաև ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժութային տոկոսադրուքի սվոպի, բազմարժութային տոկոսադրույքի սվոպի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերագնահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (ծանոթագրություն 31):

Վարկերի արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ 30 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի

դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Վարկեր հաճախորդներին	31,533,456	26,538,309
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,666,094	1,567,857
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	576,362	315,054
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	1,445,773	1,392,410
Արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	40,219	29,478
Այլ տոկոսային եկամուտներ	864	815
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	35,262,768	29,843,923

Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,534,419	3,408,550
Ռեպո գործառնություններ	173,078	944,762
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	32,602	51,745
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,537,124	17,464,081
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	97,593	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	28,374,816	21,869,138

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Դրամարկղային գործառնություններ	295,641	302,094
Կոմունալ վճարումների ընդունում	28,975	20,231
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	904,142	453,145
Վարկերի սպասարկում	901,042	730,143
Վճարային քարտերով գործառնություններ	867,359	635,092
Երաշխիքներ	268,675	377,633
Արժեթղթերով գործառնություններ	16,439	13,532
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ		531
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	3,282,273	2,532,401
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	282,840	206,573
Դրամարկղային գործառնություններ	3,284	12,341
Վճարային քարտերով գործառնություններ	565,024	449,504
Արժեթղթերով գործառնություններ	7,981	3,630
Ակրեդիտիվով գործառնություններ	18,260	3,468
Այլ ծախսեր	6,486	11,619
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	883,875	687,135

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Արտարժութային գործարքներից զուտ եկամուտ	1,450,704	1,143,458
Արտարժութային սվոպից զուտ վնաս	(21,154)	(361,651)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,429,550	781,807

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	2,171,120	1,482,589
Ապահովագրության գծով փոխհատուցում	50	378,649
Շնորհներից եկամուտ	82	82
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	13,129	248
Բռնագանձված գույքի վաճառքից եկամուտ	14,762	43,713
Հաշիվների փակումից եկամուտ	7,618	7,128
Տեղեկանքների տրամադրումից եկամուտ	8,115	7,981
Վարկային և երաշխիքային հայտերի ընդունումից եկամուտ	34,145	13,972
Դրամային փոխանցումներից եկամուտ	68,992	85,398
Ինտերնետ բանկային ծառայություններից եկամուտ	78,782	49,207
Ավտոմեքենաների տեխզննման կտրոնների տրամադրումից	50,154	37,912
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտ	35,989	38,469
Այլ եկամուտ	42,556	30,466
Ընդամենը այլ եկամուտներ	2,525,494	2,175,814

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հաճախորդներին տրված վարկեր (ծանոթագրություն 17)	3,105,599	4,602,720
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	3,105,599	4,602,720

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ և այլ փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	3,619,093	3,292,413
Այլ ծախսեր	7,784	5,321
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,626,877	3,297,734

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	111,355	85,100
Վարձակալության գծով ծախսեր	184,310	154,460
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	310,128	275,210
Գովազդի ծախսեր	198,421	171,500
Ապահովագրության գծով ծախսեր	65,336	40,325
Ներկայացուցչական ծախսեր	46,760	49,181
Պլաստիկ քարտերի ձեռք բերման և թողարկման ծախսեր	51,045	82,574
Իրավաբանական ծառայությունների ստացման ծախսեր	-	129,039
Ինկասացիոն ծախսեր	63,615	63,252
Ադմինիստրատիվ ծախսեր	456,506	323,580
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից վնաս	197,685	822
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	383,108	337,020
Համակարգչային ծրագրերի օգտագործման և սպասարկման ծախսեր	171,640	147,011
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	110,025	87,781
Անվտանգության գծով ծախսեր	179,943	169,384
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	997,683	575,649
Գրասենյակային ծախսեր	91,996	81,186
Գործուղման ծախսեր	130,185	83,917
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	70,098	64,984
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին վճարներ	40,441	29,212
Վճարված տուգանքներ	677	966
Այլ ծախսեր	10,836	8,220
Ընդամենը այլ ծախսեր	3,871,793	2,960,373

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ընթացիկ հարկ	573,866	291,200
Հետաձգված հարկ	(185,660)	(53,650)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	388,206	237,550

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2016թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման

բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2016	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,668,400		1,290,731	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	333,680	20	258,146	20
Չհարկվող եկամուտներ	(5,737)	-	(5,121)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	90,303	5	68,509	5
Փոխարժեքային տարբերություն	(7,091)	-	(57,035)	(4)
Հարկվող եկամուտներ	(2,427)	-	1,136	-
Հարկվող ծախսեր	(5,164)	-	(11,181)	(1)
Հաշմանդամներին վճարումներից առաջացած նվազեցումներ	(15,358)	(1)	(16,904)	(1)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	388,206	24	237,550	19

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	79,697	(9,219)	-	70,478
Հաճախորդներին տրված վարկեր	431,214	218,985	-	650,199
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	510,911	209,766	-	720,677
Այլ ակտիվներ	(19,267)	(6,087)	-	(25,354)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(375,881)	-	(126,432)	(502,313)
Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	(82,530)	(340)	-	(82,870)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(100,177)	(17,679)	-	(117,856)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(577,855)	(24,106)	(126,432)	(728,393)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(66,944)	185,660	(126,432)	(7,716)

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	35,196,	44,501	-	79,697
Հաճախորդներին տրված վարկեր	351,926	79,288	-	431,214
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	387,122	123,789	-	510,911
Այլ ակտիվներ	(25,765)	6,498	-	(19,267)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(33,092)	-	(342,789)	(375,881)
Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	-	(82,530)	-	(82,530)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(106,070)	5,893	-	(100,177)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	164,927	(70,139)	(342,789)	(577,855)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	222,195	53,650	(342,789)	(66,944)

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,036,940	7,677,430
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	54,978,114	52,081,824
Թղթակցային հաշիվներ այլ բանկերում	3,544,517	3,455,901
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,016,638	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	115,576,209	63,215,155

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով (2016թ.՝ համապատասխանաբար 2% և 18%): Այդ միջոցները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 49,315,192 հազար դրամ: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 3,048,341 հազար դրամ գումարով (86%) կենտրոնացված են երկու բանկերում (2016թ.՝ 2,525,615 հազար դրամ (73%)՝ կենտրոնացված երկու բանկերում):

2017թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկերի մարում գրավների բռնագանձման միջոցով 730,475 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 715,342 հազար դրամ):

15 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	120,000	220,000
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	6,357,818	4,259,099
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	4,124,618	1,011,762
Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	2,356,848	1,848,371
Այլ հաշիվներ	1,077,438	1,193,045
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,036,722	8,532,277

Վարկերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրԲա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր» հոդվածում ներառված հաշիվները կենտրոնացված են երկու ֆինանսական կազմակերպությունում և կազմում են 3,670,154 հազար դրամ (58%) (2016թ.՝ 2,164,097 հազար դրամ (51%)՝ կենտրոնացված մեկ ֆինանսական կազմակերպությունում):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ» հոդվածում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են Բանկի գործառնությունների համար տեղաբաշխված երաշխիքային միջոցներ և ներառում են Մաստեր Քարդ վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված միջոց 387,066 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 380,656 հազար դրամ), ինչպես նաև Visa վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված միջոց 218,140 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 218,068 հազար դրամ) և «ԲԱՆԿ ՕՖ ՋՈՐՋԻԱ» երաշխիքի դիմաց սառեցված գումար 1,669,330 հազար դրամ (2016թ.՝ 1,249,647 հազար դրամ):

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանա-կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանա-կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Վաճառքի համար պահվող ածանցյալներ						
Արտարժույթով պայմանագրեր						
Սվոպեր-արտաքին	-	-	-	9,922,697	22,848	42,456
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	9,922,697	22,848	42,456

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	229,710,777	157,195,274
Ֆակտորինգ	1,568,526	1,603,508
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	20,847,485	22,150,334
Օվերդրաֆտներ և վարկային գծեր	112,074,523	79,275,169
Վարկային քարտերով տրամադրված վարկեր	27,808,028	22,648,880
Երաշխիքներ	567,242	581,243
Ֆինանսական վարձակալություն	-	58
	392,576,581	283,454,466
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(10,029,568)	(7,527,829)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	382,547,013	275,926,637

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 12.74% (2016թ.՝ 16.56%) և ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով վարկերի համար՝ 7.25% (2016թ.՝ 7.73%):
Տրամադրված վարկերի դիմաց բռնագանձված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 3,716,481 հազար դրամ (2016թ.՝ 4,522,347 հազար դրամ) (Տես՝ ծանոթագրություն 21): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 61,617,444 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 16%-ը) ընդհանուր գումարով՝ տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2016թ.՝ 60,691,027 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 21%-ը): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 1,717,236 հազար դրամ (2016թ.՝ 1,213,821 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնք վերագրավադրվել են այլ կազմակերպություններում որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, կազմում է 24,556,156 հազար դրամ (2016թ.՝ 21,489,072 հազար դրամ) (Ծանոթ. 24):

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	2017							
Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղա-տնտե-սություն	Շինարա-րություն	Առևտուր	Սպառո-ղական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	36,553,879	9,004,198	47,574,623	107,048,226	48,252,183	12,823,767	131,319,705	392,576,581
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(365,539)	(134,091)	(1,971,627)	(2,447,372)	(3,489,053)	(208,379)	(1,413,507)	(10,029,568)
Զուտ վարկեր	36,188,340	8,870,107	45,602,996	104,600,854	44,763,130	12,615,388	129,906,198	382,547,013

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղա-տնտե-սություն	Շինարա-րություն	Առևտուր	Սպառո-ղական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
						2016		
Վարկեր	27,231,314	8,967,585	28,724,052	80,899,045	42,278,155	13,172,461	82,181,854	283,454,466
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(435,257)	(143,335)	(1,129,689)	(1,293,063)	(2,794,130)	(418,788)	(1,313,567)	(7,527,829)
Զուտ վարկեր	26,796,057	8,824,250	27,594,363	79,605,982	39,484,025	12,753,673	80,868,287	275,926,637

Վարկերի գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղա-տնտե-սություն	Շինարա-րություն	Առևտուր	Սպառո-ղական ոլորտ	Հիփո-թեք	Այլ	Ընդամենը
						2017		
2017թ. հունվարի 1 դրությամբ	435,257	143,335	1,129,689	1,293,063	2,794,130	418,788	1,313,567	7,527,829
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(26,241)	109,123	954,221	1,132,795	808,687	(35,691)	162,705	3,105,599
Դուրսգրում	(43,484)	(128,201)	(112,283)	(132,261)	(1,035,568)	(310,343)	(72,102)	(1,834,242)
Վերադարձ	7	9,834	-	153,775	921,804	135,625	9,337	1,230,382
2017թ. դեկտմբերի 31-ի դրությամբ	365,539	134,091	1,971,627	2,447,372	3,489,053	208,379	1,413,507	10,029,568
Անհատական արժեզրկում	-	46,463	-	216,655	-	-	101,324	364,442
Խմբային արժեզրկում	365,539	87,628	1,971,627	2,230,717	3,489,053	208,379	1,312,183	9,665,126
	365,539	134,091	1,971,627	2,447,372	3,489,053	208,379	1,413,507	10,029,568
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	241,421	-	216,655	-	-	101,324	559,400

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղա-տնտե-սություն	Շինարա-րություն	Առևտուր	Սպառո-ղական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
							2016	
2016թ. հունվարի 1 դրությամբ	422,946	160,469	769,931	1,578,921	1,836,060	360,513	997,173	6,126,013
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	15,540	(571,442)	1,522,183	1,112,318	1,880,853	185,669	457,599	4,602,720
Դուրսգրում	(21,931)	(171,991)	(1,162,914)	(1,569,974)	(1,664,041)	(249,144)	(415,744)	(5,255,739)
Վերադարձ	18,702	726,299	489	171,798	741,258	121,750	274,539	2,054,835
2016թ. դեկտմբերի 31-ի դրությամբ	435,257	143,335	1,129,689	1,293,063	2,794,130	418,788	1,313,567	7,527,829
Անհատական արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	330,399	330,399
Խմբային արժեզրկում	435,257	143,335	1,129,689	1,293,063	2,794,130	418,788	983,168	7,197,430
	435,257	143,335	1,129,689	1,293,063	2,794,130	418,788	1,313,567	7,527,829
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	-	-	-	-	-	3,586,658	3,586,658

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆիզիկական անձիք	61,043,321	55,606,677
Մասնավոր ձեռնարկություններ	300,298,040	212,514,304
Անհատ ձեռնարկատերեր	2,062,804	4,801,644
Պետական ձեռնարկություններ	26,003,290	10,264,900
Ոչ առևտրային կազմակերպություններ	3,169,126	266,941
	392,576,581	283,454,466
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(10,029,568)	(7,527,829)
Ընդամենը վարկեր	382,547,013	275,926,637

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային վարկեր	11,296,139	11,585,109
Վարկային քարտեր	28,068,308	22,738,678
Սպառողական վարկեր	8,552,332	6,532,202
Ոսկու վարկեր	11,553,484	12,887,120
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	78,060	54,825
Այլ	1,494,998	1,808,743
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	61,043,321	55,606,677

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	-	58
	-	58
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	-	58

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստում և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 29 հազար դրամ:

Ֆինանսական վարձակալության գծով տոկոսադրույքը կազմում է 19%:

Ինչպես նշված է 32 ծանոթագրությունում, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը տես 34 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 35 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	13,935	14,034
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	10,093	8,857
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,582,346	146,912
Հաշվեգրված տոկոսներ	43,238	1,506
Ընդամենը ներդրումներ	1,649,612	171,309

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա, հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա, և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	(%)	Ժամկետ	(%)	Ժամկետ
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	7.5-10.59	2018-2022	9.50-10.59%	2017-2019

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 15,258,125 հազար դրամ իրական արժեքով (2016թ.՝ 14,178,041 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում:

19 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Սարքա-վորումներ	Փոխա-դրա-միջոցներ	Համա-կարգ-չային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձ. հիմն. միջ.գծով կապ.ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,578,510	540,872	223,553	3,282,276	1,205,116	172,377	13,002,704
Ավելացում	778,920	30,351	8,017	201,281	64,521	66,829	1,149,919
Օտարում	-	(1,359)	-	(1,022)	(4,639)	(35,031)	(42,051)
Վերադասակարգում	-	141	-	-	(141)	-	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,357,430	570,005	231,570	3,482,535	1,264,857	204,175	14,110,572
Ավելացում	31,783	42,783	73,398	361,485	319,557	96,861	925,867
Օտարում	(221,941)	(130)	(87,949)	-	(632)	-	(310,652)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,167,272	612,658	217,019	3,844,020	1,583,782	301,036	14,725,787
Կուտակված մաշվածություն							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	580,601	429,486	153,103	2,129,651	733,117	23,829	4,049,787
Տարվա ծախս	291,826	43,388	33,241	287,730	147,450	5,233	808,868
Օտարում	-	(726)	-	(376)	(3,977)	-	(5,079)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	872,427	472,148	186,344	2,417,005	876,590	29,062	4,853,576
Տարվա ծախս	301,400	30,751	22,608	322,137	136,185	6,778	819,859
Օտարում	(3,402)	(111)	(82,531)	-	-	-	(86,044)
Ճշգրտում	-	-	-	422	(422)	-	-
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,170,425	502,788	126,421	2,739,564	1,012,353	35,840	5,587,391
Հաշվեկշռային արժեք							
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,485,003	97,857	45,226	1,065,530	388,267	175,113	9,256,996
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,996,847	109,870	90,598	1,104,456	571,429	265,196	9,138,396

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատման աճ 589,278 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբեր 2017թ. դրությամբ կկազմեր 6,112,776 հազար դրամ (2016թ.՝ 6,599,017 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 128,232 հազար դրամ (2016թ.՝ 118,103 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 751,911 հազար դրամ (2016թ.՝ 475,177 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների (2016թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ 2,600,583 հազար դրամ (2016թ.՝ 94,095 հազար դրամ) Բանկի նոր գլխամասային շենքի գնման գծով (Ծանոթ. 22):

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,827,089	257,253	4,847	75,239	2,164,428
Ավելացում	518,140	6,771	-	60,567	585,478
Օտարում	(6.652)	-	-	-	(6.652)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,338,577	264,024	4,847	135,806	2,743,254
Ավելացում	435,770	5,000	-	-	440,770
Օտարում	(4,174)	-	-	-	(4,174)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,770,173	269,024	4,847	135,806	3,179,850
Կուտակված ամորտիզացիա					
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	134,985	12,205	-	158	147,348
Մասհանումներ	160,565	15,730	-	3,336	179,631
Օտարում	(6,652)	-	-	-	(6,652)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	288,898	27,935	-	3,494	320,327

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ	Այլ	Ընդամենը
Մասհանումներ	141,565	13,897	-	5,636	161,098
Օտարում	(4,174)	-	-	-	(4,174)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	426,289	41,832	-	9,130	477,251
Հաշվեկշիռային արժեք					
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,049,679	236,089	4,847	132,312	2,422,927
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,343,884	227,192	4,847	126,676	2,702,599

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների (2016թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվների գնման գծով (2016թ.՝ 41,625 հազար դրամ արտոնագրերի գնման գծով):

21 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում տարվա ընթացքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	3,594,959	3,764,206
Այլ	121,522	758,141
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	3,716,481	4,522,347

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	1,031,725	718,929
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,031,725	718,929
Կանխավճարներ	1,209,767	442,592
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	30	54
Նկարներ	47,050	47,050
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	22,648	29,103
Թանկարժեք մետաղներ	115,135	44,555
Պահեստ	389,360	377,026
Այլ	89,501	108,187
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,873,491	1,048,567
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,905,216	1,767,496

Կանխավճարներ տողում ներառված են Բանկի կողմից կատարված վճարումը նոր գլխամասային շենքի ձեռք բերման համար 650, 298 հազար դրամ գումարի չափով:

23 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	38,585,043	28,814,598
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	21,924,589	17,671,899
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	938,152	1,064,279
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	708,760	1,329,584
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	13,847,877	33,947,096
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	76,004,421	82,827,456

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը 21,620,085 հազար դրամ գումարով (56%) ստացված են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունից (2016թ.՝ 12,627,202 հազար դրամ գումարով (44%) ստացված են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունից):

Ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդները և վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները կազմել են 8.82% (2016թ.՝ 8.92%), ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար՝ 3.03% (2016թ.՝ 7.89%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2016թ.՝ նույնպես):

24 Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ռեպո համաձայնագրերով վերագրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ. 17)	24,556,156	21,489,072
Ընդամենը առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	21,489,072

25 Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	89,421	365,540
Ստացված վարկեր	603,531	795,855
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	692,952	1,161,395

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորություններում ներառված է Համաշխարհային բանկի «Գյուղացիական բարեփոխումների» ծրագրի շրջանակներում և Գյուղացիական ֆինանսավորման կառույց ԾԻԳ-ից ներգրավված 462,856 հազար դրամ վարկը (2016թ.՝ 628,296 հազար դրամ), «Հազարամյակի Մարտահրավեր Հիմնադրամ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ից ներգրավված 21,184 հազար դրամ վարկը (2016թ.՝ 28,739 հազար դրամ), ինչպես նաև Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման» ծրագրի շրջանակում ստացված վարկերը 69,241 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 86,605 հազար դրամ):

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	66,460,012	36,203,765
Ժամկետային ավանդներ	50,957,236	26,612,345
	117,417,248	62,816,110
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	22,614,470	15,002,349
Ժամկետային ավանդներ	258,935,430	182,302,603
	281,549,900	197,304,952

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	66,460,012	36,203,765
Ժամկետային ավանդներ	50,957,236	26,612,345
	117,417,248	62,816,110
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	22,614,470	15,002,349
Ժամկետային ավանդներ	258,935,430	182,302,603
	281,549,900	197,304,952
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	398,967,148	260,121,062

Հաճախորդների ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույք:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ավանդներում ներառված են ժամկետային ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված ակրեդետիվների և երաշխիքների գծով 22,671,881 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 17,911,300 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 31) կազմում է 118,316,969 հազար դրամ (2016թ.՝ 62,124,642 հազար դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրաված միջոցների (բացառությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների) ընդհանուր գումարի 29.7% (2016թ.՝ 23.9%):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են 0.08-16.04% (2016թ.՝ 3.00-19.50%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 0.08-15.47% (2016թ.՝ 1.51-10.76%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2016թ.՝ նույնպես):

27 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ պարտատոմսեր	8,967,294	-
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,967,294	-

2017թ. ընթացքում թողարկվել են 10,000 հազար դրամ անվանական արժեքով 10,000 հատ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, տարեկան 14.0% տոկոսադրույքով և մինչև 2019թ. մարման ժամկետով:

2017թ. ընթացքում թողարկվել են 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով 10,000 հատ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, տարեկան 8.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2019թ. մարման ժամկետով:

2017թ. ընթացքում թողարկվել են 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով 172,000 հատ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, տարեկան 7.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2020թ. մարման ժամկետով:

Բանկի պարտատոմսերը ցուցակված են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիաե ֆոնդային բորսայում:

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ պարտատոմս:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

28 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	456,041	338,017
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	284,617	214,868
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	552,885
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	328,598	302,522
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	587	373
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	1,709	1,791
Գործառնական այլ պարտավորություններ	43	37
Այլ	129,881	51,673
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	460,818	356,396
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,201,476	909,281

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,791	1,873
Եկամտի ճանաչում	(82)	(82)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,709	1,791

29 Սեփական կապիտալ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 31,374,560 հազար դրամ (2016թ.՝ 31,374,560 հազար դրամ):

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 41,120 սովորական բաժնետոմսերից յուրաքանչյուրը 763 հազար դրամ անվանական արժեքներով:

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի միակ բաժնետերն է Վիտալի Գրիգորյանցը:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերը իրավունք ունի ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2017թ. և 2016թ. ընթացքում Բանկը չի ավելացրել բաժնետիրական կապիտալը:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքի, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս, քան բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20,719,108	19,944,553
Ակրեդիտիվներ	1,279,062	156,016
Տրամադրված երաշխիքներ	35,968,014	32,179,463
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	330,148	863,885
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	58,296,332	53,143,917

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարով:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	41,412	24,248
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	41,412	24,248

Պայմանագրային պարտավորությունների

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթ. 19, 20-ում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն իրականացրել է աշխատակիցների ազնվության, շինությունների, փոխադրումների, կեղծված չեկերի, կեղծ արժեթղթերի և արժույթի, գրասենյակային պարունակության, համակարգչային հանցագործությունների, տնօրենի և պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության և մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրություն:

Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն

ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ քաղաքացի գործարար Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանցը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	2,936,745	-	1,398,000
Տարվա ընթացքում տրամադրված	-	12,555,692	-	13,718,346
Տարվա ընթացքում մարված	-	(11,616,416)	-	(12,179,601)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	3,876,021	-	2,936,745
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	-	456,661	22,833	1,269,290
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	2,099,780	8,357,320	365,572	1,098,865
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(1,344,150)	(4,942,495)	(388,405)	(1,911,494)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	755,630	3,871,486	-	456,661
Արժեզրկումից պահուստ	(12,090)	(61,944)	-	(7,307)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	743,540	3,809,542	-	449,354
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	801,556	771,411	17,763	639,418
Տարվա ընթացքում ստացված	31,215,913	26,730,782	20,191,368	15,525,305
Տարվա ընթացքում վճարված	(26,180,150)	(24,038,076)	(19,407,575)	(15,393,312)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,837,319	3,464,117	801,556	771,411
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	25,131	298,647	916	226,739
Տոկոսային ծախսեր	247,209	596,047	(33,316)	(359,054)
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	12,090	54,637	(229)	(5,386)

Տնօրեններին և ղեկավար անձնակազմի այլ անդամներին (և ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերն ունեն 1-ից 15 տարի մարման ժամկետ և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7-24% (2016թ.՝ 7-24%, 1-ից 15 տարի): Տնօրեններին տրամադրված վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ գույքով:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	313,601	319,417
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	313,601	319,417

32 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես, օրինակ, վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի, գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է

դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	115,576,209	-	-	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակեպությունների նկատմամբ	-	14,036,722	-	-	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	382,547,013	-	-	382,547,013
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,031,725	-	-	1,031,725
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	76,004,421	-	-	76,004,421
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	-	692,952	-	-	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	398,967,148	-	-	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	8,967,294	-	-	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	740,658	-	-	740,658

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	63,215,155	-	-	63,215,155
Պահանջներ ֆինանսական կազմակեպությունների նկատմամբ	-	8,532,277	-	-	8,532,277
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	275,926,637	-	-	275,926,637
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	718,929	-	-	718,929
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	82,827,456	-	-	82,827,456
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	-	1,161,395	-	-	1,161,395
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	260,121,062	-	-	260,121,062
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	552,885	-	-	552,885

Պահանջներ և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 5.0% մինչև 24% տարեկան (2016թ.՝ 6.0% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է՝ օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,625,584	-	1,625,584
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	15,258,125	-	15,258,125
Ընդամենը	-	16,883,709	-	16,883,709
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	24,556,156	-	24,556,156
Ընդամենը	-	24,556,156	-	24,556,156
Զուտ իրական արժեք	-	(7,672,447)	-	(7,672,447)

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	22,848	-	22,848
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	148,418	-	148,418
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	35,667,112	-	35,667,112
Ընդամենը	-	35,838,378	-	35,838,378
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	42,456	-	42,456
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	21,489,072	-	21,489,072
Ընդամենը	-	21,531,528	-	21,531,528
Զուտ իրական արժեք	-	14,306,850	-	14,306,850

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծանոթ. 18-ը:

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Շենքեր	-	-	*8,167,272*	*8,167,272*
Զուտ իրական արժեք	-	-	8,167,272	8,167,272

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Շենքեր	-	-	*8,357,430*	*8,357,430*
Զուտ իրական արժեք	-	-	8,357,430	8,357,430

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա:

Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2017
	Հիմնական միջոցներ
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,357,430
Առք	31,783
Օտարում	(221,941)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,167,272
Զուտ իրական արժեք	8,167,272

Հազար ՀՀ դրամ	2016
	Հիմնական միջոցներ
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,578,510
Առք	778,920
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,357,430
Զուտ իրական արժեք	8,357,430

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Շենքերը վերագնահատվել են 2013թ.:

Նշանակալի չդիտարկվող ներդրումը՝ վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները նյութապես ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ. 15, 17)	24,972,103	-	24,972,103	(24,972,103)	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 23)	(13,847,877)	-	(13,847,877)	15,258,125	-	1,410,248

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր (Ծանոթ. 17)	22,150,334	-	22,150,334	(21,489,072)	-	661,262
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 23)	(33,947,096)	-	(33,947,096)	35,667,112	-	1,720,016

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.3-ում.

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ընթացիկ	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ընթացիկ	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	115,576,209	-	115,576,209	-	-	-	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,462,159	2,058,935	10,521,094	3,515,628	-	3,515,628	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	67,230,983	68,557,836	135,788,819	169,194,795	77,563,399	246,758,194	382,547,013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	527,338	527,338	1,098,246	24,028	1,122,274	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	15,258,125	-	15,258,125	-	-	-	15,258,125
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,031,725	-	1,031,725	-	-	-	1,031,725
	207,559,201	71,144,109	278,703,310	173,808,669	77,587,427	251,396,096	530,099,406

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ							
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	29,109,967	4,059,734	33,169,701	22,569,720	20,265,000	42,834,720	76,004,421
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	24,556,156	-	-	-	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	692,952	-	692,952	-	-	-	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,531,153	193,355,576	305,886,729	91,305,186	1,775,233	93,080,419	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,828	45,846	56,674	8,910,620	-	8,910,620	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	740,658	-	-	-	740,658
	167,641,714	197,461,156	365,102,870	122,785,526	22,040,233	144,825,759	509,928,629
Զուտ Դիրք	39,917,487	(126,317,047)	(86,399,560)	51,023,143	55,547,194	106,570,337	20,170,777
Կուտակված ճեղքվածք	39,917,487	(86,399,560)		(35,376,417)	20,170,777		

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	63,215,155	-	63,215,155	-	-	-	63,215,155
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,503,908	1,011,762	5,515,670	948,280	2,068,327	3,016,607	8,532,277
Աճանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	22,848	-	22,848	-	-	-	22,848
Հաճախորդներին տրված վարկեր	77,828,200	63,581,541	141,409,741	53,144,367	81,372,529	134,516,896	275,926,637
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	49,900	49,900	98,518	22,891	121,409	171,309
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	35,667,112	-	35,667,112	-	-	-	35,667,112
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	718,929	-	718,929	-	-	-	718,929
	181,956,152	64,643,203	246,599,355	54,191,165	83,463,747	137,654,912	384,254,267

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահամադրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահամադրագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ							
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	42,456	-	42,456	-	-	-	42,456
Պարտավորություններ ֆինան-սական կազմակերպությունների նկատմամբ	44,772,358	14,187,579	58,959,937	18,228,935	5,638,584	23,867,519	82,827,456
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	21,489,072	-	21,489,072	-	-	-	21,489,072
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	374,240	240,846	615,086	213,004	333,305	546,309	1,161,395
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	69,083,636	146,237,392	215,321,028	43,198,955	1,601,079	44,800,034	260,121,062
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	552,885	-	552,885	-	-	-	552,885
	136,314,647	160,665,817	296,980,464	61,640,894	7,572,968	69,213,862	366,194,326
Զուտ Դիրք	45,641,505	(96,022,614)	(50,381,109)	(7,449,729)	75,890,779	68,441,050	18,059,941
Կուտակված ճեղքվածք	45,641,505	(50,381,109)		(57,830,838)	18,059,941		

35 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականության հիմնական նպատակներն են բացահայտել, գնահատել և կառավարելի դարձնել բոլոր այն հնարավոր ռիսկերը, որոնք անմիջականորեն առնչվում են Բանկի գործունեության հետ, օժանդակել Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, նպաստել Բանկի գործունեության ռազմավարական և մարտավարական իրատեսական պլանավորմանը, հաշվի առնելով ռիսկ/եկամտաբերություն ընդունելի հարաբերակցության սկզբունքները՝ ստանձնել կառավարելի ռիսկեր, սահմանել ռեսուրսների տեղաբաշխման նախընտրելի ոլորտները, ապահովել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվների, ինչպես նաև Բանկի կողմից սահմանված ներբանկային նորմատիվների պահպանումը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը բխում է հետևյալ հիմնական սկզբունքներից.

- ✓ Ռիսկերի կառավարումը պետք է լինի կանխարգելող և հիմնավորված.
- ✓ Ռիսկերը պետք է հնարավորինս ամբողջությամբ բացահայտվեն, օբյեկտիվորեն գնահատվեն և արդյունավետորեն կառավարվեն.

- ✓ Բացահայտված ռիսկերին արձագանքելիս ռիսկերի կառավարման/հսկողության ծախսերը և ան¬ցանկալի դեպքերի ի հայտ գալու հետևանքները պետք է կշռվեն ռիսկի նվազեցման արդյունքում ակնկալվող օգուտների հետ.
- ✓ Ռիսկերի կառավարումը կարող է ներառել այնպիսի մոտեցումներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգերը, ռիսկի փոխանցումը երրորդ անձանց, օրինակ՝ ապահովագրության միջոցով, և ռիսկերի ընդունումը, երբ դրանց նվազեցման ծախսերը գերազանցում են գնահատված կորուստները կամ դրանց նվազեցումը գործնականորեն անհնար է: Այս նպատակով սահմանվում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը:

Բանկի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը թույլ է տալիս հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը՝ ապահովելով շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության ընդունելի մակարդակ:

Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը, Բանկի ղեկավարները՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրենց պարտականությունների շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Բանկում ռիսկերի կառավարման քաղաքականության իրականացման համար պատասխանատու են Բանկի Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից շարունակաբար վերահսկվում են Բանկի ստանձնած ռիսկերի մակարդակները և դրանց գծով նախանշված սահմանաչափերի պահպանումը, տարբեր սթրես-թեստերի իրականացման միջոցով գնահատվում են հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման (նաև այլ շահագրգիռ ստորաբաժանումների) կողմից ներկայացվող Բանկի գործունեությանն առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվությունները, վերլուծություններն ու առաջարկությունները քննարկվում են Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի նիստերին և ներկայացվում են Բանկի վարչությանը՝ համապատասխան որոշում ընդունելու նպատակով:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչության անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհուրդ:

Ռիսկերի բնորոշում և գնահատում

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Բանկը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, գնային, մրցակցային և ֆորսմաժորային ռիսկերը:

Ներքին ռիսկերն են՝ վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժութային, գործառնական, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկ

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը կատարում է Բանկի կոնտրագենտ արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների պարբերական մոնիտորինգ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի) սահմանում:

Մրցակցային ռիսկ

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և Մարքեթինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից, պարբերաբար պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Ֆորսմաժորային ռիսկ

ISO 27001-2005-ի պահանջներին համապատասխան Բանկն ունի սերվերային պահուստային կենտրոն: Կենտրոնի տեղակայվածությունը Բանկի գլխավոր գրասենյակից դուրս, հեռու տարածքում, թույլ կտա ապահովել Բանկի գործունեությունը ֆորսմաժորային իրավիճակների ժամանակ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը:

Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով: Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների՝ պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով:

Վարկային ռիսկի զսպման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային քաղաքականությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և

որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կայացնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սպասարկման հետ կապված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կամ վերջնական որոշում:

Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում սահուն իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.

- ✓ բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
- ✓ ռեսուրսների կայունություն,
- ✓ ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր,
- ✓ արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման ճիշտ որորշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնթարթային (ցպահանջ) և կուտակային տարանջատումներով: Ակնթարթային իրացվելիությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

35.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ,որոնք կապված են վարկերի տրամադրման, ինչպես նաև ներդրումային գործունեության հետ: Ռիսկն առկա է նաև մի շարք հետհաշվեկշռային հոդվածներում: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից: Համապատասխան հաշվետվություններն ու վերլուծությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Վարչությանը:

Բանկում վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Բանկի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի օրական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ պրոդուկտների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև որոշ վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում այլ վարկեր ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Բանկի տրամադրվող վարկերը հաստատվում են նաև ռիսկերի վարչության կողմից ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն նվազեցնելով վարկային ռիսկը:

2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

35.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀՀԿ	Ոչ ՏՀՀԿ Երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	112,041,633	1,759,814	1,774,762	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,840,016	1,278,210	3,918,496	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	337,208,043	776,099	44,562,871	382,547,013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,634,442	15,170	-	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	15,258,125	-	-	15,258,125
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,029,382	173	2,170	1,031,725
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	476,011,641	3,829,466	50,258,299	530,099,406
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	320,854,509	6,614,099	56,785,659	384,254,267

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	115,576,209	-	-	-	-	-	-	-	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,036,722	-	-	-	-	-	-	-	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	36,188,340	8,870,107	45,602,996	104,600,854	44,763,130	12,615,388	129,906,198	382,547,013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	123,480	-	-	-	-	-	-	1,526,132	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	13,773,594	-	-	-	-	-	-	1,484,531	15,258,125
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	1,031,725	1,031,725
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	143,510,005	36,188,340	8,870,107	45,602,996	104,600,854	44,763,130	12,615,388	133,948,586	530,099,406
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	72,721,351	26,508,120	8,729,429	27,961,214	78,750,572	41,155,355	12,822,634	115,605,592	384,254,267

35.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժութային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված

դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- ✓ Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- ✓ Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և դեբիտորական պարտքերը,
- ✓ Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	118,308,308	80,849,103
Ոսկի	12,044,262	13,663,933
Արժեթղթեր	24,056,087	32,075,100
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	80,739,367	55,788,437
Մեքենաներ	176,238	60,918
Դրամական միջոցներ	22,671,881	48,383,619
Պաշարներ	7,093,332	4,895,941
Այլ գրավ	127,487,106	47,737,415
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	392,576,581	283,454,466

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են

դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

35.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր		
Արդյունաբերություն	1.0%	3.9%
Գյուղատնտեսություն	1.0%	3.9%
Շինարարություն	4.1%	3.9%
Առևտուր	2.1%	6.6%
Սպառողական	7.2%	6.6%
Հիփոթեքային	1.6%	3.2%
Այլ	1.0%	-

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չէ:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչէ 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Արդյունաբերություն	-	-	-	7,407,299	7,407,299
Գյուղատնտեսություն	14,341	6,974	7,447	18,849	47,611
Շինարարություն	-	34,126	-	1,418,233	1,452,359
Առևտուր	-	2,761	811	163,061	166,633
Սպառողական	747,176	213,831	204,191	2,255,345	3,420,543
Հիփոթեքային	64,157	49,020	49,109	82,218	244,504
Այլ	-	643	97	8,396,677	8,397,417
Ընդամենը	825,674	307,355	261,655	19,741,682	21,136,366

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչէ 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Արդյունաբերություն	-	-	-	8,829,724	8,829,724
Գյուղատնտեսություն	-	-	-	351,830	351,830
Շինարարություն	123,448	-	-	1,618,024	1,741,472
Առևտուր	-	94,228	-	3,666,572	3,760,800
Սպառողական	1,432	163,891	-	1,907,149	2,072,472
Հիփոթեքային	-	-	-	314,723	314,723
Այլ	-	-	1,268,650	3,376,174	4,644,824
Ընդամենը	124,880	258,119	1,268,650	20,064,196	21,715,844

35.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

35.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Առևտրային պորտֆել

Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի ռիսկը հաշվարկելու համար Բանկի կողմից կիրառվում են Բազել 2-ի տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման մեթոդները և մոտեցումները: Համաձայն դրանց տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերի հանրագումար:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են ներքոհիշյալ սկզբունքներով խմբավորված պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Միևնույն դիրքերի հաշվարկին մասնակցող պարտքային արժեթղթերը պետք է.

- թողարկված լինեն միևնույն անձի կողմից, և
- արտահայտված լինեն միևնույն արժույթով, և
- ունենան միևնույն եկամտաբերությունը, կամ եկամտաբերությունների միջև տարբերությունը չպետք է գերազանցի 0.2 տոկոսային կետը:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը: Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի՝

- պետական պարտքային արժեթղթեր
- հուսալի պարտքային արժեթղթեր
- այլ պարտքային արժեթղթեր:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով նույնպես իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկից հետո պարտքային արժեթղթերի երկար կամ կարճ դիրքերը բաշխվում են մինչև մարումը ընկած ժամանակաշրջաններում՝ համապատասխան կշիռներով: Մինչև մարումը ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի համար պարտքային արժեթղթերի նվազագույն դիրքը տվյալ ժամանակաշրջանի բոլոր երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) նվազագույն մեծությունն է: Կախված ժամկետայնությունից բոլոր արժեթղթերը բաժանվում են ըստ համապատասխան գոտիների:

Տվյալ օրվա տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- մինչև մարումն ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի նվազագույն դիրքի 10 տոկոս,
- առաջին գոտու նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- երրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- առաջին և երկրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- առաջին և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 150 տոկոս,
- պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքի 100 տոկոս:

Այն օրերին, երբ Բանկի հաշվեկշիռը փոփոխություններ չի կրել (ներառյալ՝ ոչ աշխատանքային օրերը), օրական տվյալների հաշվարկում ընդգրկվում են նախորդ օրվա տվյալները:

35.2.2 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է նաև դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքեներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժութային ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով ստանդարտ և ՎաՌ մեթոդաբանություններից: Օրական կտրվածքով կատարվում է արտարժութային կուրսերի մոնիթորինգ, որի հիման վրա ամսվա վերջին գալիք ամսվա համար կատարվում է արտարժութային փոխաժեքների կանխատեսում: Վարչությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և

պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխման հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+5	(114,650)	(114,650)	+5	(484,077)	(484,077)
ԱՄՆ դոլար	-5	114,650	114,650	-5	484,077	484,077
Եվրո	+8	(11,281)	(11,281)	+8	(365,351)	(365,351)
Եվրո	-8	11,281	11,281	-8	365,351	365,351

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	96,833,235	17,211,440	1,531,534	115,576,209
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,070,168	3,084,691	3,881,863	14,036,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	153,893,699	226,877,347	1,775,967	382,547,013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,155,573	494,039	-	1,649,612
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	15,258,125	-	-	15,258,125
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	967,995	62,928	802	1,031,725
Ընդամենը	275,178,795	247,730,445	7,190,166	530,099,406

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	64,908,247	10,800,521	295,653	76,004,421
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	-	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	571,114	121,838	-	692,952
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	161,686,772	230,343,524	6,936,852	398,967,148
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	102,784	8,864,510	-	8,967,294
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	675,466	65,192	-	740,658
Ընդամենը	252,500,539	250,195,585	7,232,505	509,928,629
Զուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,678,256	(2,465,140)	(42,339)	20,170,777
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին	21,390,294	36,203,168	702,870	58,296,332
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	200,540,677	179,999,326	3,691,416	384,231,419
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	175,122,902	187,751,265	3,277,703	366,151,870
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	(19,608)	-	-	(19,608)
Զուտ դիրք 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,398,167	(7,751,939)	413,713	18,059,941
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին	20,985,161	30,988,239	1,170,517	53,143,917

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

35.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և

վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:
Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:
Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	25.27	17.10
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	132.18	120.47

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	43,112,888	8,699,426	15,691,735	30,453,111	97,957,160
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24,556,156	-	-	-	24,556,156
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	89,866	16,208	318,091	328,140	752,305
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,052,008	203,184,796	107,309,388	3,714,885	426,261,077
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	598,265	8,480,504	-	-	9,078,769
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	740,658	-	-	-	740,658
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	181,149,841	220,380,934	123,319,214	34,496,136	559,346,125
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,333,544	20,713,006	31,861,591	4,388,191	58,296,332

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	44,772,358	14,187,579	18,228,935	22,071,039	99,259,911
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	21,489,072	-	-	-	21,489,072
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	374,492	322,818	588,618	775,921	2,061,849
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	85,658,468	297,962,861	91,346,851	7,544,864	482,513,044
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	552,885	-	-	-	552,885
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	152,847,275	312,473,258	110,164,404	30,391,824	605,876,761
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր					
Ներհոսք	9,922,697	-	-	-	9,922,697
Արտահոսք	(9,959,875)	-	-	-	(9,959,875)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,371,802	19,146,359	23,294,120	9,331,636	53,143,917

Բանկը ներգրավել է էական գումարներով միջոցներ բաժնետերերից և կապակցված կողմերից: Նշված գումարների ցանկացած էական վերադարձ կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կպահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի դեպքում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

35.4 Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման նպատակով աշխատանքային գործընթացներում, գործառնություններում և գործառույթներում ներդրված են ներքին հսկողության համապատասխան մեխանիզմներ:

Գործառնական ռիսկերից հնարավորինս խուսափելու համար Բանկում խիստ կարևորվում է առանցքային աշխատատեղերում գործառնու¬թյուն¬ների իրականացումը առնվազն «երկու անձի» սկզբունքով, ընթացակարգերի գրավոր սահմանումը, աշխատակիցների իրավասությունների հստակ տարանջատումն ու աշխատանքային պարտականությունների գրավոր ֆիքսումը:

Վերջինիս պատշաճ ապահովումը հանդիսանում է նաև ISO 9001:2008 որակի կառավարման միջազգային ստանդարտների պահանջ, ուստի, Բանկի բոլոր կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների կանոնակարգերում հստակեցված են ստորաբաժանման յուրաքանչյուր աշխատատեղի նկարագիրը, աշխատակցի իրավունքները, պարտականությունները և պարտավորությունները:

Գործառնական ռիսկի առաջացման տեսանկյունից խիստ կարևորվում է նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների անխափան գործունեության պատշաճ ապահովումը:

Անձնակազմի ռիսկ

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչության և Ուսումնական կենտրոնի կողմից: Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչությունը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, իսկ Ուսումնական կենտրոնը կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին ռեսուրսների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկ

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է Ներքին դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

36 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,814,598	-	28,814,598
Դրամային հոսքերից	*9,829,539*	*8,853,026*	*18,682,565*
Վճարումներ	(18,289,846)	(137,603)	(18,427,449)
Ստացված գումար	28,119,385	8,990,629	37,110,014
Ոչ դրամային հոսքերից	*(59,094)*	*114,268*	*55,174*
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	(59,094)	114,268	55,174
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,585,043	8,967,294	47,552,337

37 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	30,170,167	28,212,125
Լրացուցիչ կապիտալ	2,620,145	1,978,584
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	32,790,312	30,190,709
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	242,891,200	249,821,516
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	13.50%	12.08%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շոկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

38 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

Հայաստանի հանրապետությունում քաղաքական իրավիճակը ներկայումս անկայուն է՝ կապված Հայաստանի բնակչության կողմից 2018թ. ապրիլի 13-ից իշխող քաղաքական կուսակցության դեմ իրականացվող մասսայական ցույցերով: Այս ցույցերն ընթանում են հանրային անհնազանդության կոչերով և ուղեկցվում են փողոցներ, կամուրջներ և այլ ենթակառուցվածքներ փակելով: Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործընթացները որևէ նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի գործունեության վրա և հետևաբար ղեկավարության գնահատմամբ չկա որևէ անհրաժեշտություն ճշգրտելու 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները՝ կապված քաղաքական այս անկայունության հետ:

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ելթահավելված 7
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 7
ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի
թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ձև թիվ 7)

ֆինանսական վիճակի մասին

«31»ՄԱՐՏԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (աուդիտված/չաուդիտված)
1	**Ակտիվներ**			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	140,803,550	116,481,681
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային հաշվառվող ձուլակտորներ		1,100,660	154,475
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	33,015,364	24,575,629
1.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	29,913,193	23,252,698
1.5	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	462,046,678	438,149,015
1.6	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	11,345,328	12,605,687
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	-
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	19		
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	15,369,470	14,818,635
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21, 3		
1.12	Այլ ակտիվներ	22	13,682,942	12,853,335
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		707,277,185	642,891,155
2	**Պարտավորություններ**			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	92,387,195	88,172,094
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	527,012,543	473,907,330
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25	10,924,318	11,462,171
2.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	26	29,913,193	23,252,698
2.5	Վճարվելիք գումարներ	27	215,302	179,934
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28,3	749,180	749,180
2.7	Պահուստներ	34	1,008,461	939,778
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	2,255,157	1,280,866
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		664,465,349	599,944,051
3	**Կապիտալ**			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	31,374,560	31,374,560
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31		
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		755,177	755,177
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	2,077,370	2,660,774
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	33	8,604,729	8,156,593
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	32		
	Մայր կազմակերպության սեփականատեր հանդիսացող կապիտալ			
	Փոքրամասնության մասնակցություն			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		42,947,104	42,947,104
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		707,277,185	642,891,155

Բանկի վարչության նախագահ — Գրիգորյան Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.04.19թ.

ԿՏ

Ներքաիավելված 6
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հուլիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ

Հավելված 6
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6)

«31» ՄԱՐՏԻ 2019թ.
ՀԱՅԷԿՋՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակա-շրջան (աճողական)	Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	10,606,689	9,986,493
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(8,324,677)	(8,669,836)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		2,282,012	1,316,657
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	1,285,219	974,725
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(196,519)	(137,367)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		1,088,700	837,358
Եկամուտ շահաբաժիններից			
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	1,113,068	480,221
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	580,331	744,959
Գործառնական եկամուտներ		5,064,111	3,379,195
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(1,593,073)	(263,078)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,960,226)	(1,519,461)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(863,224)	(860,393)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10		
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		647,588	736,263
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(199,452)	(165,938)
Շահույթը (վնասը) հարկումից հետո		448,136	570,325
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12	11	14
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	12		
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ			
Այդ թվում՝			
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս			
Չվերահսկվող բաժնեմաս			
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(583,404)	228,353
գործառնությունների վերահաշվարկից			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(583,404)	228,353
Դրամական հոսքերի հեջավորում			
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ			
Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ			
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(583,404)	228,353
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(135,268)	798,678
Այդ թվում՝			
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս			
Չվերահսկվող բաժնեմաս			
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		(3)	19
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ			

Բանկի վարչության նախագահ — Վարուժան Վարդանյան

Գլխավոր հաշվապահ — Անահիտ Մարտիրոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.04.19թ.

ԿՏ

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 8
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 8
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ՓՆ թիվ 8)

«31» ՄԱՐՏԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Լրացուցիչ վճարված կապիտալ	Պահուստային կապիտալ	Չգործադրված պահուստներ	Չբաշխված շահույթ (չծածկված վնաս)	Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	Ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Ընդամենը	Սեփական բաժնետոմսեր	Ընդամենը սեփական կապիտալում
	Հասարակ բաժնետոմսեր	Արտոնյալ բաժնետոմսեր	Այլ									
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I եռամսյակ)														
1. Սեփական կապիտալը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2018թ. (տառադրված/չտառադրված)	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և Լական սխալների շշգրտումը														
2. Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
3. Բաժնեհարների (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
4. Համապարփակ եկամուտ							228,353			570,325		798,678		798,678
5. Շահութաբաժիններ														
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
7.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին														-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կոտակված վնասի ծածկում														
7.3. Լմիսիոն վնասի ծածկում														
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի ուճի նվազում														
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														

8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում 31 մարտի 2018թ. (առուգված/չառուգված)	31,374,560		31,374,560		691,167		2,237,355		471,422	5,458,410		40,232,914		40,232,914
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (առուգված/չառուգված)	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ռետրոսպեկտիվ արտյունքը և նկատի սխալների ճշգրտումը														
10.Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
12.Այլ համապարփակ եկամուտ							(583,404)			448,136		(135,268)		(135,268)
13. Շահութաբաժիններ														
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին														-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վճասի ծածկում														
15.3. Լմիսում վճասի ծածկում														
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31 մարտի 2019թ.	31,374,560		31,374,560		755,177		1,605,948		471,422	8,604,729		42,811,836		42,811,836

Ընկերության ղեկավար՝ Գործադիր տնօրեն Արտավազդ Սարգսյան

Հաշվեկշռի վավերացման ամսաթիվը 15.04.19

Գլխավոր հաշվապահ Նարինե Սարգսյան

ԿՏ

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 9
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ

Հավելված 9

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9 ա)

«31» ՄԱՐՏԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	**2,064,802**	**885,845**
Ստացված տոկոսներ	**8,816,902**	**8,191,752**
Վճարված տոկոսներ	**-7,917,573**	**-7,366,435**
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	**974,725**	**1,285,219**
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	**-137,367**	**-196,519**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	**0**	0
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)	**400,535**	**670,118**
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	**965,652**	**474,991**
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	**-892,241**	**-1,354,194**
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	**-145,831**	**-819,087**
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	**28,376,241**	**13,596,669**
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		
այդ թվում՝ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)	-17,734,613	-36,197,346
այդ թվում՝ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	2,593,265	1,025,342
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)		
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)	-892,710	-697,782
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	38,541,385	50,018,248
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)	5,868,914	-551,793
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	**30,441,043**	**14,482,514**
Վճարված շահութահարկ	-301,766	-111,970
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	**30,139,277**	**14,370,544**
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	45,000,000	0
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	-32,589	-21,002
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-3,414,148	-134,516
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	1,638	255,509
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	**41,554,901**	**99,991**
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վճարված շահաբաժիններ		
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-18,114,339	6,687,598
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	9,319,512	-832,457
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-432,309	-45,952
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	2,430,773	-585,170
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)		
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	**-6,796,363**	**5,224,019**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-43,182	635,656
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	**64,854,633**	**20,330,210**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ ժամանակաշրջանի սկզբում	65,674,706	127,503,012
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ ժամանակաշրջանի վերջում	**130,529,339**	**147,833,222**

Բանկի վարչության նախագահ Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ Նարինե Սարգսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվ՝ 15 ապրիլի 2019թ.

ԿՏ

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 7
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հուլիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 7
ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի
թիվ 205 Ն որոշման

ՍԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ձև թիվ 7)

ֆինանսական վիճակի մասին

«30» ՀՈՒՆԻՍԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (աուդիտված/չաուդիտված)
1	**Ակտիվներ**			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	75,152,619	116,481,681
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային հաշվապարտագված մնացորդներ		106,535	154,475
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	89,024,157	24,575,629
1.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	35,904,451	23,252,698
1.5	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	490,131,198	438,149,015
1.6	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	7,148,999	12,605,687
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	-
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	19		
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	15,231,096	14,818,635
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21.3		
1.12	Այլ ակտիվներ	22	14,241,934	12,853,335
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		726,940,989	642,891,155
2	**Պարտավորություններ**			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	95,935,038	88,172,094
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	536,530,894	473,907,330
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25	10,714,005	11,462,171
2.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	26	35,904,451	23,252,698
2.5	Վճարվելիք կոմսարներ	27	292,591	179,934
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28.3	749,180	749,180
2.7	Պահուստներ	34	969,546	939,778
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	2,399,337	1,280,866
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		683,495,042	599,944,051
3	**Կապիտալ**			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	31,374,560	31,374,560
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31		
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		797,803	755,177
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	941,419	2,660,774
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	33	10,332,165	8,156,593
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	32		
	Սույն կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		43,445,947	42,947,104
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		726,940,989	642,891,155

Բանկի վարչության նախագահ — Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ — Նարինե Սարգսյան

Ստորագրությունները վավերացվում եմ 27.7.19 թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ
ԱՐՄԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ
ARMBUSINESSBANK

Ենթահավելված 6
Հաստատված է

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 6
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6)

«30» ՀՈՒՆԻՍԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	11,008,333	21,615,022	10,419,099	20,405,592
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(8,260,778)	(16,585,455)	(8,409,811)	(17,079,647)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		2,747,555	5,029,567	2,009,288	3,325,945
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	1,366,732	2,651,951	1,117,354	2,092,079
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(215,131)	(411,650)	(161,724)	(299,091)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		1,151,601	2,240,301	955,630	1,792,988
Եկամուտ շահաբաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	1,749,468	2,862,536	526,827	1,007,048
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	677,196	1,257,527	973,427	1,718,386
Գործառնական եկամուտներ		6,325,820	11,389,931	4,465,172	7,844,367
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(998,844)	(2,591,917)	(702,607)	(965,685)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(2,015,747)	(3,975,973)	(1,481,505)	(3,000,966)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(967,939)	(1,831,163)	(706,073)	(1,566,466)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10				
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		2,343,290	2,990,878	1,574,987	2,311,250
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(573,228)	(772,680)	(318,178)	(484,116)
Շահույթը (վնասը) հարկումից հետո		1,770,062	2,218,198	1,256,809	1,827,134
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12	43	54	31	44
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ					
Այդ թվում՝					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(1,135,951)	(1,719,355)	(102,536)	125,817
գործառնությունների վերահաշվարկից					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(1,135,951)	(1,719,355)	(102,536)	125,817
Դրամական հոսքերի հեջավորում					
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ					
Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(1,135,951)	(1,719,355)	(102,536)	125,817
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		634,111	498,843	1,154,273	1,952,951
Այդ թվում՝					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		15	12	28	47
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ					

Բանկի վարչության նախագահ — Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ — Նարինե Սարգսյան

Հաշվետվության ստորագրման ամսաթիվը՝ 30.07.19թ.

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 8
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հուլիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 8
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՍԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)

«30» ՀՈՒՆԻՍԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գերազնման տարբերակ	Փոխհատուցվող գործիքների կապիտալի բաղադրիչ	Այլ կապիտալ	Դրամական հոսքերի հեջավորման գործիքներից ստացված շահույթ/վնաս	Ընդհանուր եկամուտ	Չբաշխված շահույթ	Պահուստներ	Ընդամենը	Չվերադարձվող դրամաշնորհներ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
	Սովորական բաժնետոմսեր	Արտոնյալ բաժնետոմսեր	Հիմնադրամ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համապատասխան միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից ածողական) (1 տպրուսակ)														
1. Սեփական կապիտալի տարրերի սկզբում առ 01 հունվարի 2018թ. (առուգված/չառուգված)	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և Լսական սխալների ճշգրտումը														
2. Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ, բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
4. Համապարփակ եկամուտ							125,817			1,827,134		1,952,951		1,952,951
5. Շահութաբաժիններ														
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
7.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին					64,010					(64,010)				-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														
7.3. Լմխիոն վնասի ծածկում														
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
8. Սեփական կապիտալի տարրերի համապրեի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2018թ. (առուգված/չառուգված)	31,374,560		31,374,560		755,177		2,134,819		471,422	6,651,209		41,387,187		41,387,187

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (սառեցված/չսառեցված)	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների հետևանքով արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
10.Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և չրեալիզացրումից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
12.Այլ համապարփակ եկամուտ							(1,719,355)			2,218,198		498,843		498,843
13. Շահութաբաժիններ														
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործընթեր դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին					42,626					(42,626)				-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														
15.3. Լրիվ վնասի ծածկում														
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2019թ.	31,374,560		31,374,560		797,803		469,997		471,422	10,332,165		43,445,947		43,445,947

Գլխավոր հաշվապահ Արտավազդ Մարգսյան

Դիրեկտորների խորհրդի նախագահ Նարինե Մարգսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.07.19 թ.

ԿՏ

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 9
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ

Հավելված 9

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9 ա)

«30» ՀՈՒՆԻՍԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	**1,446,474**	**262,503**
Ստացված տոկոսներ	17,431,470	15,641,017
Վճարված տոկոսներ	-16,556,901	-15,372,654
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	2,092,079	2,651,951
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	-299,091	-411,650
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	0	0
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)	940,286	1,292,017
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	1,442,406	1,259,025
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-1,794,992	-2,433,057
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	-1,808,783	-2,364,146
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	**-26,527,144**	**-13,505,731**
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		
այդ թվում՝ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)	-23,696,994	-74,460,541
այդ թվում՝ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	4,851,109	5,266,679
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)		
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)	780,286	-7,370,544
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	-9,949,740	57,893,297
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)	1,488,195	5,165,378
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	**-25,080,670**	**-13,243,228**
Վճարված շահութահարկ	-715,502	-111,970
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	**-25,796,172**	**-13,355,198**
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	50,000,000	0
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	-51,555	-45,868
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-3,533,215	-288,739
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	17,945	255,509
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	**46,433,175**	**-79,098**
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վճարված շահաբաժիններ		
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-9,826,388	8,968,463
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	2,720,504	-806,718
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-566,302	114,208
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	2,408,172	-592,083
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)		
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	**-5,264,014**	**7,683,870**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-59,909	1,144,952
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	**15,313,080**	**-4,605,474**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում	65,674,706	127,503,012
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**80,987,786**	**122,897,538**

Բանկի վարչության նախագահ — Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ — Նարինե Սարգսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվ

ԿՏ

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 7
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 7
ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի
թիվ 205 Ն որոշման

ՍԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ձև թիվ 7)

ֆինանսական վիճակի մասին

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ **ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48**

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված/չստուգված)
1	**Ակտիվներ**			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	101,105,805	116,481,681
1.2	Բանկերից մնացորդների բանկային ստանդարտացված ծոլակառքներ		1,140,734	154,475
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	86,364,564	24,575,629
1.4	Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	36,878,029	23,252,698
1.5	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	523,139,875	438,149,015
1.6	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	5,364,477	12,605,687
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	-
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	19		
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	15,067,346	14,818,635
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21, 3		
1.12	Այլ ակտիվներ	22	13,908,953	12,853,335
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		782,969,783	642,891,155
2	**Պարտավորություններ**			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	98,259,238	88,172,094
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	580,831,027	473,907,330
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25	10,688,244	11,462,171
2.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	26	36,878,029	23,252,698
2.5	Վճարվելիք գումարներ	27	303,581	179,934
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28,3	749,180	749,180
2.7	Պահուստներ	34	958,046	939,778
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	2,565,592	1,280,866
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		731,232,937	599,944,051
3	**Կապիտալ**			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	40,010,409	31,374,560
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31		
3.3	Պահուստներ՝			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		797,803	755,177
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	492,975	2,660,774
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	33	10,435,659	8,156,593
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	32		
	Մայր կազմակերպության պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		51,736,846	42,947,104
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		782,969,783	642,891,155

Բանկի վարչության նախագահ — Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ — Նարինե Սարգսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.10.19 թ.

ՀՀ

Ենթահավելված 6
Հաստատված է

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ

Հավելված 6

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՍԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համապատասխան ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համապատասխան հաշվետու ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	11,995,369	33,610,391	10,680,066	31,085,658
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(8,428,326)	(25,013,781)	(8,326,168)	(25,405,815)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		3,567,043	8,596,610	2,353,898	5,679,843
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	1,703,996	4,355,947	1,145,747	3,237,826
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(222,373)	(634,023)	(160,924)	(460,015)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		1,481,623	3,721,924	984,823	2,777,811
Եկամուտ շահաբաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	1,461,822	4,324,358	454,568	1,461,616
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	725,332	1,982,859	1,018,031	2,736,417
Գործառնական եկամուտներ		7,235,820	18,625,751	4,811,320	12,655,687
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(2,749,673)	(5,341,590)	(2,064,555)	(3,030,240)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,828,383)	(5,804,356)	(1,488,143)	(4,489,109)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(1,160,263)	(2,991,426)	(830,798)	(2,397,264)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10				
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		1,497,501	4,488,379	427,824	2,739,074
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(270,962)	(1,043,642)	(112,804)	(596,920)
Շահույթը (վնասը) հարկումից հետո		1,226,539	3,444,737	315,020	2,142,154
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12	27	81	8	52
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ					
Այդ թվում՝					
Մայր կազմակերպության բաժնետեր					
Չվերահսկվող բաժնետեր					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(448,444)	(2,167,799)	80,555	206,372
գործառնությունների վերահաշվարկից					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(448,444)	(2,167,799)	80,555	206,372
Դրամական հոսքերի հնարավորություն					
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ					
Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(448,444)	(2,167,799)	80,555	206,372
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		778,095	1,276,938	395,575	2,348,526
Այդ թվում՝					
Մայր կազմակերպության բաժնետեր					
Չվերահսկվող բաժնետեր					
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		17	30	10	57
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ					

Բանկի ղեկավար (գործադիր տնօրեն) Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ Նարինե Սարգսյան

Կատարողի անուն, ազգանուն, հեռախոսահամար՝ 55 67 67

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ներահավելված 8
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ
Հավելված 8
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գրանցված պահուստ	Փոխարժեքային տարբերությունների գործառնությունների վերաձայնվելիք	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ նիւթական ակտիվների վերագնահատումներից օգտաճք	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընդամենը	Չվերադարձվող բաժնեվճար	Ընդամենը կապիտալ
	Հասարակ բաժնետոմս	Հետ գնված կապիտալ	Այլ տեսակ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջոցկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից ածողական) (I եղյուսակ)														
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2018թ. (ստուգված/չստուգված)	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և նախորդ սխալների ճշգրտումը														
2. Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		691,167		2,009,002		471,422	4,888,085		39,434,237		39,434,237
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ ած														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և չրեալիզացրած հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, վայրերի) հաշվին														
4. Համապարփակ եկամուտ							206,372			2,142,154		2,348,526		2,348,526
5. Շահութաբաժիններ														
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
6.1. Որպես սեվական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների ած/նվազում														
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
7.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին					64,010					(64,010)				-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կոտակված վնասի ծածկում														
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի ածի նվազում														
7.5. Սեվական կապիտալի այլ աւորների ներքին շարժեր														

8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում 30 սեպտեմբերի 2018թ. (առուգված/չառուգված)	31,374,560		31,374,560		755,177		2,215,374		471,422	6,966,229		41,782,762		41,782,762
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված/չստուգված)	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և հևական սխալների ճշգրտումը														
10.Վերահաշվարկված մնացորդը	31,374,560		31,374,560		755,177		2,189,352		471,422	8,156,593		42,947,104		42,947,104
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) զծով, այդ թվում՝														
11.1. Դեղորոմներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	8,635,849		8,635,849											8,635,849
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ կնված և չրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, վայերի) հաշվին														
12.Այլ համապարփակ եկամուտ							(2,167,799)			3,444,737		1,276,938		1,276,938
13. Շահութաբաժիններ	-									(1,123,045)				(1,123,045)
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների ած/նվազում														
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին					42,626					(42,626)				-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուսակված վնասի ծածկում														
15.3. Լմիսող վնասի ծածկում														
15.4. Ֆինանսական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի ած նվազում														
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 սեպտեմբերի 2019թ.	40,010,409		40,010,409		797,803		21,553		471,422	10,435,659		51,736,846		51,736,846

Հաշվեկշռության վավերագրված տվյալների 15.[illegible]ը

Տ

Բանկի վարչության նախագահ Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ Եարիենե Սարգսյան

ABB
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ

Ենթահավելված 9
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Ն որոշմամբ

Հավելված 9

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9 ա)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	**1,587,620**	**3,241,344**
Ստացված տոկոսներ	**25,143,247**	**23,570,424**
Վճարված տոկոսներ	**-24,141,253**	**-22,948,780**
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	**3,237,826**	**4,355,947**
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	**-460,015**	**-634,023**
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	**0**	**0**
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)	**1,393,952**	**2,293,507**
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	**1,921,931**	**2,390,966**
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	**-2,695,091**	**-3,682,508**
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	**-2,812,977**	**-2,104,189**
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	**-8,250,350**	**10,543,861**
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		
այդ թվում՝ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)	-34,812,132	-112,805,480
այդ թվում՝ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	4,461,004	6,871,532
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)		
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)	725,343	1,563,843
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	17,983,350	112,656,852
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)	3,392,085	2,257,114
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	**-6,662,730**	**13,785,205**
Վճարված շահութահարկ	-827,472	-960,071
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	**-7,490,202**	**12,825,134**
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	50,000,000	0
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	-140,278	-120,360
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-3,807,173	-391,660
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	34,860	255,509
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	**46,087,409**	**-256,511**
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վճարված շահաբաժիններ		
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-6,905,845	6,650,815
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	2,061,774	3,106,968
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-466,150	485,367
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	2,397,454	-586,954
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)		
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	**-2,912,767**	**9,656,196**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	-325,056	2,722,282
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	**35,359,384**	**24,947,101**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում	65,674,706	127,503,012
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**101,034,090**	**152,450,113**

Բանկի վարչության նախագահ — Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ — Նարինե Սարգսյան

Հաշվետվության ստորագրման ամսաթիվ՝ 25 հոկտեմբերի 2019 թ.

Հավելված 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
(Չև թիվ 5)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2019թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, ԵՐԵՎԱՆ , ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

«Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991թ.ն հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 10.12.1991 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 40 արտոնագրային համարով: Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 29 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում , 23 մասնաճյուղերը ՀՀ տարբեր մարզերում և 7 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Նալբանդյան 48:

Բանկը հանդիսանում է
- Հայաստանի բանկերի միության անդամ
- Master Card/Europay համաշխարհային վճարային համակարգի լիիրավ անդամ
- SWIFT համակարգի բաժնետեր
- VISA International վճարային համակարգի լիիրավ անդամ
- Հայաստանի հիպոթեկային շուկայի մասնակիցների միության անդամ
- ՀՀ տարածքում գործող ArCa պրոցեսինգային ընկերության բաժնետեր
- Բանկում գործում է սեփական պրոցեսինգային կենտրոն

1. Կորպորատիվ կառավարում.

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝
- Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը՝ Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը
- Բանկի Խորհուրդը
- Բանկի Վարչությունը և Բանկի Վարչության նախագահը

ա) խորհրդի կազմը,
Խորհրդի նախագահ – Արսեն Միքայելյան
Խորհրդի անդամներ – Վիտալի Գրիգորյանց
Արզուման Հարությունյան
Սերգեյ Արզումանյան
Սևակ Պետրոսյան
Ալիկ Չիրկինյան

բ) վարչության կազմը,
Վարչության նախագահ- Արտավազդ Սարգսյան
Վարչության անդամներ՝
Մանվել Սահակյան - Վարչության նախագահի տեղակալ -Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն
Նշան Գրիգորյան -Վարչության նախագահի տեղակալ, (Կորպորատիվ բիզնեսի կառավարման դեպարտամենտի աշխատանքների կորդինացնող)
Նարինե Սարգսյան-Գլխավոր հաշվապահ

Ալյոնա Ստրատան -Վարչության նախագահի տեղակալ (Մանրածախ բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի, Տարածքային զարգացման դեպարտամենտի, ՄԲ և ՓԲ վարկային գործարքների անդերրայթինգի վարչության և Հաճախորդների բիզնես պրոցեսների կառավարման բաժնի կորդինացնող)
Մովսես Էլոյան -Վարչության նախագահի տեղակալ (Գանձապետական դեպարտամենտի և Միջազգային գործառնությունների դեպարտամենտի կորդինացնող)
Անի Ղամբարյան- Ռիսկերի կառավարման և հսկողության դեպարտամենտի տնօրեն

գ) Ճշմարտացիոց մասնակիցների անունները/ազնականությունը,
Գրիգորյանց Վիտալի Սարգսի – 95 %
Միքայելյան Արսեն Սեյրանի - 5%

դ) ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը,

Բանկի ղեկավարության վարձատրությունը կատարվում է համաձայն կնքված աշխատանքային պայմանագրի և Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի :

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս կիրառվել են Միջազգային Ֆինանսական ստանդարտների, հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերի, Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջները:

2.2 Անընդհատություն

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա, որը ենթադրում է, որ Բանկի ակտիվները պետք է իրացվեն և պարտավորությունները մարվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

2.3 Համադրելիություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանի հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

2.4 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

2.4.1 Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր
Տոկոսային եկամուտը և տոկոսային ծախսերը
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների
մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են

2.4.2 Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր
Վարկերի տրամադրման համար գործող վճարները համապատասխան ծախսերի հետ միասին հետաձգվում են՝
ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում
են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայության մատուցման ընթացքում:

2.5 Արտարժութային գործառնություններ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարպակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները

	2019թ. սեպտեմբերի 30	2018թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	**475.97**	**483.75**
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	**519.81**	**553.65**

2.6 Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված միջոցներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամական միջոցներից, թղթակից բանկերի ցպահանջ միջոցներից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրԲա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների), որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի :

2.7 Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

2.8 Արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այդ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով վերագնահատման ժամանակ վերագնահատման արդյունքը արտացոլվում է սեփական կապիտալում:

2.9 Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ ֆիքսված վճարումներով ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության: Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառությունների գումարները նվազեցնում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.10 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաձայն ՄՖՀՍ 16-ի:

2.11 Հնարավոր կորուստների պահուստ

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն: Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության՝ 15 տարվա ընթացքում:Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով:

2.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ
	(տարիներ)
Շենքեր, շինություններ	30
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3
Տրանսպորտային միջոցներ	8
Ավտոմատ գանձման մեքենաներ	10

Այլ հիմնական միջոցներ	8
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	8

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալական պայմանագրի գործողության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

2.14 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների չափումը, ճանաչումը, օգտագործումը և հաշվառումը կատարում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև բանկի կողմից ընդունված կարգերով, որոշումներով, հրամաններով և ակտերով:

2.15 Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2.15.1 Եթե աուդիտորական կազմակերպության կողմից հայտնաբերված էական սխալը արդյունք է

2.15.2 Եթե բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

2.16 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշտումները: Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվի առնելով բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև:

Բանկը իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

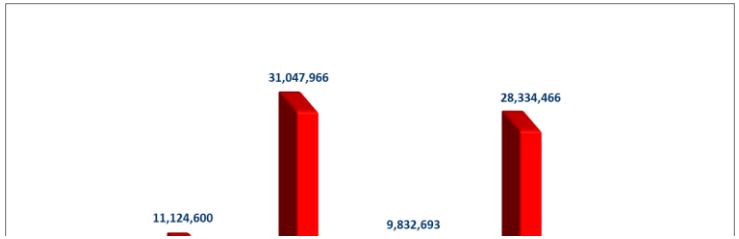
2.17 Չափման և ներկայացման արժույթ

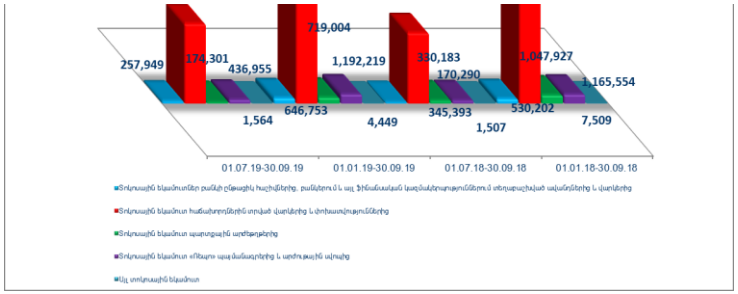
Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար դրամը հանդիսանում է նաև ներկայացման արժույթ:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

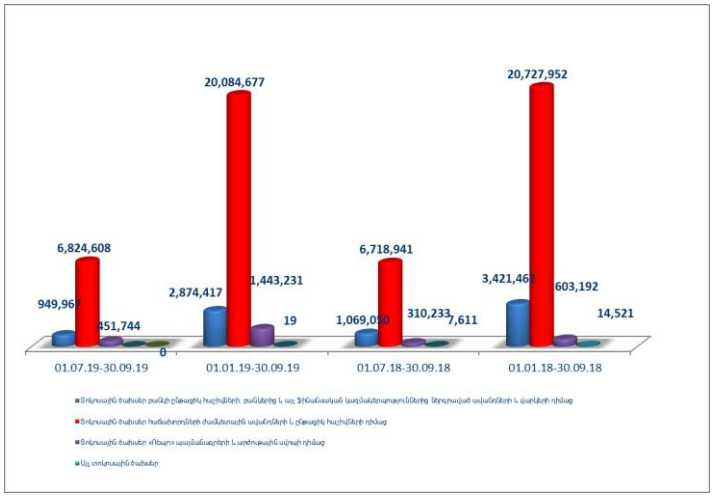
Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	257,949	646,753	170,290	530,202
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	11,124,600	31,047,966	9,832,693	28,334,466
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	174,301	719,004	330,183	1,047,927
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից և արժութային սվոպից	436,955	1,192,219	345,393	1,165,554
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,564	4,449	1,507	7,509
Ընդամենը	**11,995,369**	**33,610,391**	**10,680,066**	**31,085,658**

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	949,967	2,874,417	1,069,050	3,421,462
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	6,824,608	20,084,677	6,718,941	20,727,952
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	202,007	611,437	220,333	638,688
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի և արժութային սվոպի դիմաց	451,744	1,443,231	310,233	603,192
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	19	7,611	14,521
Ընդամենը	**8,428,326**	**25,013,781**	**8,326,168**	**25,405,815**
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	**3,567,043**	**8,596,610**	**2,353,898**	**5,679,843**

Ծանոթագրություն 4. «Կոմինհոմ և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Դրամարկղային գործառնություններից	307,116	846,214	253,145	655,658
Հաշվարկային ծառայություններից	659,252	1,590,475	377,621	1,025,831
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	65,034	205,356	38,485	145,205
Արտարժույթով և արժեթղթերով			2	4
Վճարային քարտերի սպասարկումից	381,072	836,675	283,580	831,295
Այլ կոմիսիոն վճարներ	291,522	877,227	192,914	579,833
Ընդամենը	**1,703,996**	**4,355,947**	**1,145,747**	**3,237,826**

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ/ հաշվարկային գործառն.	164,630	437,039	76,170	224,384
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ/դրամարկղային գործառն.	40,937	150,846	65,140	188,424
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	12,260	32,349	11,415	28,245
Արտարժույթով և արժեթղթերով				
Այլ կոմիսիոն վճարներ	4,546	13,789	8,199	18,962
Ընդամենը	**222,373**	**634,023**	**160,924**	**460,015**

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	**1,481,623**	**3,721,924**	**984,823**	**2,777,811**

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով պահվող ներդրումներից	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝				
- բաժնետոմսերից				
- պարտքային արժեթղթերից				
- ածանցյալներից	-285,293	-274,559	76,203	-155,072
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ				
Ընդամենը	**-285,293**	**-274,559**	**76,203**	**-155,072**

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝				
- բաժնետոմսերից				
- պարտքային արժեթղթերից	-34,548	-32,019		
- ածանցյալներից				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	521,971	2,078,779	0	0
Ընդամենը	**487,423**	**2,046,760**	**0**	**0**

Արտարժութային գործառնություններից	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	1,001,490	2,293,507	453,666	1,393,952

Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ	208,872	141,772	-72,240	207,217
Ընդամենը	**1,210,362**	**2,435,279**	**381,426**	**1,601,169**

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանձնարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանձնարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ	39,569	91,763	2,289	28,908
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանձնարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված	9,761	25,115	-5,350	-13,389
Ընդամենը	**49,330**	**116,878**	**-3,061**	**15,519**

Զուտ եկամուտ առևտրային	**1,461,822**	**4,324,358**	**454,568**	**1,461,616**

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	595,990	1,631,517	851,672	2,348,199
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	0	0	181	1,078
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	8,303	13,886	16,915	34,860
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ				
Այլ եկամուտներ	121,039	337,456	149,263	352,280
Ընդամենը	**725,332**	**1,982,859**	**1,018,031**	**2,736,417**

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Թանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	**Ծանոթագրություն 14**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		783,274	218,090	95,861	95,832
Պահուստին կատարված մասհանումներ		512,217	2,362,051	387,048	831,558
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		-620,226	-1,904,876	-95,889	-540,370
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-108,009	457,175	291,159	291,188
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված		0	0	0	0
Պահուստի օգտագործում					
Վերջնական մնացորդ		**675,265**	**675,265**	**387,020**	**387,020**

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	**Ծանոթագրություն 14**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		115,956	30,260	46,887	78,692
Պահուստին կատարված մասհանումներ		90,691	191,079	4,221	154,116
Պահուստին կատարված մասհանումների		-9,645	-24,337	-16,299	-197,999
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		81,046	166,742	-12,078	-43,883
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված					
Պահուստի օգտագործում					

Վերջնական մնացորդ		**197,002**	**197,002**	**34,809**	**34,809**

Հաճախորդներից տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	**Ծանոթագրություն 16**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		8,821,506	8,355,259	6,515,352	5,623,825
Պահուստին կատարված մասհանումներ		4,714,421	9,272,101	3,094,531	7,935,174
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		-1,662,622	-4,472,758	-1,299,204	-5,595,789
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		3,051,799	4,799,343	1,795,327	2,339,385
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		581,733	2,121,162	475,157	2,244,217
Պահուստի օգտագործում		-2,561,494	-5,382,220	-1,242,323	-2,663,914
Վերջնական մնացորդ		**9,893,544**	**9,893,544**	**7,543,513**	**7,543,513**

Ներդրումների գծով	**Ծանոթագրություն 18**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		420	421	0	0
Պահուստին կատարված մասհանումներ		0	0	421	421
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		-420	-421	0	0
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-420	-421	421	421
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված					
Պահուստի օգտագործում					
Վերջնական մնացորդ		**0**	**0**	**421**	**421**

Այլ ակտիվների գծով	**Ծանոթագրություն 18**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		494,719	480,158	501,649	516,385
Պահուստին կատարված մասհանումներ		1,299,802	4,393,759	1,317,360	4,391,278
Պահուստին կատարված մասհանումների		-1,563,045	-4,493,276	-1,343,038	-4,008,693
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-263,243	-99,517	-25,678	382,585
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		258,939	269,804	4,368	14,414
Պահուստի օգտագործում		-6,804	-166,834	-4,927	-437,972
Վերջնական մնացորդ		**483,611**	**483,611**	**475,412**	**475,412**

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	**Ծանոթագրություն 34**	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Սկզբնական մնացորդ		969,546	939,778	660,638	615,498
Պահուստին կատարված մասհանումներ		257,284	855,787	163,959	656,181
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		-268,784	-837,519	-148,555	-595,637
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-11,500	18,268	15,404	60,544
Վերջնական մնացորդ		**958,046**	**958,046**	**676,042**	**676,042**

Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		**2,749,673**	**5,341,590**	**2,064,555**	**3,030,240**

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**

Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	1,206,957	3,688,210	856,873	2,725,199
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	0	0	0	0
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	3,665	5,535	30	448
Գործուղման ծախսեր	66,668	154,909	30,259	99,571
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	63,941	190,817	68,273	202,983
Ապահովագրության ծախսեր	14,664	43,754	7,204	25,837
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	36,102	106,377	22,205	126,588
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	78,879	221,174	72,423	217,103
Առողջապահական և խորհրդատվական	15,826	34,229	4,777	13,182
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	41,628	104,282	31,011	100,393
Տրանսպորտային ծախսեր	21,817	63,498	17,608	47,744
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր	59,917	327,586	147,024	322,476
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	21,992	59,368	15,919	46,508
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով	5,461	20,539	7,758	35,761
Այլ վարչական ծախսեր	190,866	784,078	206,779	525,316
Ընդամենը	**1,828,383**	**5,804,356**	**1,488,143**	**4,489,109**

2019թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկի աշխատակիցների թվաքանակը **1119-ն է:**
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը՝ **238** հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

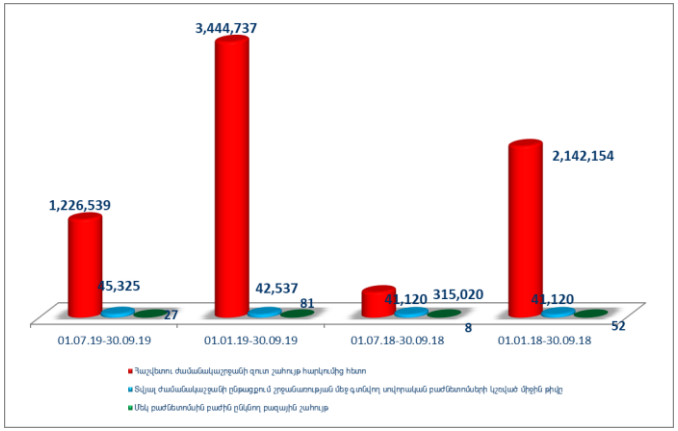
Այլ գործառնական ծախսեր	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	45,013	118,350	500	978
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	59,483	176,294	75,081	215,154
ֆակտորինգի գծով ծախսեր				
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	285,022	834,357	247,392	772,210
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկումից				
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	303,581	811,474	160,085	568,985
Այլ ծախսեր	467,164	1,050,951	347,740	839,937
Ընդամենը	**1,160,263**	**2,991,426**	**830,798**	**2,397,264**

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Շահութահարկի գծով ծախս	**01.07.19-30.09.19**	**01.01.19-30.09.19**	**01.07.18-30.09.18**	**01.01.18-30.09.18**
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս/հակադարձում	270,962	1,043,642	112,804	596,920
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները				
Հետաձգված հարկի գծով ծախս				
Ընդամենը	**270,962**	**1,043,642**	**112,804**	**596,920**

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,226,539	3,444,737	315,020	2,142,154
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	( )	( )	( )	( )
Սովորա-կան բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ/ վնաս				
Տվյալ ժամանակաշջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	45,325	42,537	41,120	41,120
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային	27	81	8	52
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված				

Ծանոթագրություն. Այլ համապարփակ եկամուտներ

Այլ համապարփակ եկամուտներ	01.07.19-30.09.19	01.01.19-30.09.19	01.07.18-30.09.18	01.01.18-30.09.18
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	(448,444)	(2,167,799)	80,555	206,372
Դրամական հոսքերի հեջավորում				
Հիմնական միջոցների վերագնահատումներից				
Հետաձգված հարկի գծով ծախս				
Ընդամենը	**(448,444)**	**(2,167,799)**	**80,555**	**206,372**

Ծանոթագրություն 13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կանխիկ դրամական միջոցներ	11,073,096	4,378,021

Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,756,636	2,698,895
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	88,216,073	109,194,765
Ընդամենը	**101,045,805**	**116,271,681**
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	0	0
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	60,000	210,000
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	**101,105,805**	**116,481,681**
Թանկաժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	1,140,734	154,475
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 14)	66,861,397	21,591,292
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**152,450,113**	**127,503,012**

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման ենթակա միջոցները, այլ:

** ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրԴԲա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	26	3,643
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	33,160,630	8,462,195
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	17,102,918	2,611,018
Հաշվեգրված տոկոսներ	0	0
Ընդամենը	**50,263,574**	**11,076,856**

Սիջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ ԿԲ-ում՝		
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- այլ		
ՀՀ բանկերում՝		
- վարկեր և ավանդներ	0	0
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	7,537,244	0
- սվոպ	0	0
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝		
- վարկեր և ավանդներ	8,587,800	9,291,010
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		

- սվոպ	0	0
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	0	0
ԸՔԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ	10173	0
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	1,133,676	1,434,717
Հաշվեգրված տոկոսներ	4,195	6,799
Ընդամենը	**67,536,662**	**21,809,382**
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	**-675,265**	**-218,090**

Զուտ Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**66,861,397**	**21,591,292**

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	18,549,231	1,980,892
- վարկեր և ավանդներ	11,362,121	1,071,435
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	7,187,110	909,457
- սվոպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		
ԸՔԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
- վարկեր և ավանդներ	0	0
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		
ԸՔԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	1,110,045	1,013,131
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	1,110,045	1,013,131
Հաշվեգրված տոկոսներ	40,893	20,574
Ընդամենը	19,700,169	3,014,597
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-197,002	-30,260
Զուտ պահանջներ Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**19,503,167**	**2,984,337**
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**86,364,564**	**24,575,629**

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր	36,878,029	23,252,698
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲՔԲ- (Բաժ3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲՔԲ- (Բաժ3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**36,878,029**	**23,252,698**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
ԲՔԲ+/Բաժ1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	**0**	**0**	**0**	**0**

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
ԲՔԲ+/Բաժ1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				

Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	**0**	**0**	**0**	**0**

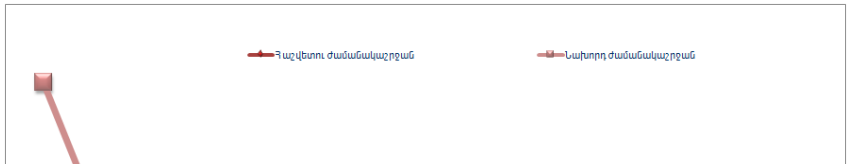
Ընդամենը Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական	**36,878,029**	**23,252,698**	**0**	**0**

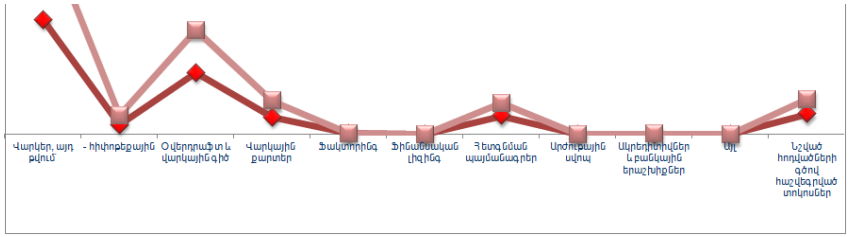
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան/	Հաշվետու ժամանակաշրջա	Նախորդ ժամանակաշրջ
Վարկեր, ֆակտորինգ, ռեդիտորական պարտքեր				
-Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող				
- ԲՀԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
- Հիփոթեկ				
- Սպառողական վարկեր				
- այլ				
Ածանցյալ գործիքներ	0		0	
- Ֆյուչերս				
- Ֆորվարդ				
- օպցիոն				
- սվոպ				
- այլ				
Ընդամենը				

Ընդամենը Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	**36,878,029**	**23,252,698**	**0**	**0**

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում՝	**292,680,991**	**223,511,127**
- ՀՀ կառավարությանը		
- տեղական ինքնակառավարման մարմիններին		
- հիփոթեքային	12,412,940	11,333,671
Օվերդրաֆտ և վարկային գիծ	**135,587,407**	**132,864,129**
Վարկային քարտեր	**28,859,833**	**25,039,910**
Ֆակտորինգ	**2,198,784**	**1,515,202**
Ֆինանսական լիզինգ	**-**	**-**
Հետգնման պայմանագրեր	**21,701,980**	**22,252,849**
Արժութային սվոպ	**-**	**-**
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	**498,948**	**509,863**
Այլ		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	**51,505,476**	**40,811,194**
Ընդամենը վարկեր	**533,033,419**	**446,504,274**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ (ծանոթ. 7)	-9,893,544	-8,355,259
Ընդամենը զուտ վարկեր	**523,139,875**	**438,149,015**

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող աշխատող և չաշխատող վարկեր և փոխառությունների կառուցվածքը.

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող աշխատող և չաշխատող վարկեր և փոխառությունների կառուցվածքը		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Աշխատող վարկեր և փոխատվություններ գումար		516,300,701	433,333,643
	քանակ	62,358	55,557
Չաշխատող վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝		16,732,718	13,170,631
		2212	1858
- ժամկետանց	գումար	9,359,120	6,311,113
	քանակ	1533	1356
Ընդամենը վարկեր	գումար	533,033,419	446,504,274
	քանակ	64,570	57,415
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ (Ծանոթ. 7)		-9,893,544	-8,355,259
Ընդամենը զուտ վարկեր		**523,139,875**	**438,149,015**

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	38,434,830	34,619,588
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	362,157,856	308,695,021
- խոշոր ձեռնարկություններ	183,433,213	158,532,320
- փոքր և միջին ձեռնարկություններ	178,724,643	150,162,701
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	78,003,616	60,542,257
- սպառողական վարկեր	34,636,448	18,404,021
- հիփոթեքային վարկեր	12,412,940	11,314,911
- վարկային քարտեր	29,808,337	29,677,299
Անհատ ձեռնարկատերեր	2,931,641	1,836,214
Հաշվեգրված տոկոսներ	51,505,476	40,811,194
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	**533,033,419**	**446,504,274**

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	(9.893.544)	(8.355.259)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող զուտ վարկեր և փոխառություններ	**523,139,875**	**438,149,015**

ա) խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը 31.12.2018թ – 172.032.614 հազ.դրամ, 30.09.2019թ – 213.652.947 հազ.դրամ

բ) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում 31.12.2018թ -39.80 %, 30.09.2019թ -40.43 %

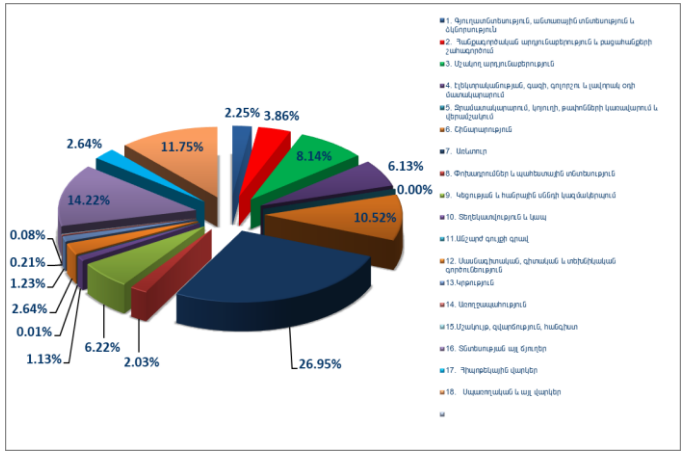
գ) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ 31.12.2018թ – 498.77 %, 30.09.2019թ – 466.66 % :

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ վարկառուների քանակի.	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Պետական ձեռնարկություններ	7	6
Մասնավոր ձեռնարկություններ	449	367
Ֆիզիկական անձիք	48,933	44,846
Անհատ ձեռնարկատերեր	339	130
Ընդամենը	**49,728**	**45,349**

Վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների.

31.12.18

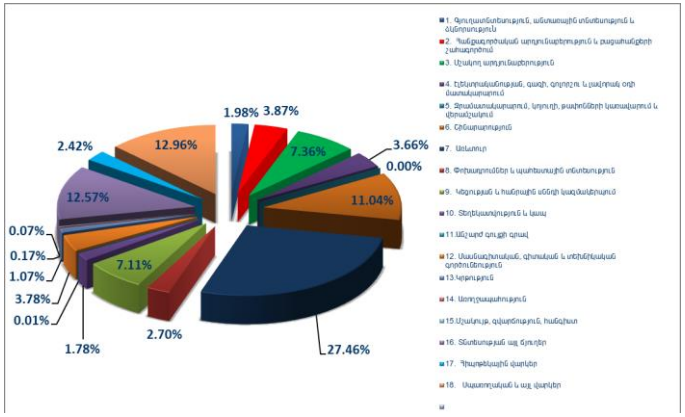
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	**Գումար**	**Տոկոսային հարաբերությունը**
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	10,057,215	2.25
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	17,237,292	3.86
3. Մշակող արդյունաբերություն	36,326,633	8.14
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	27,352,130	6.13
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	11,696	0.00
6. Շինարարություն	46,961,260	10.52
7. Առևտուր	120,319,044	26.95
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	9,070,790	2.03
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	27,767,754	6.22
10. Տեղեկատվություն և կապ	5,038,682	1.13
11.Անշարժ գույքի գրավ	34,161	0.01
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	11,800,785	2.64
13.Կրթություն	5,469,996	1.23
14. Առողջապահություն	958,668	0.21
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	377,558	0.08
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	63,479,535	14.22

17. Հիպոթեկային վարկեր	11,768,956	2.64
18. Սպառողական և այլ վարկեր	52,472,119	11.75
Ընդամենը	**446,504,274**	**100**

30.09.19

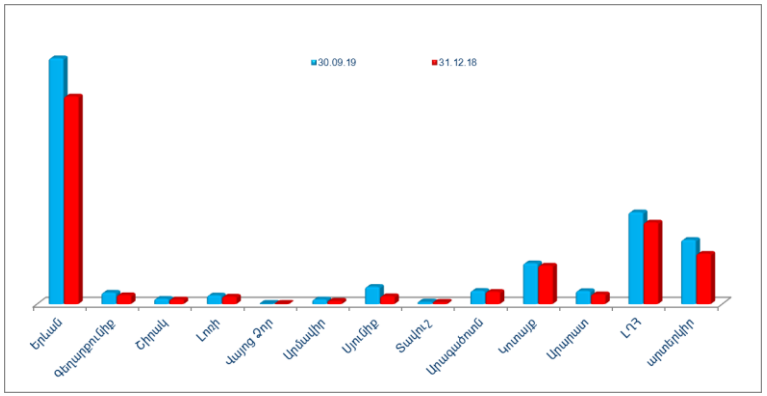
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	**Գումար**	**Տոկոսային հարաբերությունը**
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	10,553,692	1.98
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	20,602,272	3.87
3. Մշակող արդյունաբերություն	39,243,395	7.36
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	19,496,739	3.66
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	10,845	0.00
6. Շինարարություն	58,827,424	11.04
7. Առևտուր	146,376,994	27.46
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	14,367,074	2.70
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	37,911,330	7.11
10. Տեղեկատվություն և կապ	9,463,104	1.78
11.Անշարժ գույքի գրավ	39,796	0.01
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	20,161,519	3.78
13.Կրթություն	5,718,875	1.07
14. Առողջապահություն	904,716	0.17
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	360,693	0.07
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	67,020,024	12.57
17. Հիպոթեկային վարկեր	12,887,670	2.42
18. Սպառողական և այլ վարկեր	69,087,257	12.96
Ընդամենը	**533,033,419**	**100**

Համախոհդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Համախոհդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	458,469,133	87.64	387,399,749	88.42
Ոչ ռեզիդենտներ	64,670,742	12.36	50,749,266	11.58
Ընդամենը	**523,139,875**	**100**	**438,149,015**	**100**

ՄԱՐԶ	30.09.19		31.12.18	
	քանակ	գումար	քանակ	գումար
Երևան	17471	247,629,344	14857	209,129,313
Գեղարքունիք	8753	11,536,323	8114	9,021,321
Շիրակ	7126	5,403,622	6338	4,715,273
Լոռի	3327	8,751,348	2858	7,595,147
Վայոց Ձոր	212	480,833	197	382,571
Արմավիր	2093	4,735,022	1804	3,232,881
Սյունիք	2904	17,374,302	2197	8,003,761
Տավուշ	907	2,384,990	805	2,011,073
Արագածոտն	5513	13,376,028	5524	12,407,306
Կոտայք	4203	41,136,066	3706	38,767,630
Արարատ	5539	13,200,219	5236	9,914,525
ԼՂՀ	6457	92,461,036	5726	82,218,948
արտերկիր	65	64,670,742	53	50,749,266
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**64,570**	**523,139,875**	**57,415**	**438,149,015**

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,012,173	10,684,163
- գանձապետական պարտատոմսեր	3,012,173	10,684,163
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- մուրհակ		
ԲՔԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲՔԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
Հնարավոր կորուստների պահուստ մուրհակների		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**3,012,173**	**10,684,163**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի		
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- ավանդային հավաստագրեր		
- կապիտալի գործիքներ		
- այլ		
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի		
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- ավանդային հավաստագրեր		
- կապիտալի գործիքներ		
- այլ		
ԲՔԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի		
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	2,302,844	1,872,284
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- ավանդային հավաստագրեր		
- կապիտալի գործիքներ		
- այլ		
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	2,302,844	1,872,284

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի		
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- ավանդային հավաստագրեր		
- կապիտալի գործիքներ		
- այլ		
ԲՔԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի		
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
- ավանդային հավաստագրեր		
- կապիտալի գործիքներ		
- այլ		

Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	0	0

Ընդամենը Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	**5,315,017**	**12,556,447**

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		
վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր		
- Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող		
-ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող		
- Հիփոթեկ		
- Սպառողական վարկեր		
- Այլ		
Ընդամենը	**0**	**0**

Ընդամենը Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	**5,315,017**	**12,556,447**

Այլ ասեղասց բաստեատրրապաս վապրատալուս

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Անձի անվանումը	**Հիմնական գործունեությունը**	**Գրանցման երկիրը**	**Ներդրման ամսաթիվը**	**Ներդրումը (հազ. դրամ)**	**Բաժնեմասը**
1. Արմենիան Քարդ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	20.10.06	12143	2.00
2.ԱԶՐՈ Քրեդիտ Ռեփորթինգ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07	19845	4.0003
3. ՍՎԻՖՏ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	23.04.12	17472	0.00005
Ընդամենը				**49,460**	**6**
այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				0	
Ընդամենը				**49,460**	

Նախորդ ժամանակաշրջան

Անձի անվանումը	**Հիմնական գործունեությունը**	**Գրանցման երկիրը**	**Ներդրման ամսաթիվը**	**Ներդրումը (հազ. դրամ)**	**Բաժնեմասը**
1. Արմենիան Քարդ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	20.10.06	12143	2.00
2.ԱԶՐՈ Քրեդիտ Ռեփորթինգ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07	19845	4.0003
3. ՍՎԻՖՏ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	23.04.12	17673	0.00005
Ընդամենը				**49,661**	**6**
այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				-421	

Ընդամենը				49,240	

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ և այլ ոչճածոց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների	5,364,477	12,605,687

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲԸ-/Բա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկների պետական		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	*գուգակված*	*չգուգակված*	*գուգակված*	*չգուգակված*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում՝	0	0	0	
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ			0	
ԲԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը	-	-	-	-

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	*ցուցակված*	*չցուցակված*	*ցուցակված*	*չցուցակված*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը	-	-	-	-

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				

Զուտ ներդրումներ Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	0		0	0

Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Գործառնական Վարձակ. հիմն.միջ *	Վարձակ. հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	8,141,436	3,844,020	217,019	2,222,276	-		301,036	14,725,787
Ավելացում	2,415,676	298,820	73,791	1,080,133	-		30,907	3,899,327
Օտարում		346	-					346
Դուրս գրում		118,224	47,224	47,993				213,441
Վերագնահատում								
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում								-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	10,557,112	4,024,270	243,586	3,254,416	-		331,943	18,411,327
Ավելացում	-	113,688	75,133	205,939	8,804	922,294	39,535	1,365,393
Օտարում	209,035	-	21,602	100				230,737
Վերագնահատում*								-
Դուրս գրում				1,191			15,945	17,136
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում								-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	10,348,077	4,137,958	297,117	3,459,064	8,804	922,294	355,533	19,528,847
Կուտակված մաշվածություն								
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,170,425	2,739,564	126,421	1,515,141	-		35,840	5,587,391
Ավելացում	313,681	152,959	(2,883)	51,635			9,529	524,921
Օտարում		168						168
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում								-
Դուրս գրում		16,947						16,947
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,484,106	2,875,408	123,538	1,566,776	-		45,369	6,095,197
Ավելացում	283,985	175,708	23,694	73,409		126,385	8,240	691,421
Օտարում		-	19,327	102				19,429
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում								-
Դուրս գրում				951			2,826	3,777
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,768,091	3,051,116	127,905	1,639,132	-	126,385	50,783	6,763,412
Զուտ հաշվեկշռային արժեք								

հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**8,579,986**	**1,086,842**	**169,212**	**1,819,932**	**8,804**	**795,909**	**304,750**	**12,765,435**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**9,073,006**	**1,148,862**	**120,048**	**1,687,640**	**-**		**286,574**	**12,316,130**

*** Գործառնական վարձակալության գծով հիմնական միջոցները հաշվարկվել են համաձայն ՄՁՀՍ16-ի**

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**269,024**	**2,770,173**	**-**	**135,806**	**4,847**	**3,179,850**
Ավելացում	-	172,514		-	-	172,514
Օտարում						-
Վերագնահատում						-
Արժեզրկում						-
Դուրս գրում		95,794				95,794
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**269,024**	**2,846,893**	**-**	**135,806**	**4,847**	**3,256,570**
Ավելացում	-	64,309		4,613	-	68,922
Օտարում		-				-
Վերագնահատում*						-
Արժեզրկում						-
Դուրս գրում		5,735				5,735
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**269,024**	**2,905,467**	**-**	**140,419**	**4,847**	**3,319,757**
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**41,832**	**426,289**	**-**	**9,130**	**-**	**477,251**
Ավելացում	57,189	298,492		16,577		372,258
Օտարում						-
Դուրս գրում		95,444				95,444
Արժեզրկում						-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**99,021**	**629,337**		**25,707**	**-**	**754,065**
Ավելացում	14,314	242,639		12,563		269,516
Օտարում		-				-
Դուրս գրում		5,735				5,735
Արժեզրկում		-				-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**113,335**	**866,241**		**38,270**	**-**	**1,017,846**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**155,689**	**2,039,226**	**-**	**102,149**	**4,847**	**2,301,911**
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**170,003**	**2,217,556**	**-**	**110,099**	**4,847**	**2,502,505**

Ծանոթագրություն 21. «Հետաձգված հարկային ակտիվներ»

Հետաձգված հարկային ակտիվների շարժը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում		0
Ավելացում		
Նվազում		0
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	**-**	**-**

Ծանոթագրություն 22. «Այլ ակտիվներ»

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	2,490,304	1,639,221
Ընդամենը	**2,490,304**	**1,639,221**
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-32,792	-16,392

«Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	**2,457,512**	**1,622,829**

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	70	28
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	7,206	0
Կանխավճարներ մատակարարներին	892,007	1,024,632
Կանխավճարներ և գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	587,014	0
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	6,304,896	6,613,856
Ընդամենը	**7,791,193**	**7,638,516**
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-449,537	-462,063
Ընդամենը	**7,341,656**	**7,176,453**
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	277,222	318,529
Բռնագանձված գրավ	3,705,201	3,566,477
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	19,093	17,583
Այլ ակտիվներ	109,551	153,167
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-1,282	-1,703
Ընդամենը	**4,109,785**	**4,054,053**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**13,908,953**	**12,853,335**

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	240,245	65,463
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	0	0
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	1,079	182
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	**241,324**	**65,645**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ Կենտրոնական բանկ		
- վարկեր *	18,397,545	18,745,465
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	37,999,952	30,999,986
- սվոպ		
- այլ		
ՀՀ բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ	0	0
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	1,005,003	0
- սվոպ	0	0
- այլ	10	1,511,699
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ	9,519,396	7,739,985

- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ	0	0
-այլ	1,753,969	414
Հաշվեգրված տոկոսներ	592,745	397,939
Ընդամենը	**69,268,620**	**59,395,488**
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
- ընթացիկ հաշիվներ	5,396,502	3,670,404
- վարկեր և ավանդներ	23,135,184	24,471,344
- ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- այլ	17,398	2,822
Հաշվեգրված տոկոսներ	200,210	566,391
Ընդամենը	**28,749,294**	**28,710,961**
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների	**98,259,238**	**88,172,094**

30.09.2019թ.դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված են նաև միջազգային ծրագրերով իրականացվող վարկավորման գումարները-18.397.545 հազ.դրամ և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները – 554.781 հազ.դրամ

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ	668,195	220,497
Ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր	285,147	362,052
Ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	68,657	53,837
Հաշվարկված տոկոսներ	799	1,205
Ընդամենը	**1,022,798**	**637,591**
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,		
Ընթացիկ հաշիվներ	43,411,270	64,991,642
Ժամկետային ավանդներ	52,049,254	32,161,984
Ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր	0	0
Սվոպ	0	8,940
Այլ	5,767,699	4,673,346
Հաշվարկված տոկոսներ	539,946	345,497
Ընդամենը	**101,768,169**	**102,181,409**
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,		
Ընթացիկ հաշիվներ	132,436,520	61,788,635
Ժամկետային ավանդներ	962,441	927,312
Ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	1,159,749	250,804
Հաշվարկված տոկոսներ	6,891	2,138
Ընդամենը	**134,565,601**	**62,968,889**
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի		
Ընթացիկ հաշիվներ	357,979	416,186
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեսո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	**357,979**	**416,186**
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի		
Ընթացիկ հաշիվներ	56	127
Ժամկետային ավանդներ		

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	**56**	**127**
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	23,555,893	22,525,210
Ժամկետային ավանդներ	265,317,300	253,823,373
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	164,085	163,044
Հաշվարկված տոկոսներ	5,885,973	3,960,720
Ընդամենը	**294,923,251**	**280,472,347**
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	35,733,165	15,726,826
Ժամկետային ավանդներ	12,189,655	11,362,067
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	0	0
Հաշվարկված տոկոսներ	270,353	141,888
Ընդամենը	**48,193,173**	**27,230,781**

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**580,831,027**	**473,907,330**

Պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարների չափը կազմել է 30.09.2019թ – 16.458.240 հազ.դրամ, 31.12.2018թ- 29.974.151 հազ.դրամ :
2.Կառավարության նկատմամբ ժամկետային պարտավորություններում ներառված են միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ԳՏՏՀ ծրագրի շրջանակներում և Հազարամյակի մարտահրավեր հիմնադրամի ծրագրի շրջանակներում ներգրավված գումարներ – 285.147 հազ.դրամ, հաշվարկված տոկոս - 799 հազ.դրամ :

Բանկի ավանդատուների/ժամկետային ավանդներ/ կառուցվածքը ըստ հաճախորդների քանակի հետևյալն է

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք	100	92
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք	5	3
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	24,461	22,264
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	397	319
Ընդամենը	**24,963**	**22,678**

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային Արժեթղթեր	10,688,244	11,462,171
Ընդամենը	**10,688,244**	**11,462,171**

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ		
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ		

այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ	36,878,029	23,252,698
Ընդամենը	**36,878,029**	**23,252,698**

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման		
Ավանդների ապահովագրության գծով	303,581	179,934
Այլ		
Ընդամենը	**303,581**	**179,934**

Ծանոթագրություն 28. «Հետաձգված հարկային պարտավորություններ»

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների շարժը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	749,180	627,829
Ավելացում		121,351
Նվազում		
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	**749,180**	**749,180**

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	0	0
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով		
Այլ հաշվարկներ գծով		
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
- շահութահարկի գծով	1,043,642	419,282
- ԱԱՀ-ի գծով	3,252	14,731
- այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	285,227	368,338
- սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	0	0
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	345,359	339,657
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	118,143	138,008
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով		
Այլ պարտավորություններ	769,969	850
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	**2,565,592**	**1,280,866**

Ծանոթագրություն 30. «Կանոնադրական կապիտալ»

ա) բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալ – 40.010.409 հազ.դրամ,

բ) բանկի թողարկած և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը- 51.040 հատ, անվանական արժեքը –783.903 դրամ

գ) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ բանկի մասնակիցներն են՝

Նշանակից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆՑ ՎԻՏԱԼԻ ՍԱՐԳՍԻ	38,009,889	95	Ֆիզիկական անձ

ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ ԱՐՍԵՆ ՍԵՅՐԱՆԻ	2,000,520	5	Ֆիզիկական անձ
	40,010,409		

Ծանոթագրություն 32. «Վերագնահատման և վերաչափման պահուստներ, կապիտալի այլ տարրեր»

«Վերագնահատման և վերաչափման պահուստներ»

Այս ծանոթագրության տարրերն են՝

Վերագնահատման պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումների վերագնահատումից առաջացած չիրացված	21,553	2,189,352
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	471,422	471,422
Այլ պահուստներ		
Ընդամենը վերագնահատման պահուստներ	**492,975**	**2,660,774**

«Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Պահուստներ

Այլ պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գլխավոր պահուստ		
Սկզբնական մնացորդ	755,177	691,167
Ավելացում	42,626	64,010
Նվազում		
Վերջնական մնացորդ	**797,803**	**755,177**

Ծանոթագրություն 33. «Չբաշխված շահույթ»

Չբաշխված շահույթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	8,156,593	4,888,082
Ավելացում	3,444,737	3,332,520
Նվազում *	1,165,671	64,010
Վերջնական մնացորդ	**10,435,659**	**8,156,593**

*Վճարված շահաբաժին՝ 1.123.045 հազ դրամ, մասհանում գլխավոր պահուստին՝ 42.626 հազ դրամ

Ծանոթագրություն 34. «Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Պահուստներ		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	Տե՛ս նաև՝ 7	939,778	676,042
Պահուստին կատարված մասհանումներ		855,787	449,190
Պահուստի օգտագործում		-837,519	-185,454
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		18,268	263,736
Վերջնական մնացորդ		**958,046**	**939,778**

Բանկի իրավական պարտավորությունները

Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Բանկի հարկային պարտավորությունները

Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները /հաշվի չառած պահուստավորված գումարը/

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Չօգտագործված վարկային գծեր	39,640,381	32,183,176
Տրամադրված երաշխիքներ	49,611,509	54,825,209
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	-	-
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(958,046)	(939,778)
Վերջնական մնացորդ	**88,293,844**	**86,068,607**

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Վարձակալված տարածքներն են՝

ք.Երևան – Արցախ մասնաճյուղ
ք.Թալին - Թալին մասնաճյուղ
ք.Երևան - Հայրենիք մասնաճյուղ
ք.Ստեփանակերտ– Խաչեն մասնաճյուղ
ք.Երևան - Արշակունի մասնաճյուղ
ք.Մասիս - Մասիս մասնաճյուղ
ք.Աշտարակ - Աշտարակ մասնաճյուղ
ք.Դավառ- Դավառ մասնաճյուղ
ք.Երևան- Կոմիտաս մասնաճյուղ
ք. Արթիկ- Արթիկ մասնաճյուղ
ք.Սևան - Սևան մասնաճյուղ
ք.Մարտունի - Ալաշկերտ մասնաճյուղ
ք.Արտաշատ - Արտաշատ մասնաճյուղ
ք.Երևան - Արաբկիր մասնաճյուղ
ք.Երևան - Ավան մասնաճյուղ
ք.Ապարան - Ապարան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Չարբախ մասնաճյուղ
ք.Երևան - Արաբատյան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Տերյան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Երևան մասնաճյուղ
ք Երևան - Տաշիր մասնաճյուղ
ք.Հրազդան - Հրազդան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Քաջազնունի մասնաճյուղ
ք.Երևան - Նոր Ավան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Դավթաշեն մասնաճյուղ
ք.Երևան - Աջափնյակ մասնաճյուղ
ք.Կապան - Կապան մասնաճյուղ
ք.Երևան - Մասիվ մասնաճյուղ
ք.Երևան - Չվարթնոց մասնաճյուղ
ք.Երևան - Նորագավիթ մասնաճյուղ
ք.Երևան - Նոր Արեշ մասնաճյուղ

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը.

(հազ. դրամ)

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Գործառնություն համարժեք դրամով վճարման ենթակա	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		291,037
1-5 տարի		950,219
5-10 տարի		705,636
Ընդամենը		**1,946,892**

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Բանկի կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով

Համախոհներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
	01.01.19-30.09.19	**01.01.18-31.12.18**
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,173,647	6,266,753
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	7,974,653	27,387,913
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	7,058,239	10,481,019
Մնացորդ	**24,090,061**	**23,173,647**
Տոկոսային եկամուտ	1,614,874	1,344,235

Վարկերը տրամադրված են բանկի ղեկավարներին, նրանց հետ փոխկապակցված անձանց:

Պարտավորություններ համախոհների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
	01.01.19-30.09.19	**01.01.18-31.12.18**
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,296,608	14,852,072
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	177,698,983	177,796,728
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	172,016,133	176,352,192
Մնացորդ	**21,979,458**	**16,296,608**
Տոկոսային ծախս	1,275,380	1,570,978

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
	01.01.19-30.09.19	**01.01.18-31.12.18**
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	148,218	96,816
- պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին		
- աշխատավարձ	278,171	225,497
- պարգևատրում	289,150	17,451
Բանկի ներքին աուդիտին		
- աշխատավարձ	41,210	55,987
- պարգևատրում	50	4,750
Ընդամենը	**756,799**	**400,501**

Ծանոթագրություն 36. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

1. Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին (երբեմն, նույնիսկ, նախքան վարկի տրամադրումը) բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը:
Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով:
Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով:
Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների, պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով: Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված համապատասխան ներքին իրավական ակտով սահմանված են վարկային ռիսկը զսպող ներքաինային նորմատիվներ (տնտեսության մեկ ճյուղի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային ընդհանուր ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի՝ ըստ առանձին վարկատեսակների, մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափի և այլն (վերջիններս ավելի խիստ են, քան ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված համապատասխան նորմատիվները)):
Վարկային ռիսկի զսպման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային քաղաքականությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կայացնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սպասարկման հետ կապված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կամ վերջնական որոշում:

2. Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

31.12.2018 **31.12.2018**

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ՏՀԶԿ երկներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	116,481,681			**116,481,681**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	2,094,013	7,607,205	14,874,411	**24,575,629**
Շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	23,252,698			**23,252,698**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	387,399,749	1,602,877	49,146,389	**438,149,015**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	12,588,014	17,673		**12,605,687**
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				**-**
Այլ ակտիվներ	11,599,300	8,690	1,245,345	**12,853,335**
Ընդամենը ակտիվներ	**553,415,455**	**9,236,445**	**65,266,145**	**627,918,045**
Պարտավորություններ				**-**
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	78,496,472		9,675,622	**88,172,094**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	383,707,533	5,986,692	84,213,105	**473,907,330**
հաշվառվող ֆին.պարտավորություններ	23,252,698			**23,252,698**
Այլ պարտավորություններ	1,264,526	16,337	1	**1,280,864**
Ընդամենը պարտավորություններ	**486,721,229**	**6,003,029**	**93,888,728**	**586,612,986**
Զուտ դիրք	**66,694,226**	**3,233,416**	**(28,622,583)**	**41,305,059**

30.09.2019

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ՏՀԶԿ երկներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	101,105,805			**101,105,805**
նկատմամբ	25,395,589	25,065,362	35,903,613	**86,364,564**
Շահույթ կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	36,878,029			**36,878,029**
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	458,469,133	1,203,084	63,467,658	**523,139,875**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	5,347,005	17,472		**5,364,477**

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				-
Այլ ակտիվներ	12,633,463	5,630	1,269,860	**13,908,953**
Ընդամենը ակտիվներ	**639,829,024**	**26,291,548**	**100,641,131**	**766,761,703**
Պարտավորություններ				-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	86,741,385	14,298	11,503,555	**98,259,238**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	398,072,197	17,035,953	165,722,877	**580,831,027**
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.պարտավորություններ	36,878,029			**36,878,029**
Այլ պարտավորություններ	2,555,121	10,471		**2,565,592**
Ընդամենը պարտավորություններ	**524,246,732**	**17,060,722**	**177,226,432**	**718,533,886**
Զուտ դիրք	**115,582,292**	**9,230,826**	**(76,585,301)**	**48,227,817**

ՏՀԶԿ* Տնտեսական Համագործակցության և Զարգացման Կազմակերպություն

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության

31.12.18

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	**428,882,043**	**4,968,258**	**2,213,710**	**2,085,004**	
	55,557	**1,264**	**309**	**285**	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար	8,876,335	619,401	6,341	195,109	
քանակ	574	8	4	8	
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գումար	16,892,919			69,495	
քանակ	23			1	
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	35,495,347	13,493	64,911	172,987	
քանակ	76	1	1	3	
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար	27,078,609				
քանակ	33				
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար	11,579				
քանակ	5				
6. Շինարարություն գումար	45,079,886	164,582		619,498	
քանակ	177	2		3	
7. Առևտուր գումար	116,149,541	1,338,540	1,084,231	27,071	
քանակ	312	9	7	3	
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար	8,879,771	91,192			
քանակ	27	1			
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար	26,202,260	1,071,651	63,110		
քանակ	51	1	2		
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար	4,988,295				
քանակ	13				
11.Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն գումար	33,820				
քանակ	9				
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար	11,682,777				
քանակ	16				
13.Կրթություն գումար	5,415,296				
քանակ	435				
14. Առողջապահություն գումար	949,082				
քանակ	18				

15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ գումար	373,782				
քանակ	10				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար	62,839,613	4,638			
քանակ	57	2			
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	11,424,354	103,736	60,146	18,294	
քանակ	1,839	31	12	12	
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	46,508,777	1,561,025	934,971	982,550	
քանակ	51,882	1,209	283	255	
Դեբիտորական պարտքեր գումար	**9,814,719**	**5,693**	**16,946**	**2,108**	
քանակ	**10,577**	**559**	**513**	**405**	
Ինվենտիցիոն արժեթղթեր գումար	**49,240**				
քանակ	**3**				
Հետհաշվեկշռային հողվածներ, գումար	**86,058,187**	**4,246**	**5,230**	**944**	
քանակ	**8,984**	**45**	**10**	**12**	
այդ թվում՝ երաշխիքներ գումար	54,254,129	1,600	529		
քանակ	419	1	1		
ակրեդիտիվներ գումար					
քանակ					

30.09.2019

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Քարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր և փոխատվություններ այդ թվում՝	**510,999,032**	**4,567,654**	**5,616,050**	**1,957,139**	
	62,358	**1,532**	**386**	**294**	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար	10,185,534	228,979	5,138		
քանակ	563	13	2		
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գումար	20,296,135		77,041		
քանակ	31		2		
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	37,552,424	65,392		619,498	
քանակ	90	3		3	
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար	19,031,238	243,460			
քանակ	31	6			
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար	9,437	1,155			
քանակ	5	1			
6. Շինարարություն գումար	57,153,426	531,422	43,193	187,521	
քանակ	216	7	2	4	
7. Առևտուր գումար	139,117,630	421,016	3,511,882	362,745	
քանակ	502	7	8	5	
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար	14,123,092	91,192			
քանակ	39	1			
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար	35,936,928	1,141,156		157,317	
քանակ	68	2		1	
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար	9,368,210	239			
քանակ	16	1			
11.Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն գումար	37,054	2,131			
քանակ	9	1			
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական	19,715,803		197,253		
քանակ	27		1		
13.Կրթություն գումար	5,660,613	545	357	17	
քանակ	425	3	2	1	

14. Առողջապահություն գումար	895,669				
քանակ	21				
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ գումար	357,086				
քանակ	15				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար	66,336,236	6,143	329	3,159	
քանակ	80	1	1	2	
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	12,310,848	264,987	85,536	25,511	
քանակ	1,751	53	20	13	
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	62,911,669	1,569,837	1,695,321	601,371	
քանակ	58,469	1,433	348	265	
Վերակառուցման պարտքեր գումար	**9,510,751**	**8,030**	**3,547**	**4,746**	
քանակ	**11,081**	**534**	**446**	**437**	
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր գումար	**49,460**				
քանակ	**3**				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, գումար	**87,987,188**	**293,348**	**8,163**	**5,145**	
քանակ	**7,224**	**54**	**10**	**10**	
այդ թվում՝ երաշխիքներ գումար	48,788,966	277,799			
քանակ	431	5			
ակրեդիտիվներ գումար					
քանակ					

Վարկային պոտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

30.09.19

Վարկեր և փոխատվություններ այդ թվում՝	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
Վարկեր, այդ թվում՝	**Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային**	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	446,565,822	4,536,371	5,417,483	1,949,457	
2. Ոչ ռեզիդենտներին	64,433,210	31,283	198,567	7,682	
Ընդամենը	**510,999,032**	**4,567,654**	**5,616,050**	**1,957,139**	

Ոչ Ռեզիդենտներին տրված վարկեր 30.09.19

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր և փոխատվություններ այդ թվում՝	**64,433,210**	**31,283**	**198,567**	**7,682**	
	60	**3**	**1**	**1**	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար	7,193				
քանակ	4				
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գումար	2,886				
քանակ	1				
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	9,748				
քանակ	3				
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար					
քանակ					
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար					
քանակ					

6. Շինարարություն գումար	727,616				
քանակ	1				
7. Առևտուր գումար	62,552,000		198,567		
քանակ	17		1		
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար					
քանակ					
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար					
քանակ					
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար					
քանակ					
11. Ամշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն,այդ թվում՝ գումար					
քանակ					
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար					
քանակ					
13.Կրթություն գումար	1,782				
քանակ	1				
14. Առողջապահություն գումար					
քանակ					
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	1,736				
քանակ	1				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար					
քանակ					
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	621				
քանակ	1				
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	1,129,628	31,283		7,682	
քանակ	31	3		1	

31.12.2018

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
Վարկեր, այդ թվում՝	**Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային**	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	378,343,999	4,942,899	2,027,847	2,085,004	
2. Ոչ ռեզիդենտներին	50,538,044	25,359	185,863		
Ընդամենը	**428,882,043**	**4,968,258**	**2,213,710**	**2,085,004**	

Ոչ Ռեզիդենտներին տրված վարկեր 31.12.18

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	**50,538,044**	**25,359**	**185,863**	**-**	
	48	**4**	**1**	**-**	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար					
քանակ					
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գումար					
քանակ					
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	6,937				

քանակ	2				
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար					
քանակ					
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար					
քանակ					
6. Շինարարություն գումար		8,567			
քանակ		1			
7. Առևտուր գումար	50,247,258		185,863		
քանակ	15		1		
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար					
քանակ					
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար					
քանակ					
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար					
քանակ					
11. Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն,այդ թվում՝ գումար					
քանակ					
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար					
քանակ					
13.Կրթություն գումար					
քանակ					
14. Առողջապահություն գումար					
քանակ					
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ գումար	2,712				
քանակ	1				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար					
քանակ					
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	1,034				
քանակ	1				
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	280,103	16,792			
քանակ	29	3			

30.09.2019թ. վարկային պորտֆելի քանակական ցուցանիշներ՝

չաշխատող վարկեր/ ընդհանուր վարկեր 3.17 %

չաշխատող վարկերի պահուստ/ընդհանուր կապիտալ 8.88 %

վարկերի գծով պահուստաֆոնդ/ընդհանուր վարկեր 1.86 %

հնարավոր կորուստների պահուստ/ չաշխատող վարկեր 58.85 %

խոշոր փոխառություններ/կապիտալ 466.66 %:

Շուկայական ռիսկ

Արտարժութային ռիսկ

Բանկում արտարժութային ռիսկը գնահատվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VaR (Value at Risk) մոդելով, որը որոշակի հավանականությամբ կանխատեսում է արտարժույթի՝ ապագայում սպասվող առավելագույն տատանման մակարդակը՝ հաշվարկելով Բանկի հավանական կորստի առավելագույն մեծությունը:
Արտարժութային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում իրականացվում է արտարժութային դիրքերի ամենօրյա մոնիթորինգ: Իսկ արտարժութային բաց դիրքերի առկայության դեպքում՝ հնարավոր կորուստներից խուսափելու նպատակով կիրառվում են հեջավորման գործիքներ:

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

31.12.2018

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը

Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	58,474,285	57,674,413	332,983	116,481,681
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանձնարտացված ձուլակտոր		154,475		154,475
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,084,124	12,420,740	11,070,765	24,575,629
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	23,252,698			23,252,698
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	211,389,888	224,077,182	2,681,945	438,149,015
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	11,865,127	740,560		12,605,687
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				-
Այլ	7,636,024	5,209,350	7,961	12,853,335
Ընդամենը ակտիվներ	**313,702,146**	**300,276,720**	**14,093,654**	**628,072,520**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	74,133,402	11,167,186	2,871,506	88,172,094
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	186,649,375	276,035,991	11,221,964	473,907,330
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	102,724	11,359,447		11,462,171
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	23,252,698			23,252,698
Այլ պարտավորություններ	1,242,565	38,299		1,280,864
Ընդամենը պարտավորություններ	**285,380,764**	**298,600,923**	**14,093,470**	**598,075,157**
Զուտ դիրք	**28,321,382**	**1,675,797**	**184**	**29,997,363**

30.09.2019

.	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	70,289,895	30,185,501	630,409	101,105,805
Թանկարժեք մետաղների բանկային		1,140,734		1,140,734
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	6,888,676	63,829,017	15,646,871	86,364,564
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	36,878,029			36,878,029
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	248,965,775	269,497,065	4,677,035	523,139,875
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	4,170,638	1,193,839		5,364,477
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				-
Այլ	8,117,591	4,803,307	988,055	13,908,953
Ընդամենը ակտիվներ	**375,310,604**	**370,649,463**	**21,942,370**	**767,902,437**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	81,245,687	13,201,653	3,811,898	98,259,238
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	220,365,361	342,309,249	18,156,417	580,831,027
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր		10,688,244		10,688,244
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	36,878,029			36,878,029
Այլ պարտավորություններ	2,538,462	27,130		2,565,592
Ընդամենը պարտավորություններ	**341,027,539**	**366,226,276**	**21,968,315**	**729,222,130**
Զուտ դիրք	**34,283,065**	**4,423,187**	**(25,945)**	**38,680,307**

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը՝ ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստերլինգ, Եվրո, Շվեցարական ֆրանկ, Ռուսկով մետաղական հաշիվ:

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը՝ Ռուսական ռուբլի, Վրացական լարի:

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆյուչերսային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Օպցիոնների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Սվոպերի գծով				
- պարտավորություններ		14,631,827	-	
- պահանջներ		14,642,000		
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	**-**	**10,173**	**-**	**-**
Զուտ բաց դիրք*	**-**	**10,173**	**-**	**-**

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ակտիվների և պարտավորությունների արդյունավետ կառավարումը ենթադրում է նաև ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի կառավարում, որի արդյունքում Բանկը հնարավորինս կխուսափի տոկոսադրույքի ռիսկից:
Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները:
Տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկում ամսական կտրվածքով հաշվարկվում է ինչպես զուտ տոկոսային մարժան, այնպես էլ ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդը՝ հաշվի առնելով ակտիվների եկամտաբերությունն ու պարտավորությունների ծախսատարությունը, ինչպես նաև վերջիններիս ժամկետայնությունը:
Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:
Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա:
Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է նաև դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքը

	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		6.30		6.75
այդ թվում՝				
- միջբանկային վարկեր				
- միջբանկային ռեպո				
- միջբանկային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	2-24	7.25-13	6-24	7-16
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	9-13		9-13	
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և	2-10.5	4-8.3	2-10.5	4-6.5
այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				

Պարտավորություններ հաճա-խադրների նկատմամբ	0.01-10.5	0.01-5.15	0.01-10.5	0.01-5.5
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով		7.5-8.0	14.00	7.0-8.5

Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:
Բանկում սահուն իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.
1. բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
2. ռեսուրսների կայունություն,
3. ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր,
4. արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:
Բանկում իրացվելիության կառավարման ճիշտ որոշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնթարթային (ցպահանջ) և կուտակային տարաբաժանումներով: Ակնթարթային իրացվելիությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

31.12.18

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						ածխածնակետ	Ընդամենը
	ժ/անց	ժ/ինն	ցպահանջ	մինչև 3ամիս	3-6ամիս	6-12ամիս	1-5տարի	5 տ.ավել		
Ակտիվներ										
Կանխիկ դրամ.միջ և ՀՀԿԲ			116,271,681						210,000	116,481,681
Պահանջներ բանկերի ի այլ ֆին.կազմ			11,391,744	11,343,056	198,000	158,676	869,443		614,710	24,575,629
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	4,298,717	4,968,257		109,064,409	53,677,556	56,040,026	165,212,564	44,887,486		438,149,015
Ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	14,835,659	8,541,159	99,451	4,080,323	8,252,553	49,240	35,858,385
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող				14,835,659	8,417,039					23,252,698
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ					124,120	99,451	4,080,323	8,252,553	49,240	12,605,687
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ										-
ռեպո համ.վաճառված										-
Այլ ակտիվներ	28,116	4,298	7,958,523	935,804	48,243	79,432	182,781		3,616,138	12,853,335
*Պայմանագրային պահանջներ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**4,326,833**	**4,972,555**	**135,621,948**	**136,178,928**	**62,464,958**	**56,377,585**	**170,345,111**	**53,140,039**	**4,490,088**	**627,918,045**
1-ին խմբի արտարժույթ	4,204,891	4,550,596	74,050,681	66,015,652	26,199,915	23,241,916	101,413,060		600,009	300,276,720
2-րդ խմբի արտարժույթ			1,314,495	11,992,842	48,924	402,833	313,650		20,910	14,093,654
Փոփոխվող տոկոսադրույքով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով	4,298,717	4,968,257	7,948,208	120,407,465	53,999,676	56,298,153	170,162,330	53,140,039	614,710	471,837,555
Անտոկոս	28,116	4,298	127,673,740	15,771,463	8,465,282	79,432	182,781	-	3,875,378	156,080,490
Պատրավորություններ										
Պարտ.բանկերի և այլ ֆին.կազմ			5,250,505	48,126,679	7,902,601	2,235,014	8,387,744	16,269,551		88,172,094
Պարտ.հաճախորդների նկատմամբ	-	-	169,877,550	56,289,596	45,147,618	78,258,005	122,571,373	1,763,188	-	473,907,330
ցպահանջ			169,877,550							169,877,550
ժամկետային				56,289,596	45,147,618	78,258,005	122,571,373	1,763,188		304,029,780
այլ										-
Պարտ.բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթ.				674,546			10,787,625			11,462,171
Այլ պարտավորություններ			1,142,856	138,008						1,280,864
Հետհաշվ.պայմ.պարտ.	6,174	4,246	31,804,055	6,300,147	20,708,140	9,445,147	17,800,698			86,068,607
*Պայմանագրային պարտավորություններ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**-**	**176,270,911**	**105,228,829**	**53,050,219**	**80,493,019**	**141,746,742**	**18,032,739**	**-**	**574,822,459**
1-ին խմբի արտարժույթ			114,771,875	34,324,577	18,547,323	36,910,968	94,046,180			298,600,923
2-րդ խմբի արտարժույթ			10,296,757	1,955,417	270,797	511,562	1,058,937			14,093,470
Խոշոր պարտավորություններ				31,166,484	325,205	20,360	18,587,234			50,099,283
Փոփոխվող տոկոսադրույքով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով			170,484,702	89,682,740	42,993,155	79,690,002	141,746,742	18,032,739		542,630,080
Անտոկոս			5,786,209	15,546,089	10,057,064	803,017				32,192,379

Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**4,326,833**	**4,972,555**	**(40,648,963)**	**30,950,099**	**9,414,739**	**(24,115,434)**	**28,598,369**	**35,107,300**	**4,490,088**	**53,095,586**
1-ին խմբի արտարժույթ	4,204,891	4,550,596	(40,721,194)	31,691,075	7,652,592	(13,669,052)	7,366,880	-	600,009	1,675,797
2-րդ խմբի արտարժույթ	-	-	(8,982,262)	10,037,425	(221,873)	(108,729)	(745,287)	-	20,910	184
Փոփոխվող տոկոսադրույքով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով	4,298,717	4,968,257	(162,536,494)	30,724,725	11,006,521	(23,391,849)	28,415,588	35,107,300	614,710	(70,792,525)
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	4,326,833	9,299,388	(31,349,575)	(399,476)	9,015,263	(15,100,171)	13,498,198	48,605,498	53,095,586	574,822,459

30.09.2019

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						ամժամկետ	Ընդամենը
	ժ/ամց	ժ/իճ	ցպահանջ	մինչև 3ամիս	3-6ամիս	6-12ամիս	1-5տարի	5 տ.ավել		
Ակտիվներ										
Կանխիկ դրամ.միջ և ՀՀԿԲ			101,045,805						60,000	101,105,805
Պահանջներ բանկերի ի այլ ֆին.կազմ			50,246,341	21,608,073	4,905,435	6,244,021	2,827,262		533,432	86,364,564
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	6,571,234	5,569,609		140,463,206	59,750,924	54,376,899	176,119,130	80,288,873		523,139,875
Ֆինանսական ակտիվներ			-	16,587,241	20,392,721	-	3,930,143	1,282,941	49,460	42,242,506
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող				16,485,308	20,392,721	-				36,878,029
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				101,933			3,930,143	1,282,941	49,460	5,364,477
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ										-
ռեպո համ.վաճառված										-
Այլ ակտիվներ	14,475	2,721	6,057,692	84,262	3,911,723	2,520	130,359		3,705,201	13,908,953
*Պայմանագրային պահանջներ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**6,585,709**	**5,572,330**	**157,349,838**	**178,742,782**	**88,960,803**	**60,623,440**	**183,006,894**	**81,571,814**	**4,348,093**	**766,761,703**
1-ին խմբի արտարժույթ	5,576,737	5,465,063	80,349,356	102,194,950	34,066,488	23,874,343	118,539,634		582,892	370,649,463
2-րդ խմբի արտարժույթ			8,562,079	12,111,609	63,091	1,027,600	177,991			21,942,370
Փոփոխվող տոկոսադրույքով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով	6,571,234	5,569,609	24,498,025	161,662,329	64,656,359	59,906,965	182,876,535	81,571,814	533,432	587,846,302
Անտոկոս	14,475	2,721	132,851,813	17,080,453	24,304,444	716,475	130,359		3,814,661	178,915,401
Պատրավորություններ										
Պարտ.բանկերի և այլ ֆին.կազմ			7,100,167	48,041,176	8,297,599	5,102,472	12,403,010	17,314,814		98,259,238
Պարտ.հաճախորդների նկատմամբ	-	-	242,740,378	66,977,639	50,629,954	86,154,999	124,947,467	9,380,590	-	580,831,027
ցպահանջ			242,740,378							242,740,378
ժամկետային				66,977,639	50,629,954	86,154,999	124,947,467	9,380,590		338,090,649
այլ										-
Պարտ.բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթ.							10,688,244			10,688,244
Այլ պարտավորություններ				1,797,650			767,942			2,565,592
Հետհաշվ.պայմ.պարտ.	145,675	160,981	39,198,220	19,077,362	10,374,160	9,724,733	9,612,713			88,293,844
*Պայմանագրային պարտավորություններ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**-**	**249,840,545**	**116,816,465**	**58,927,553**	**91,257,471**	**148,806,663**	**26,695,404**	**-**	**692,344,101**
1-ին խմբի արտարժույթ			185,576,749	17,342,791	35,912,385	40,643,586	86,750,765			366,226,276
2-րդ խմբի արտարժույթ			18,897,414	502,275	916,066	472,526	1,180,034			21,968,315
Խոշոր պարտավորություններ				38,541,501	48,733		18,397,545			56,987,779
Փոփոխվող տոկոսադրույքով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով			243,503,556	99,311,918	37,785,652	89,871,743	148,038,721	26,695,404		645,206,994
Անտոկոս			6,336,989	17,504,547	21,141,901	1,385,728	767,942			47,137,107
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**6,585,709**	**5,572,330**	**(92,490,707)**	**61,926,317**	**30,033,250**	**(30,634,031)**	**34,200,231**	**54,876,410**	**4,348,093**	**74,417,602**
1-ին խմբի արտարժույթ	5,576,737	5,465,063	(105,227,393)	84,852,159	(1,845,897)	(16,769,243)	31,788,869	-	582,892	4,423,187
2-րդ խմբի արտարժույթ	-	-	(10,335,335)	11,609,334	(852,975)	555,074	(1,002,043)	-	-	(25,945)
Փոփոխվող տոկոսադրույքով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով	6,571,234	5,569,609	(219,005,531)	62,350,411	26,870,707	(29,964,778)	34,837,814	54,876,410	533,432	(57,360,692)
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	6,585,709	12,158,039	(80,332,668)	(18,406,351)	11,626,899	(19,007,132)	15,193,099	70,069,509	74,417,602	692,344,101

Միջին հաշվեկշռային կապիտալ և ակտիվներ

01/01/19-30/09/19

Միջին հաշվեկշռային ակտիվ	**701,477,555**
Միջին հաշվեկշռային կապիտալ	**43,674,395**

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ արժեթղթեր	22,371,071	19,792,605
Թանկարժեք զարդեր և թանկարժեք քարեր	16,288,742	14,038,813
Անշարժ գույք	251,130,228	206,007,018
Փոխադրամիջոցներ	15,313,040	14,989,653
Այլ հիմնական միջոցներ	35,000,669	32,259,575
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	34,766,917	33,844,444
Դրամական միջոցներ	16,458,240	29,974,151
Այլ գրավ	84,821,557	42,583,038
Վարկային երաշխիքներ	1,080,788	1,450,786
Այլ երաշխիքներ	48,530,721	53,374,423
Վարկային երաշխավորություններ	470,437,400	362,494,182
Այլ երաշխավորություններ	68,863,453	74,132,027
Ընդամենը	**1,065,062,826**	**884,940,715**

Վարչության նախագահ Արտավազդ Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ Նարինե Սարգսյան

Ավարտման ամսաթիվ 15.10.19թ